

Tartu Ülikool
Sotsiaal- ja haridusteaduskond
Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut

**Eesti Panga töötajate Facebooki
kasutus: alusmaterjal sotsiaalmeedia
kasutamise hea tava väljatöötamiseks**

Bakalaureusetöö

Viljar Rääsk

Juhendaja: Kristina Reinsalu, PhD

Tartu 2013

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad.....	6
1.1 Avaliku sektori kommunikatsioon.....	6
1.2 Keskpangad ja nende kommunikatsioon.....	7
1.3 Sotsiaalsed võrgustikud.....	10
1.4 Sotsiaalvõrgustikus käitumise head tavad.....	11
2. Uuringu objekt, eesmärk ja uurimisülesanded.....	14
2.1 Eesti Pank.....	14
2.1.1 Eesti Panga kommunikatsiooni eripärad.....	14
2.2 Uuringu eesmärk.....	16
2.3 Uurimisküsimused.....	17
3. Metoodika.....	18
3.1 Facebooki populaarsus Eestis.....	18
3.2 Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus.....	19
3.3 Täiendav uuring Facebooki kasutuse kohta.....	22
3.4 Süvaintervjuud Eesti Panga töötajatega.....	23
4. Tulemused.....	24
4.1 Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus.....	24
4.1.1 Eesti Panga töötajate osalus ja aktiivsus Facebookis.....	24
4.1.2 Postituste jaotus teemade lõikes.....	26
4.1.3 Reaktsioonid postitustele.....	27
4.2 Süvaintervjuud.....	28
4.2.1 Facebooki üldised kasutusmustrid.....	28
4.2.2 Kasutamise ajendid.....	29
4.2.3 Ärritajad.....	30
4.2.4 Postitamise päästikud.....	31

4.2.5 Hinnangud kasutegurile	32
4.2.6 Eesti Panga võimalused ja riskid	32
4.2.7 Suhtluse võimalikkusest.....	35
5. Järeldused ja diskussioon.....	36
5.1 Järeldused.....	36
5.2 Diskussioon.....	38
5.3 Sotsiaalmeedia kasutamise hea tava Eesti Pangas (projekt).....	41
5.4 Meetodikriitika.....	44
Kokkuvõte.....	47
Summary	49
Kasutatud kirjandus	51
Lisa 1. Eesti Panga töötajate Facebooki kasutusuuringu kodeerimisjuhend	54
Lisa 2. Kodeerimisjuhend Facebooki kasutuse täiendava uuringu kohta	56
Lisa 3. Facebooki kasutusuuringu kodeerimistabel.....	58
Lisa 4. Kodeerimistabel täiendava uuringu kohta.....	61
Lisa 5. Semistruktureeritud süvaintervjuude kava.....	64
Lisa 6. Süvaintervjuude transkriptsioonid	66

Sissejuhatus

Valisin oma uurimistööks Eesti Panga töötajate tööga seonduva Facebooki kasutuse. Olles keskpangas tööl pressiesindajana ja ka aktiivne sotsiaalvõrgustike kasutaja, siis on minus kasvanud huvi õppida paremini tundma neid võimalusi ja riske, mida sotsiaalvõrgustik avab keskpanga tegevusele.

Sotsiaalvõrgustike populaarsus on nii üleilmselt kui ka Eestis olnud viimastel aastatel tõusuteel. Sotsiaalvõrgustiku Facebook kaasasutaja Mark Zuckerberg teatas 2012. aasta oktoobris, et nende võrgustiku aktiivsete kasutajate arv ületas 2012. aasta septembri keskpaigas ühe miljardi (2012). Facebooki kasvav populaarsus on kaasa toonud selle, et teatud osa organisatsioonide kommunikatsioonist on kas planeeritult või planeerimata kujul liikunud ka Facebooki. See on toimunud kas kokkulepitud kujul: tehtud on institutsionaalne kasutajakonto või osadest töötajatest on saanud organisatsiooni esindajad sotsiaalvõrgustikus. Kohati on see aga toimunud ka organisatsiooni kaasalõõmise või nõusolekuta, sest teatud määral on iga töötaja käsitletav oma organisatsiooni saadikuna ning tema tegevus Facebookis mõjutab organisatsiooni mainet.

Uurimuse kvantitatiivses osas oli mu siht saada teada, kui mitmed Eesti Panga töötajad Facebookis osalevad, kui aktiivselt nad seal postitavad ja millistel teemadel nad sõna võtavad. See osa valmis seminaritöö raames. Täiendava käesoleva bakalaureusetöö raames tehtud kvantitatiivse uuringuga vaatlesin pikema perioodi vältel, millised olid reaktsioonid Facebookis keskpanga ja ühiskondlikel (meediakriitika, majandus- ja päevapoliitika) teemadel tehtud Eesti Panga töötajate postitustele.

Lisaks viisin ühe osaga kolleegidest, kes postitasid keskpanga ja ühiskondlikel teemadel, läbi süvaintervjuud semistruktureeritud küsimuste alusel. Usutluste käigus uurisin, kuidas kirjeldavad need postitajad oma käitumist Facebookis ning milliseid riske ja võimalusi näevad nad tööga haakuvas Facebooki kasutuses. Bakalaureusetöö võimaldab ette valmistada keskpanga töötajate sotsiaalvõrgustikes toimuva suhtluse head tava. Hea tava eesmärk on anda huvitatud töötajale julgust ja oskusteavet Facebookis diskuteerida keskpangaga seotud või ühiskondlikel teemadel. Keskpangal

võib sellest kasu olla, sest oma tutvusringkonnas on organisatsiooni töötaja tõenäoliselt usaldusväärsem sõnumi vahendaja kui seda on organisatsioon ise.

Tahan bakalaureusetöö valmimise juures esimeses järgus tänu avaldada oma juhendaja Kristina Reinsalule, kes suunas mind õigele kursile ja julgustas hea sõnaga pingutama. Samuti olen tänulik Maie Kiiselile, kes aitas esialgse uurimishuvi vormida uurimistöö teemaks. Minu tänu on ära teeninud mu lähemad kolleegid Eesti Pangast, kes võimaldasid mulle ruumi ja aega uurimistöö läbiviimiseks ning ilma kelleta poleks ma käesoleva töö kirjutamisideeni jõudnud. Kõige suuremad tänusõnad kuuluvad mu perele, kes on mind toetanud. Aitäh!

1. Teoreetilised ja empiirilised lähtekohad

Sotsiaalvõrgustikes on välja kujunenud suhtlemistava, mida võib iseloomustada selliste märksõnadega nagu mitteametlik, kiire, vahetu ja inimlik. Avaliku sektori ja sealhulgas ka keskpanga suhtlemistava pigem vastandub sotsiaalvõrgustiku suhtlemistavale. Järgnevalt kirjeldan, millised on avaliku sektori, keskpanga ja sotsiaalsete võrgustike kommunikatsioonitavade erinevused ja nende erinevuste põhjused. See loob aluse mõistmaks, miks võivad keskpangas töötavad inimesed olla väga ettevaatlikud sotsiaalvõrgustikes tööga haakuvate teemadel sõna võtmisel.

1.1 Avaliku sektori kommunikatsioon

Avaliku sektori organisatsioonid peavad mitmel põhjusel lähtuma oma kommunikatsioonis hoopis teistsugustest alustest kui erasektori organisatsioonid. Graberi (1992) hinnangul on avalik sektor lausa teine maailm võrreldes erasektoriga, eelkõige sellepärast, et avaliku sektori institutsioonid on osa poliitilisest süsteemist. Johtuvalt mõjutab poliitiline olustik avaliku sektori organisatsioonide struktuuri, ressurse, personali, eesmärke ja igapäevaseid otsuseid. Keskpanga puhul on see mõju mõnevõrra nõrgem, kuna keskpangad on arenenud riikides tehtud sõltumatuks valitsusest. Samas on selle sõltumatuse andnud keskpangale siiski seadusandja, nii et keskpang ei saa seada end väljapoole poliitilist süsteemi.

Graber (1992) toob ühe avaliku sektori kommunikatsiooniaspektina esile, et erinevalt erasektorist puuduvad avaliku sektori organisatsioonil üldjuhul selgelt mõõdetavad ja avalikkusele arusaadavad organisatsiooni edukuse mõõdikud. Avaliku sektori organisatsioon ei sea üldjuhul oma esmaeesmärgiks tulude kasvatamist või kasumlikkust. Seega on neil ka märksa raskem end kaitsta, kui organisatsioon satub kas kõrgete kulude või madalate tulude tõttu avaliku surve alla.

Kommunikatsiooniprismast vaadates toob Graber (1992) ühe peamise era- ja avaliku sektori erinevusena välja selle, et avalik sektor tegutseb avatuse keskkonnas, kus ühiskond võib nõuda aru organisatsiooni pea iga sammu, seisukoha või otsuse kohta. Eriti peab see paika demokraatlikes riikides, kus väärtustatakse informatsiooni vaba liikumist ja avaliku sektori aruandluskohustust.

Kuna avalikus sektoris eeldakse, et organisatsiooni tegevuse iga aspekt võib sattuda teravdatud ja ajakirjanduse puhul üldjuhul kriitilise tähelepanu alla, siis loomuliku reaktsioonina muudab see avaliku sektori alalhoidlikumaks (Graber 1992). Keskkond väärtustab pigem stabiilsust ja ettekirjutatud normide järgimist, mitte aga paindlikkust ja innovatiivsust.

1.2 Keskpangad ja nende kommunikatsioon

Keskpank on avaliku sektori institutsioon, millele riik või riikide ühendus on andnud monopoolse õiguse viia ellu rahapoliitikat, mis on teisiti öeldes raha väärtuse ja raha pakkumise kontroll. Olles avaliku sektori institutsioon, kehtib ka keskpangale aruandluskohustus. Lisaks peavad keskpangad oma kommunikatsioonis arvestama mitmete ainult neile omaste erisustega, mis tulenevad nende rollist, mandaadist ja sõltumatusesest.

Keskpanga rahapoliitika peamine eesmärk on erineb riigiti, olles kas täistööhõive, hinnastabiilsus või majanduskasv. (Central Bank... 2013) Põhieesmärgid võivad küll erineda, aga need ei pruugi üksteist välistada, sest näiteks euroala keskpankade hinnangul on hinnastabiilsus rahapoliitika kõige olulisem panus soodsa majanduskeskkonna ja kõrge tööhõive saavutamisel. Hinnastabiilsus tähendab inflatsiooni stabiilsena hoidmist keskpika perioodi vältel. Euroopa Liidu rahaliidus ehk euroalal vastutab ühtse rahapoliitika rakendamise eest eurosüsteem, mis koosneb euroala riikide keskpankadest ja Frankfurdis asuvast Euroopa Keskpangast. Euroopa Liidu aluslepingute kohaselt on euroala keskpankade ühine ja peamine ülesanne säilitada hinnastabiilsus euroalal. Hinnastabiilsusena on Euroopa Keskpanga nõukogu määratlenud euroala ühtlustatud tarbijahinnaindeksi aastakasvu alla 2%, kuid selle lähedal keskmisel perioodil (Eesti Pank ...). Tehniliselt täpselt määratletud ülesande juures on oluline, et muid majanduspoliitika eesmärke on euroala keskpankadel lubatud toetada ainult tingimusel, et hinnastabiilsus on tagatud. Seega võib öelda, et kuigi keskpangale on jäetud üsnagi vabad käed, kuidas oma poliitikat ellu viia, on püstitatud eesmärk täpselt sõnastatud ja piiritletud.

Keskpankade mõnevõrra kitsa mandaadi tõttu peavad keskpangad loomulikuks põhjendada, kui nad võtavad sõna rahapoliitikast esmapilgul väljaspool asuvatel teemadel. Põhjendusena toovad keskpangad seose, kuidas on käsitletav teema nende

jaoks oluline rahapoliitika elluviimiseks. Valitsuse eelarvepoliitika kommenteerimiseks on keskpangal tavaliselt kaks põhjust (Allard et al 2012). Esiteks on eelarvepoliitika üks põhilisi elemente, mis mõjutab rahapoliitika kujundamist kas siis hinnatõusu või majanduskasvule avalduva mõju kaudu. Teiseks võivad keskpangad mõnikord pidada kohaseks eelarvepoliitikat kommenteerida selle jätkusuutlikkuse vaatevinklist, sest eelarve jätkusuutlikkus on seotud pikaajalise majanduskasvu väljavaatega. Eelarvepoliitika kommenteerimise õigustamine võib minu hinnangul tuleneda osalt sellest, et avaliku sektori organisatsiooni kriitika seadusandliku ja täidesaatva võimuharu suhtes sisaldab endas loomuldas konfliktilgeid. Maksupoliitika on keskpanga poolse mandaadi järgimise kontekstis samuti sobiv näide. Olen Eesti Panga suhtekorraldajana korduvalt keeldunud ajakirjanike maksupoliitika alastele küsimustele vastamast. Toon seejuures põhjuseks, et Eesti Panga hinnangul on jätkusuutlikkuse nimel oluline konservatiivne eelarvepoliitika, aga konkreetsemad maksupoliitilised valikud peavad tegema poliitikud, kes on selleks mandaadi saanud kodanikelt.

Samalaadne mandaadi-põhine seletus on Eesti Panga ökonomistide koostatud tööturu ülevaate (Soosaar & Viilmann 2013:3) sissejuhatuses: “Keskpang jälgib tööturu arengut kahel põhjusel. Esiteks on tööjõud oluline tootmissisend, mistõttu mõjutab tööjõu pakkumise või aktiivsuse muutus otseselt potentsiaalset majanduskasvu. Teiseks võib tööturul toimuv avaldada suurt mõju inflatsioonile. Arvestades euroala hinnastabiilsusele orienteeritud rahapoliitikat ja Eesti majanduse avatust, saab majanduse kohandumine muutustega toimuda eelkõige tootmissisendite hindade ja koguste kaudu. Seetõttu on tähtis, et tööturg oleks paindlik ja et palgakasv vastaks tootlikkuse omale ega põhjustaks tootmiskulude suurenemise tõttu liiga suurt inflatsiooni.” Sama põhimõtet järgib Eesti Pank ka ökonomisti Viilmanni koostatud Eesti konkurentsivõime ülevaate juures: “On oluline, et ühtset rahapoliitikat tegevas euroala riikides oleks erinevused inflatsioonis kooskõlas konkurentsivõime muutustega. Konkurentsivõime riskide tuvastamine ja lahendamine aitab kaasa rahapoliitika tõhusale toimimisele.” (2013)

Eelviidatud järjekindlat käitumismalli, kus keskpang põhjendab mandaadi näilist ületamist, võib tõlgendada kui tagurpidi moel oma sõltumatuse kaitsmist. Selleks, et rõhutada oma sõltumatust mandaadi piires, tuleb mandaadist väljumise kahtlust

hajutada. Keskpankade sõltumatuse printsiip on viimase paarikümne aasta jooksul teinud läbi märgatava tõusu. Sõltumatuse kasvu toetavat mõtteviisi tõukasid tagant 1970. aastate kogemused hinnastabiilsuse tagamise läbikukkumisest, kui keskpangad olid otsesemalt mõjutatud täidesaatvast ja seadusandlikust võimuharust.

Sõltumatuse trendi kõrval on keskpankade tegutsemises võimalik kirjeldada ka üht teist olulist muutust viimase 15-20 aasta jooksul, nimelt keskpanga suhtlemine avalikkuse ja turuosalistega. Veel paarkümmend aastat tagasi oli keskpanga avalik kommunikatsioon looritatud, sest rahapoliitika tegijate hinnangul tuli keskpangal öelda võimalikult vähe ja sedagi mõistatuslikul moel (Blinder et al 2008). Sama arusaama, aga märksa humoorikamalt võtab kokku pikaajase USA keskpankade süsteemi ehk Föderaalreservi juhi Alan Greenspani kaks tsitaati. Greenspan ütles Ameerika Ühendriikide Senati ees 1987. aastal järgmist: „Since becoming a central banker, I have learned to mumble with great incoherence. If I seem unduly clear to you, you must have misunderstood what I said.”* 1988. aastal kordas Greenspan oma mõtet ühes avalikus kõnes: „I guess I should warn you, if I turn out to be particularly clear, you've probably misunderstood what I said.”** (Wikiquote'i ... 2013).

Keskpankade tollase hinnangu kohaselt oli rahapoliitika edukas siis, kui keskpank üllatas oma rahapoliitilise otsusega – kas siis tõsta või langetada kommertspankadele antava laenu intressimäärasid – turgusid. Woodford (2005) märgib, et kuni 1994. aastani ei avaldanud USA Föderaalreservi rahapoliitilisi otsuseid tegev komitee isegi seda, milliseid otsuseid keskpank oli teinud. Selle asemel tuli turuosalistel aimata keskpanga otsust tehingute järgi, mis keskpank oli turul teinud.

Nüüdseks on keskpangad jõudnud järeldusele, et avatumal ja selgemal suhtlusel avalikkuse ja turuosalistega on mitmeid eeliseid rahapoliitika eesmärkide saavutamisel. Woodford (2005) toob esile, et eelkõige on põhjus selles, et rahapoliitika edukus sõltub paljuski ootuste juhtimise edukusest, sest ka turuosaliste majanduskäitumist mõjutavad olulisel määral ootused. Woodford (2005) toob teise

* Keskpankuriks saamisest saati olen õppinud pobisema võimalikult arusaamatult. Kui ma paistan sulle liiga selgesti arusaadav, siis oled ilmselt minust valesti aru saanud.

** Ma vist peaksin sind hoiatama, et kui ma olen liiga selgesti arusaadav, siis oled tõenäoliselt minust valesti aru saanud.

põhjuseks välja, et majandussurutises, mil keskpang on tavaliselt intressimäärad väga madalaks langetanud, võib avalik kommunikatsioon keskpanga lubaduste osas olla pea ainus vahend keskpanga arsenalis, millel on mõju majandusele. Lisaks on avatuma kommunikatsiooniga seotud ka sõltumatuse kasvuga kaasnenud aruandekohustus ühiskonna ees.

Kuigi keskpankade kommunikatsioon on muutunud märksa avatumaks kui varem, on keskpankade kommunikatsioonis võrreldes ülejäänud avaliku sektoriga täiendavaid kitsendusi. Keskpangad kommenteerivad harva teiste riikide majanduspoliitikat lähtudes arusaamast, et teise riigi majandust ja majanduspoliitikat mõistab tolle riigi keskpang kõige paremini. Samas võib sellise kitsenduse vajadus olla märksa väiksem teistsuguses keskkonnas nagu näiteks sotsiaalsed võrgustikud, kus suhtlus on vähem institutsionaliseeritud ja vähem ametlik.

1.3 Sotsiaalsed võrgustikud

Meediauurijad boyd & Ellison (2007: 1) on defineerinud internetis olevat sotsiaalset võrgustikku kolme parameetri alusel. Esiteks võimaldab sotsiaalvõrgustiku teenus kujundada isikul oma avalikku või poolavalikku profiili ühes süsteemis. Teiseks on sotsiaalvõrgustikus võimalik koostada nimekiri võrgustikus olevatest teistest isikutest, kellega on olemas side. Kolmandaks saavad isikud vaadata ja liikuda pikki suhete võrgustikku selle süsteemi piires.

boyd ja Ellison juhivad tähelepanu ka sellele, kuidas sotsiaalsete võrgustike populaarsuse kasvu käigus on muutunud suhtlusmudelid internetikeskkondades. Kui aruteluforumide ja teatud huvidele pühendatud veebilehtede näol oli tegu hierarhilise mudeliga, kus suhtlus keerles kindlate huvide ja teemade ümber, siis sotsiaalvõrgustike puhul toimub suhtlus võrgus, mille keskmes on indiviidid. Tegemine on selles kontekstis egotsentrilise võrgustikuga.

Kui hierarhilise kommunikatsioonimudeli puhul töötas võrdlemisi hästi asümmeetrilise infoedastuskanalina massimeedia, siis egotsentriliste võrgustike levikuga kaasneva tähtsust ilmestab Katzi ja Lazarsfeldi (1995) kaheastmelise mudeli järgi toimuv kommunikatsioon. Kommunikatsiooniuurijad käsitlesid näitena valimiskampaaniat, kus inimesed muutsid kampaania käigus oma eelistusi.

Põhjenduseks toodi seejuures „teised inimesed”. Kaheastmelise infoleviku mudeli kohaselt jõuab info esmalt arvamusiidriteni ja nende kaudu passiivsemale osale ühiskonnast, keda siis arvamusiidrid mõjutavad.

Katzi ja Lazarsfeldi kaheastmelise mudeli teooriat toetavad Tex Vertmanni (2010) magistritöö raames tehtud uuring infoallikate usaldusvärsuse kohta. Vertmann tõi esile, et sotsiaalmeedia kanalitest tuleva info korral usaldatakse enim valdkonna ekspertide arvamusi, teisel kohal on sõprade soovitusel ning seejärel ettevõtete ametlikud teated.

Egotsentriliste kommunikatsioonimudeli tähtsuse kasvule viitab kaudselt Kristjan Kostabi (2013) oma magistritöös, kus ta uuris Eesti riigiasutuste poolt pakutavate sotsiaalmeedia kanalite kasutajate ootusi ja kogemusi. Kostabi andmetel pidas riigiasutuste poolset informeerimist ja selgitamist sotsiaalmeedias oluliseks või väga oluliseks tervelt 81% küsitlusele vastanutest.

Nielsen (2006) kohaselt on netikogukondades ja sotsiaalvõrgustikes aktiivsete osakaal umbes kümme protsenti ja ülejäänud on nn taustal hiilijad, kes loevad ja jälgivad, kuid ei anna sisuloomesse oma panust.

Kaplani ja Haenleini (2010) järgi peab sotsiaalses meedias edu sooviv ettevõtte olema aktiivne, huvitav, aus ja tagasihoidlik, aga ka ebaprofessionaalne. Viimase all peavad uurijad silmas seda, et võrgustiku kasutajad soovivad suhelda nendega, kellega nad suudavad suhestuda ja kes tundub nendega võrdväärseks. Seega võib liigne professionaalsus tõrjuda eemale teisi kasutajaid, kuna kaob inimlikkuse ja sulandumise faktor. Samas on vaieldav, kas selline soovitus samastuda teistega ebaprofessionaalsuse kaudu pädeb avaliku sektori organisatsiooni puhul.

1.4 Sotsiaalvõrgustikus käitumise head tavad

Avaliku sektori organisatsioonidele võimaldab sotsiaalvõrgustikes osalemine parandada kodanikega peetavat suhtlust ja nende kaasamist, samuti aitab kaasa läbipaistvusele. Aga nende eeliste saavutamiseks peab paigas olema hea rakenduskava, mis ühtlasi aitab maandada sotsiaalvõrgustikus osalemisega kaasnevat riske (Picazo-Vela et al 2012).

Eesti Panga pole eraldi dokumendiga reguleeritud sotsiaalvõrgustiku kasutamist. Küll aga on Eesti Panga avaliku suhtluse kontseptsioonis¹ ühe kommunikatsiooni aluspõhimõttena välja toodud esinduslikkus, kus on viide sotsiaalvõrgustike kasutusele. Esinduslikkuse juures olev selgitus on järgmine: „töötaja ei pea tundma kohustust selgitada keskpanga tegevust väljaspool tööd, sh sotsiaalvõrgustikes. Kui ta aga otsustab seda teha, siis peab ta võtma vastutuse oma sõnade ja tegude eest. Samuti tuleb aru anda, et Eesti Panka võidakse hinnata ka selle järgi, kas panga töötaja käitumine on kooskõlas üldiste eetikanormidega ja heade tavadega.“

Eestis annab avaliku sektori organisatsioonidele sotsiaalvõrgustikus käitumise malli ette Riigikantselei, kelle vedamisel koostatud valitsuskommunikatsiooni käsiraamat käsitleb eraldi peatükina valitsusasutuste tegutsemist internetis.

Valitsuskommunikatsiooni käsiraamatu (2011) kohaselt on uue meedia rakendamine valitsuskommunikatsioonis hädavajalik, kuna internetti kasutab enam kui kolm neljandikku Eesti elanikest. Riigikantselei käsiraamatus olevat peatükki kasutavad sotsiaalse meedia juhendina mitmed ministriumid ja riigiametid. Ministriumitest tuvastasin hea tava kaitseministeeriumil² ja välisministeeriumil³.

Riigikantselei võttis valitsuskommunikatsiooni käsiraamatus (2011) internetis toimuva suhtluse peatükis mõnevõrra kahetise lähenemise. Asutusi peamiselt julgustati ning anti juhiseid, kuidas sotsiaalvõrgustikus osalust planeerida ja ellu viia. Samas on ametniku meelespea alapeatükk kirjutatud hoiatavas mida-mitte-teha võtmes. Samasuguses, aga veelgi kategoorilisemas vormis on hea tava teinud kaitseministeerium. Kaitseministeeriumi hea tava punktidest väike osa on riske teadvustav, väike osa kategooriliselt keelav ning suurem osa on soovitusel, millistest tegevustest tasub hoiduda.

¹ Eesti Panga avaliku suhtluse kontseptsioon on asutusesisene dokument.

² Kaitseministeeriumi sotsiaalvõrgustikes osalemise hea tava on asutusesisene dokument, millega mul lubati tutvuda.

³ Välisministeeriumil oli olemas sotsiaalvõrgustikes osalemise hea tava, aga nad olid seda küsimise ajal (2013. aasta mai) ringi kirjutamas ega soovinud jagada.

Samalaadse lähenemise on võtnud ka Eestis tegutsevad suuremad kommertspangad. Nii SEB kui ka Swedbank piiravad selgesõnaliselt töötajate võimalusi sotsiaalvõrgustikus osalemiseks. SEB lubab sotsiaalvõrku kasutada ainult “sotsiaalmedia kõneisikutel” ning soovib, et kõik töötajad annaksid teada, kui näevad sekkumist vajavat diskussiooni. Samas annab SEB töötajale konkreetseid soovitusi, mida postitusi tehes silmas pidada ja kuidas tulemuslikult toimetada. Swedbank näeb sotsiaalvõrgustikke kui täiendavat suhtluskanalit töötajate ja klientide vahel. Samas on Swedbanki töötajatele mõeldud sotsiaalvõrgustike põhimõtetes⁴ välja toodud, et panga konfidentsiaalsusnõuet tuleb sotsiaalvõrgustikus järgida ning tuleb hoiduda sellest, et töötajate tegevusest jääks mulje panga nimel tegutsemisest.

⁴ Swedbanki sotsiaalvõrgustikes osalemise põhimõtted on asutusesisene dokument, millega mul lubati tutvuda.

2. Uuringu objekt, eesmärk ja uurimisülesanded

2.1 Eesti Pank

Eesti Pank on Eesti Vabariigi keskpang ja tema ülesanne on säilitada hindade stabiilsus. Euroopa Liidu rahaliidu liikmesriigi keskpangana kuulub Eesti Pank eurosüsteemi, mis koosneb Euroopa Keskpangast ja euroala liikmesriikide keskpangadest. Euroala keskpankade ühine peaesmärk on tagada hinnastabiilsus euroalal. Seda ei tehta liikmesriikides eraldi, vaid eurosüsteem ühiselt langetab otsuseid euroala kui tervikut arvestades. Eurosüsteemi tööpõhimõtte järgi otsustatakse tsentraalselt, aga otsuste rakendamine on detsentraliseeritud. Otsused tehakse ühise laua taga, kuid need viivad liikmesriikides ellu keskpangad.

Rahapoliitika otsuseid euroala teeb Euroopa Keskpanga nõukogu, mis koosneb Euroopa Keskpanga kuuest juhatuse liikmest ja euroala 17 liikmesriigi keskpanga presidentidest. Nõukogu on euroala keskpankade kõige kõrgem otsustusorgan, kus igal nõukogu liikmel on üks, võrdse kaaluga hääl. Seega on Eesti Panga presidendil nõukogus teoreetiliselt sama suur otsustusõigus kui näiteks Saksa Bundesbanki presidendil. Nõukogule valmistavad otsuseid ette erinevad komiteed ja töörühmad, mis koosnevad euroala keskpankade ekspertidest.

Euroopa Liiduga liitumise nimel muutis Eesti riik Eesti Panga seadust, võttes keskpanga nõukogult, kelle paneb paika Riigikogu, alates Euroopa Liiduga liitumise hetkest õiguse kujundada pangapoliitikat. Pangapoliitika kujundamine läks ainuisikuliselt keskpanga presidendi pädevusse, kellel on ainult aruandekohustus Riigikogu ees ning kelle määrab ametisse riigi president keskpanga nõukogu ettepanekul. (Eesti... 2013) Lisaks aluslepingutes sätestatud sõltumatus seadustamisele läbis Eesti keskpanga sõltumatus hindamise ka enne euroalaga liitumist. Tegu on ühe kõige vähem tuntud Maastrichti kriteeriumiga. Maastrichti kriteeriumite alusel hinnatakse liikmesriigi sobivust Euroopa rahaliiduga liitumiseks. (The euro... 2013).

2.1.1 Eesti Panga kommunikatsiooni eripärad

Euroopa Keskpanga nõukogu määrab tavapäraselt kord kuus rahapoliitilised intressimäärad ning nõukogu liikmete vahel on sõlmitud kokkulepe, mille kohaselt ei tohiks nõukogu liikmed nädal enne koosolekut avalikkuse ees sõna võtta. Seda nädalat nimetakse keskpanga slängis *purdah*-perioodiks ning isegi selle kohta on Euroopa Keskpang avaldanud majanduslikele argumentidele rõhuva põhjenduse (Ehrmann & Fratzscher 2008). Lisaks sätestab kokkulepe, et otsuse tegemise päeval kommenteerib otsust ainult Euroopa Keskpanga president, et mitmehäälsusega ei tekitataks turgudel täiendavat infomüra.

Sellega aga kitsendused ei piirdu. Euroala riikide keskpankade töötajaskonnast on rahapoliitika kommenteerimise õigus ainult keskpanga presidendil, kuna tema on üks rahapoliitikat euroalal kujundava Euroopa Keskpanga nõukogu liikmetest. Seejuures on nõukogu liikmetel keelatud võtta ükskõik kellelt suuniseid euroala rahapoliitika osas. Sellega rõhutatakse ühelt poolt nende sõltumatust valitsusest ja teisalt seda, et Euroopa Keskpanga nõukogu peaks rahapoliitikat kujundama euroala keskmisi näitajaid arvestades, aga mitte konkreetsete riikide eripäradest lähtuvalt. Seda arutluskäiku pidi edasi minnes nähtub, et Eesti Panga töötajad võivad küll nõu anda Eesti Panga presidendile, kuid otsuseid peab keskpanga president tegema iseseisvalt.

Täiendavad piirangud tekivad sellest, et paljud materjalid on enne Euroopa Keskpanga nõukogu otsust salajased või piiratud ligipääsuga. Lisaks eelmainitule on otsuseid, mis ka pärast vastuvõtmist ei kuulu avalikustamisele. Näitena võib tuua kommertsbankadele erakorralise likviidsusabi andmise, mille jaoks liikmesriigi keskpang peab teatud juhul saama Euroopa Keskpanga nõukogu nõusoleku.

Kirjeldatud ulatuslik piirangute süsteem nõuab keskpanga töötajalt väga konkreetset arusaama sellest, milline info on millisel ajahetkel avalik. See survestab keskpanga töötajad olema keskpangast väljapoole suunatud kommunikatsioonis väga täpne avaldatava info valikus. See aga viib nad vaikimisi tõdemuseni, et eksimuste vältimiseks on kahtluse korral lihtsam mitte rääkida.

Eesti Panga avaliku suhtluse kontseptsioonis on loetletud kommunikatsiooni põhimõtted, millest keskpang lähtub. Põhimõteteks on usaldusväärsus, avatus,

arusaadavus, ühehäälsus, esinduslikkus. Seejuures on usaldusväärsus teistest olulisem: „Keskpangal on kergem saavutada oma eesmärged, kui avalikkus usaldab meid. Seetõttu on usaldusväärsus Eesti Panga kommunikatsioonipoliitika aluspõhimõte, millele on allutatud ülejäänud põhimõtted. Usaldusväärsus aitab tagada turuosaliste, sh avalikkuse mõistmise ja poolehoiu keskpanga tegevusele, suurendades sellega elluviidavate poliitikate tõhusust ja usaldusväärset.”

Avaliku sektori, sealhulgas Eesti Panga aruandluskohustuse Eesti avalikkusele eesmärged avaliku teabe seadus, mis kirjeldab ära miinimumtaseme info liikumiseks riigiasutuste ja avalikkuse vahel. Seega tekitab vajaduse suhelda keskpangale ühelt poolt seadusandja tahe, aga lisaks ka arusaamine, et suhtlemine aitab keskpangal oma tegevuse eesmärged tõhusamalt saavutada. Avaliku teabe seaduse mõistes suhtluse miinimumnõuete täitmiseks on riigiasutustel kõige optimaalsem kasutada ajakirjandust, mille puhul avalikul sektoril piisab info avaldamisest, kuna selle töötlemise ja levitamise ülesande võtab enda kanda massimeedia. Sellele tendentsile on viidanud e-Riigi Akadeemia (2012), kelle hinnangul eelistab avalik sektor otsesuhtluse asemel meediat kui vahendajat, ehkki samas on avalik sektor kriitiline meedia pädevuse suhtes keeruliste ühiskondlike otsustusprotsesside kajastamisel. Otsesuhtluseks kodanikega on senisest odavam ja mitmekesisema võimaluse tekitanud sotsiaalvõrgustike populaarsuse kiire kasv.

2.2 Uuringu eesmärk

Antud bakalaureusetöö eesmärk on kaardistada Eesti Panga töötajate Facebooki kasutust ning nende arusaama sotsiaalvõrgustiku kasutamise riskidest ja võimalustest.

Minu parima teadmise kohaselt ei olema uuringuid, kus vaadeldakse Eesti või mõne teise riigi keskpanga töötajate suhtumist sotsiaalvõrgustikes tööga haakuvasse tegevusse. Käesolev uurimustöö annab täiendava teadmise, kuidas tajuvad rohkete suhtlemispiirangutega organisatsioonis töötavad inimesed riske ja võimalusi, mis kaasnevad Facebookis osalemisel. Töö üheks tulemuseks on töötajatele mõeldud sotsiaalvõrgustikus käitumise hea tava.

2.3 Uurimisküsimused

Kvantitatiivse uuringu raames kaardistasin töötajate Facebooki kasutust 2012. aasta teises pooles.

- 1) Milline oli Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus 2012. aasta teises pooles?
 - a) Kui aktiivselt Eesti Panga töötajad teevad postitusi Facebookis?
 - b) Kui mitmel Eesti Panga töötajal on Facebookis konto?
 - c) Kui paljud Eesti Panga töötajad teevad aktiivselt postitusi Facebookis?
 - d) Mis teemadel Eesti Panga töötajad postitusi teevad?
 - e) Kui palju tehakse keskpanga ja ühiskondlikel teemadel postitusi?
 - f) Kui palju tehakse eraelulisi ja meelelahutuslikke postitusi?
 - g) Kui palju postitusi märgistati "meeldib" mäkkega?
 - h) Kui palju kommenteeritakse postitusi Facebookis?
 - i) Kui nähtavad on tehtud postitused?

Kvalitatiivse analüüsiga uurisin, milliseid võimalusi ja riske näevad keskpanga töötajad tööga haakuvas Facebooki kasutuses.

- 2) Milliseid võimalusi ja riske näevad keskpanga töötajad tööga haakuvas Facebooki kasutuses?
 - a) Kui tihti ja millisel eesmärgil kasutavad keskpanga töötajad Facebooki?
 - b) Millist tuge soovivad töötajad keskpangalt tööga haakuva Facebooki kasutuse osas?
 - c) Millisena näevad töötajad vajadust hea tava järgi, mis juhendaks töötajad sotsiaalvõrgustikus käitumise osas?

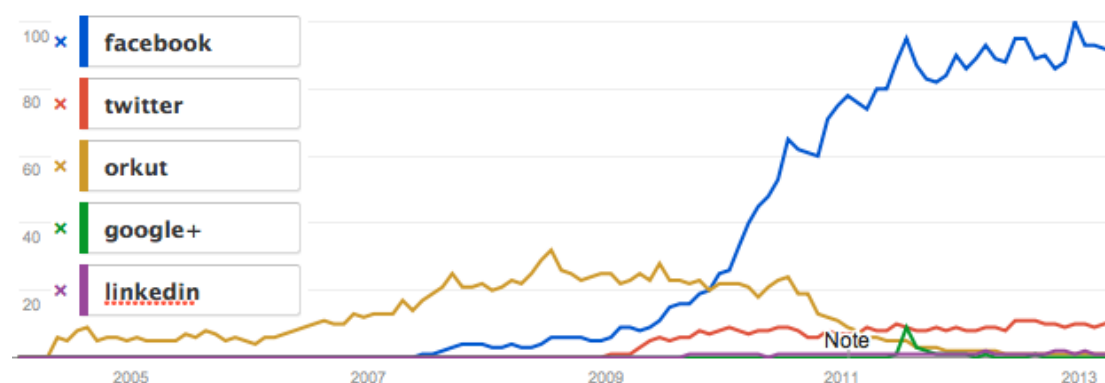
3. Metoodika

Põhjendan selles peatükis, miks valisin uuritavaks sotsiaalvõrgustikuks Facebooki. Samuti seletan, millest lähtuvalt ma valisin nii kvantitatiivse kui ka kvalitatiivse uurimismeetodi.

3.1 Facebooki populaarsus Eestis

Valisin uuritavaks sotsiaalvõrgustikuks Facebooki, kuna kaudsete andmete põhjal võib Facebooki hinnata kõige populaarsemaks võrgustikuks Eestis. Eestis oli 2013. aasta jaanuari seisuga sotsiaalmeedia monitoorimisteenust pakkuva Socialbakers andmetel 507 400 aktiivset Facebooki kasutajakontot (Estonia... 2013a). Ma ei suutnud leida avalikke usaldusväärseid hinnanguid teiste populaarsete sotsiaalvõrgustike nagu Twitter ja Orkut kohta.

Kuna otsesid hinnanguid ma ei suutnud leida, siis kasutasin kaudset meetodit hindamiseks. Valisin selleks võrgustike kohta Eesti IP-aadressidelt tehtud päringute arvu Google'i otsimootoris (Google... 2013). Andmed viitavad sellele, et 2004. aastast liidrikohal olnud sotsiaalvõrgustik Orkut kaotas juhtpositsiooni Facebookile umbes 2010. aasta alguses ning sellest ajast on nende kahe võrgustiku populaarsus liikunud vastandlikku trajektoori mööda. Teiste sotsiaalvõrgustike populaarsus on kaduvväike võrreldes Facebookiga. Kuna Youtube on oma videode jagamise pearõhu tõttu erinev teistest populaarsematest võrgustikest, siis jätsin Youtube'i kõrvale jooniselt 1.

Joonis 1. Viie sotsiaalvõrgustiku kohta Eestis tehtud päringute arv Google'i otsimootoris, indeks 100 väljendab päringute tippaset.

3.2 Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus

Kvantitatiivuuringu raames kasutasin lisaks postituste sageduslikule kaardistamisele ka kontentanalüüsi, mida tuntud meediauurija Denis McQuail kohaselt kasutatakse eelkõige meedia sisu võrdlemiseks teatud tunnuste esinemissagedusega sotsiaalses reaalsuses. Kontentanalüüs võimaldab uuringu tulemusi kontrollida ja teha uuring uurijast sõltumatult (McQuail 2000: 293). Uurimistöö eesmärgiks on selgitada, kes Eesti Panga töötajatest ja kui aktiivselt Facebookis postitusi teeb, mis teemadel töötajad postitavad ning millised on postituste kohta tekkinud reaktsioonid Facebookis.

Esmase kodeerimise seminaritöö raames viisin läbi 2013. aasta 2.-5. jaanuarini. Selleks vaatasin esmalt seda, kes Eesti Panga töötajatest kasutab Facebooki. Sel eesmärgil kasutasin töö alustuseks keskpanga sisevõrgus kättesaadavat töötajate andmebaasi. Töötajate nimekirja alusel proovisin leida üles kõik Facebooki kasutavad Eesti Panga kolleegid. Kui Eesti Panga töötaja kasutas kodeerimise ajal Facebookis pseudonüümi, siis jäi ta minu poolt avastamata ja käesolevas uurimistöös käsitleti teda kui Facebooki kontot mitteomavat keskpanga töötajat. Kui Facebookis oli mitu samanimelist inimest, siis kasutasin töötajate andmebaasis olevat täiendavat infot õige kasutajakonto leidmiseks. Mõnel puhul oli selleks inimese näopilt, mõnel puhul aga täpne sünniaeg. Kahel juhul leidsin küll samanimelise konto, aga kuna kasutajakontol polnud juures pilti ega muud abiinfot ning polnud ka ühtegi nähtavat postitust, siis liigitasin neil kahel puhul töötaja Facebooki kontot mitteomajate sekka. Lähtusin otsuse tegemisel sellest, et eelkõige on uurimistöö eesmärgiks kaardistada Eesti Panga töötajate tööga haakuvat Facebooki kasutust ning ilma pildi ja nähtavate postitusteta konto pole tõenäoliselt aktiivses kasutuses.

Facebookis üksteist tuttavaks märkinud inimesed on selles sotsiaalvõrgustikus sildistatud „sõpradeks“. Seetõttu kasutan uurimistöös Facebooki tuttavaid käsitledes läbivalt sõbra mõistet. Valdavalt olin juba varasemalt Eesti Panga töötajatega Facebookis sõbraks saanud. Kodeerimise käigus lisasin sõpradeks ka kõik ülejäänud Eesti Panga Facebookis kasutajakontot omanud töötajad. Neist üheksa inimest jättis kodeerimise hetkeks mu sõbrakutse vastu võtmata. Nende kõigi puhul oli nende avalik Facebooki „sein“ postitustest tühi.

Kodeerimisel eristasin Facebooki kontot omavaid kolleege ka selle järgi, milline on nende töö valdkond. Juhtideks liigitasin presidendi ja kaks asepresidenti ning 13 osakonna juhatajad. Teised valdkonnad olid majanduspoliitika ja –uuringud; statistika; finantsstabiilsus; investeeringud; arveldussüsteemid. Kõige suuremaks osutunud administratiivvaldkonna alla liigitasin töötajad, kes aitavad organisatsiooni tegevust hallata nagu personalitöötajad, juristid, raamatupidajad, audiitorid ja suhtekorraldajad. Eraldi valdkonnana – haldus – liigitasin organisatsiooni füüsilist taristut haldavad kolleegid, kes tagavad töötajate ja hoonete turvalisuse ning hoonete heakorra.

	Juhtkond	Adminis- tratsiiv	Statistika	Finants- stabiilsus	Haldus	Arveldus- süsteemid	Investee- ringud	Majandus- poliitika
Inimeste arv	7	41	6	9	17	7	8	13
Osakaal valimist	6%	38%	6%	8%	16%	6%	7%	12%

Tabel 1. Facebookis kasutajakontot omanud töötajate arv ja osakaal valdkondade lõikes.

Lisaks märkisin kodeerimisel ära Facebooki kontot omavate kolleegide vanuse, soo, sõprade arvu ja selle, kas nad on ajakirjanduses kõneisikud. Sõprade arvu valisin kodeerimiseks seetõttu, et inimeste sõprade arvu ja nende võrgustikus toimuva tegevuse vahel on korrelatsioon – suurem sõprade arv tähendab *ceteris paribus* eeldusel suuremat võimalikku mõju. Eesti Pangas on kokkuleppeliselt ajakirjanduses kõneisikuteks president, asepresidendid, osakonnajuhatajad ja pressiesindajad. Samuti on kõneisikuteks need eksperdid, kelle puhul on see kokku lepitud eksperdi enda, tema osakonnajuhataja ja avalike suhete allosakonna vahel. Kokku oli Eesti Pangas kodeerimise ajal 35 kõneisikut. Kõneisikud lisan kodeeritavasse andmestikku seetõttu, et nendega on eraldi vesteldud sellest, et nad on organisatsiooni kõneisikud, mis jällegi *ceteris paribus* eeldusel võib tähendada nende suuremat arusaama kõneisikuks olemisest ka Facebooki keskkonnas. Samuti on nad saanud meediasuhtluse koolitust. Seejuures pole kõneisikutele seatud eksplitsiitset nõudmist selle kohta, et nad peavad Facebooki keskkonnas käituma kõneisiku staatust silmas pidades.

Postituste arvu tõin kodeerimistabelis välja numbrina. Hilisemates peatükkides olen aktiivsete ja mitteaktiivsete postitajate eraldamiseks tõmmanud meelevaldse

eraldusjoone selliselt, et vähem kui nelja postituse tegija lugesin mitteaktiivseks. 2012. aasta septembris ja oktoobris oli kokku peaaegu üheksa nädalat, seega tegid mitteaktiivsed postitajad märgatavalt harvem postitusi kui kord kahe nädala jooksul.

Kvantitatiivanalüüsis kasutasin kontentanalüüsi selleks, et saada ülevaadet selle kohta, mis teemadel töötajad postitusi teevad. Kontentanalüüs võimaldas postitusi teemade lõikes klassifitseerida ja kvantifitseerida, et tekitada sisu kohta ülevaade.

Teemade nimistu oli kodeerimisel järgmine: keskpanga puudutav; majanduspoliitika; päevapoliitika; meediakriitika; isiklik, eraelu; sport, kultuur, meelelahutus; tehnoloogia ja teadus; loodus, fotograafia; müügi-, soodus- ja reklaampakkumised; muusika; reis; muu. Keskpanga puudutava alla kodeerisin postitused, mis otseselt käsitlesid või mainisid Eesti Panka. Meediakriitikaks märkisin need postitused, kus postitajad on kas kiitnud või laitnud ajakirjandusväljaannet või ajakirjanikku seoses ajakirjandusliku tootega või siis on postitus olnud suunatud teema käsitlemisele. Kui postitaja oli artikli jagamisel või keegi selle postituse kommenteerimisel piirdunud ainult ajakirjanduses käsitlemist leidnud teema kui sellise üle aruteluga, siis liigitasin postituse vastavalt teemale, mida artikkel kajastas. Kui tegemist oli mõlemaga, nii meediakriitika kui ka kajastamist leidnud teema osas tekkinud aruteluga, siis proovisin hinnata seda, kumma käsitus on valdavam ja lähtusin kodeerimisel sellest.

Lisaks postituste temaatilisele kategoriseerimisele mõõtsin seda, millised oli postitustele tekkinud reaktsioonid. Facebooki postituste juurde on võimalus teha endal, aga eelkõige teistel märge „meeldib” (ingl k *Like*). Mõõtmise käigus kaardistasin seda, mitu kasutajat tegi postituse kohta märke „meeldib“ ning mitu kommentaari postituse kohta tehti. Kaardistasin postituste puhul ära ka selle, kuivõrd laialt nähtav postitus on: kas kõikidele Facebooki kasutajatele, postitaja sõpradele, postitaja sõprade sõpradele või on mingi muu erisäte.

Postituste kohta tekkinud reaktsioonide kaardistamiseks koostasid postituste teemade alusel kolm gruppi, millest esimesse jäid keskpanga puudutavad postitused. Teise gruppi koondasid ühiskondlikud postitused, mille moodustasid majanduspoliitika, päevapoliitika ja meediakriitika teemade alla märgitud postitused. Kolmandasse gruppi jäid kõik ülejäänud postitused, mida üldistades võiks iseloomustada kui eraelulisi ja meelelahutuslikke. Postituste reaktsioonide kaardistamise raames tehtud

teemade koondamise eesmärk oli vähendada kodeerimisele kuluvat ajaressurssi. Valisin kolm gruppi seepärast, et esmajoones huvitas mind uurimistöö lõikes Facebookis keskpangaga seonduvate postituste maht ja reaktsioonid nendele postitustele. Teise, ühiskondliku suunitlusega teemade grupeerimise aluseks oli mu eeldus, et ühiskondlikel teemadel arvamust avaldavad inimesed võivad suurema tõenäosusega tulevikus teha postitusi ka keskpangaga otsesemalt või kaudsemalt seotud teemadel võrreldes nendega, kelle huvi Facebookis postitamisel piirdub eraeluliste või meelelahustuslike teemadega. Eelmainitud uurimistöö huvist lähtuvalt ja uurimisressursi mõistliku kasutamise nimel pöörasin vähem tähelepanu kolmandasse teemadegruppi langevate postituste reaktsioonide analüüsimisele.

Kaardistasin ka enda tehtud postitusi ja langetasin selle valiku seetõttu, et valdav osa kodeerimisest oli mehhaaniline, kus puudus diskretsiooni võimalus. Kaalutlusõigus oli ainult postituste temaatilisel kategoriseerimisel, kuid puudus vanuse või kõneisiku staatuse määramisel või postituse kohta tehtud kommentaaride kaardistamisel.

Viisin proovikodeerimise läbi koos Merily Heinalo ja Henrik Roonemaaga 26.-27. detsembril 2012 ja tegime seda Tartu Ülikooli avatud ülikoolis antava meedia ja kommunikatsiooni uurimismeetodid aine kodutöö raames. Proovikodeerimise reliaabluseks tuli 0,97, kuid sellele vaatamata oli kaaskodeerijate tagasiside, et kodeerimisjuhend oli liialt keerukas. See oli lisapõhjus, miks otsustasin vähendada kodeeritavaid kategooriaid ja alakategooriaid. Kõige rohkem ilmses erinevusi postituste liigitamisel teemade alla. Käesoleva uurimistöö käigus sellist erinevust ei tekkinud, kuna kodeerimise viis läbi üks inimene.

Vaatlesin esmase kaardistamise käigus töötajate postitusi ajavahemikul 2012. aasta septembri algusest oktoobri lõpuni.

3.3 Täiendav uuring Facebooki kasutuse kohta

Kuna seminaritöö raames tehtud kaardistuse käigus selgus, et mind huvitanud teemade lõikes tehti väga vähe postitusi, siis tegin bakalaureusetöö raames täiendava kaardistuse. Valimi jätsin samaks, kuid laiendasin kaardistusperioodi 2012. aasta augustist detsembri lõpuni ning kaardistamise ainult need postitused, mis tehti

keskpanga kohta või ühiskondlikel teemadel. See laiendas analüüsitavaid postituste arvu sedavõrd, et teatud ulatuses oli võimalik teha numbrilisi järeldusi.

Kvantitatiivsete andmete analüüsimisel kasutasin Microsoft Exceli programmi.

3.4 Süvaintervjuud Eesti Panga töötajatega

Kvalitatiivse uurimismeetodina kasutasin süvaintervjuusid semistruktureeritud kujul. Intervjuukava toetub sel juhul kindlatele teemadele ja võtmeküsimustele, kuid nende esitamise vorm ja järjekord on lahtine. Kuna võtmeküsimused ja teemad korduvad intervjuust-intervjuusse, siis on võimalik tulemusi süstemaatiliselt analüüsida.

Tegin kokku 10 intervjuud silmast-silma meetodil, et intervjuueeritav tunneks end võimaluste piires mugavalt ja usalduslikult. Üks intervjuu kestis umbes 20-25 minutit.

Intervjuueerisin kõiki 10 inimest, kes olid Facebooki kasutuse uuringu andmetel teinud postitusi kas keskpanga või ühiskondlikel teemadel. Selliseid postitusi olin teinud ka ise, kuid ennast ma välistasin intervjuueeritavate ringist.

Kogutud tekste analüüsisin *cross-case analysis* meetodil. Uuringu tegin manifestsest, seega kasutasin ainult neid andmeid, mida intervjuueeritavad olid mulle intervjuu käigus öelnud. Kehakeelt või kolleegidega suhtlemisest tekkinud taustateadmisi ma tulemuste analüüsil ei kasutanud.

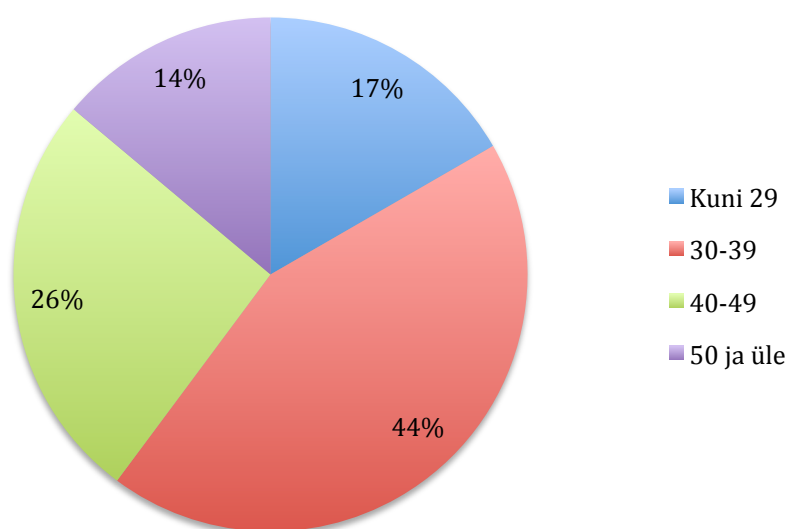
4. Tulemused

Esitan tulemused alampeatükkide kaupa, tuues eraldi välja nii kvantitatiivse kui ka kvalitatiivse uuringu lõikes olulisemad tulemused.

4.1 Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus

4.1.1 Eesti Panga töötajate osalus ja aktiivsus Facebookis

Eesti Panga 237 töötajast kasutas Facebooki kontot 108 inimest ehk 46% personalist. Neist 64 olid naised ja 44 mehed. Nagu nähtub jooniselt 1, olid vanuselises jaotuses kõige ülekaalukamalt, 44% ga esindatud kasutajad vahemikus 30-39 eluaastat.

Joonis 2. Eesti Panga Facebooki kasutajate jaotus vanuse järgi.

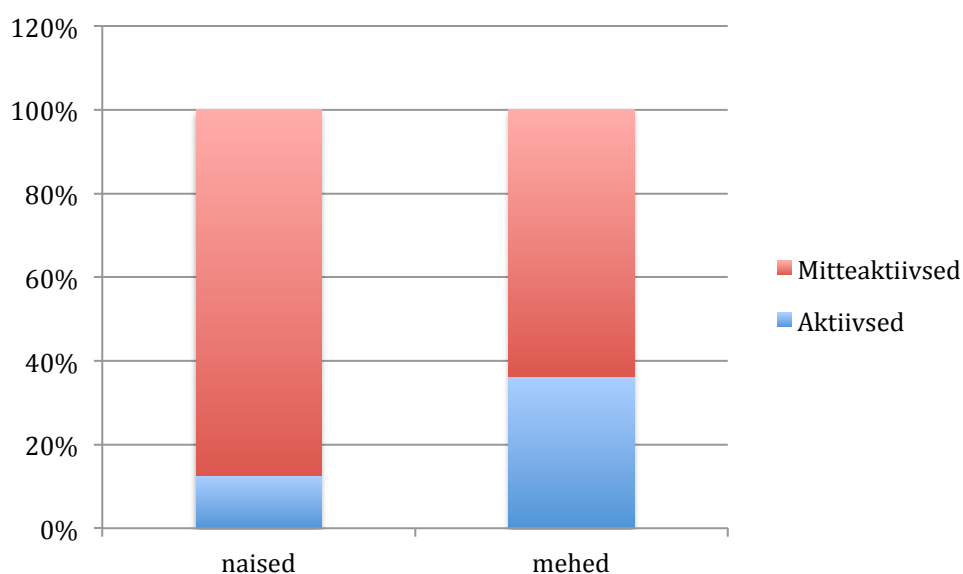
Meeste ja naiste vahelises vanuselises võrdluses jäi silma, et meeste puhul oli erinevad vanusegrupid esindatud ühtlasemalt. Naistest see-eest olid pooled kasutajatest vanusegrupis 30-39.

Kõneisikute esindatus Facebookis oli märksa suurem võrrelduna nende osakaaluga kogu panga töötajate seas. Eesti Panga 35 kõneisikust oli Facebookis kasutajakonto 26 inimesel ehk 74%-l. Nendest 202 töötajast, kes pole ajakirjanduses kõneisikud, oli Facebooki konto olemas 82 inimesel ehk 40%-l. Kuigi üldiselt oli Facebookis osaluse

määr keskpangas töötavate meeste hulgas 41%, oli neid kõneisikute seas rohkem kui naisi, vastavalt 16 meest ja kümme naist.

Samuti olid kõneisikud võrreldes mitte-kõneisikutega mõnevõrra aktiivsemad postitajad, sest kahe kuu keskmine postituste arv oli vastavalt 2,4 ja 2. Rohkem kui kolm korda postitas 31% kõneisikutest ja 20% mitte-kõneisikutest.

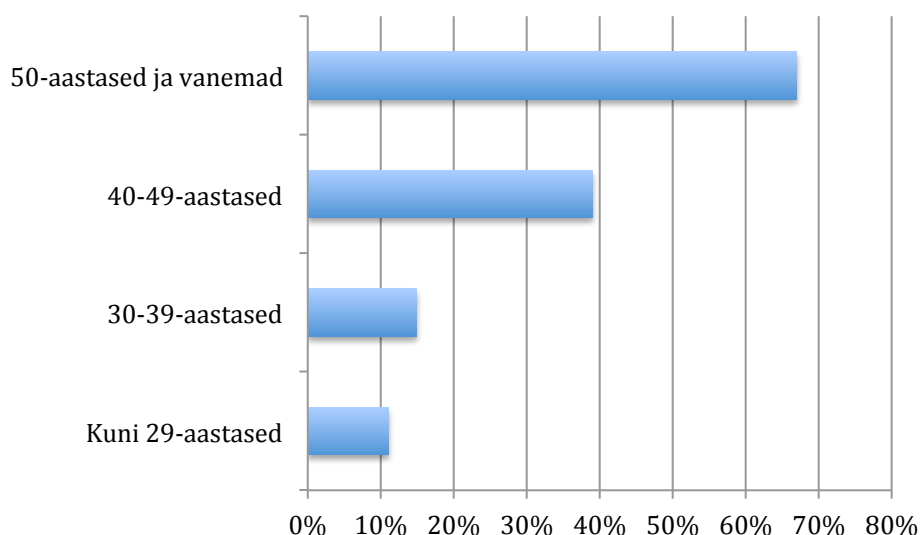
Postituste tegemisel olid mehed keskmiselt aktiivsemad kui naised, vastavalt 2,8 ja 1,6 postitust kahe kuu vältel. Samasisuline tõlgendus torkab silma ka aktiivsete postitajate võrdluses sugude lõikes, mis on esitatud joonisel 2.

Joonis 3. Aktiivsete ja mitteaktiivsete postitajate osakaal meeste ja naiste seas.

Vanusegruppide lõikes olid kõige suurema aktiivsete postitajate osakaaluga noorim vanusegrupp, kus see ulatus kolmandikuni, samas kui ülejäänute puhul jäi aktiivsete postitajate osakaal vahemikku 17-25%. Selge trend puudus postituste arvu ja vanusegrupe analüüsid, kus kuni 29-aastased postitasid keskmiselt 2,4 korda kahe kuu jooksul, 30-39-aastased 1,8 korda, 40-49-aastased 2,5 korda ning 50-aastased ja vanemad 1,9 korda.

Vanusegrupiti võis täheldada trendi, et vanuse kasvades suurenes ka nende osakaal, kel oli vähem sõpru Facebookis. Seda seletab lähemalt joonis 5.

Joonis 4. Vähem kui 150 Facebooki sõbraga inimeste osakaal vanusegruppides.

4.1.2 Postituste jaotus teemade lõikes

Kõige populaarsemad postituste teemad olid seotud isikliku eluga, sellele järgnes teemakategooria sport, kultuur ja meelelahutus ning kolmas oli muusika. Ülevaade jaotusest on nähtav tabelis 3.

Teemad	Postituste arv	Postituste osakaal
Keskpanka puudutav	3	1%
Majanduspoliitika	1	0%
Päevapoliitika	13	6%
Meediakriitika	2	1%
Isiklik, eraelu	91	40%
Sport, kultuur, meelelahutus	35	15%
Tehnoloogia ja teadus	5	2%
Loodus, fotograafia	17	7%
Müügi-, soodus- ja reklaampakkumised	14	6%
Muusika	19	8%
Reis	15	7%
Muu	12	5%

Tabel 3. Postituste arv ja osakaal teemade lõikes.

Kui keskpanka teemal tehti Eesti Panga töötajate peale kokku kolm postitust kahe vältel, siis ühiskondliku teemagrupi (majanduspoliitika, päevapoliitika ja

meediakriitika) lõikes tehti kokku 16 postitust. Kolmanda, üldistades eraelulise ja meelelahutusliku teemagrupi lõikes tehti kahe kuu jooksul kokku 208 postitust.

4.1.3 Reaktsioonid postitustele

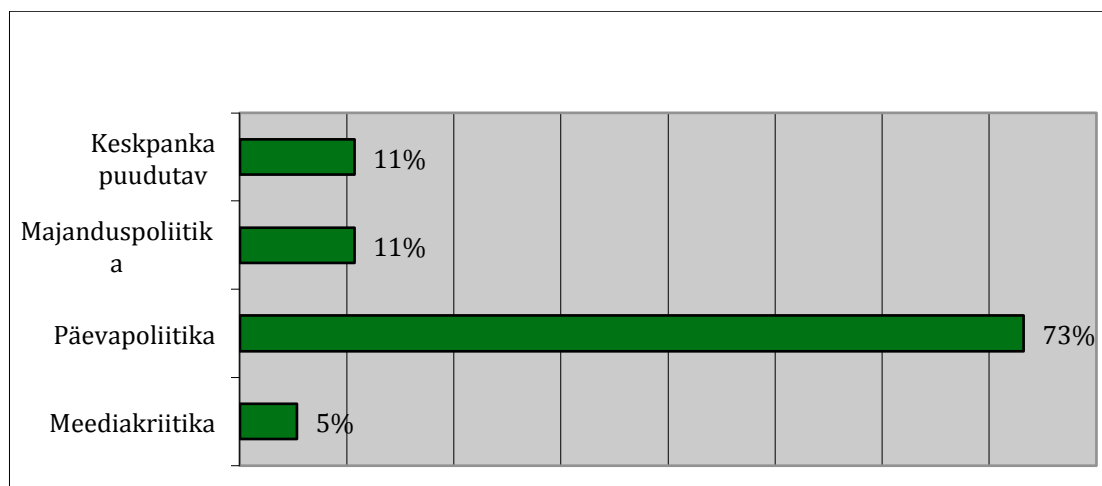
Siinkohal esitan peamiselt tulemusi ajaliselt laiendatud, kuid temaatiliselt kitsamast kvantitatiivuuringu, kus kaardistasin Eesti Panga töötajate ainult need postitused, mis olid tehtud keskpanga ja ühiskondlikel teemadel ajavahemikul 2012. aasta augustist kuni aasta lõpuni.

Keskpanga või ühiskondlikel teemadel postitajaid oli kokku 14, neist kümme mehed ja neli naised. Kuna kõigest 108 kasutajast oli kõneisikuid 26 ehk 24%, siis keskpanga või ühiskondlikel teemadel postitanute seas oli kõneisikute osakaal 43%.

Esmase kvantitatiivuuringu valimis oli 27 protsendil kasutajatest sõpru alla 150. Seevastu aga täiendavas kvantitatiivuuringu valimis oli 14 inimesest ainult kahel sõpru vähem kui 150. Kuuel inimesel jäi sõprade arv vahemikku 150-299 ja kuuel oli sõpru üle 300.

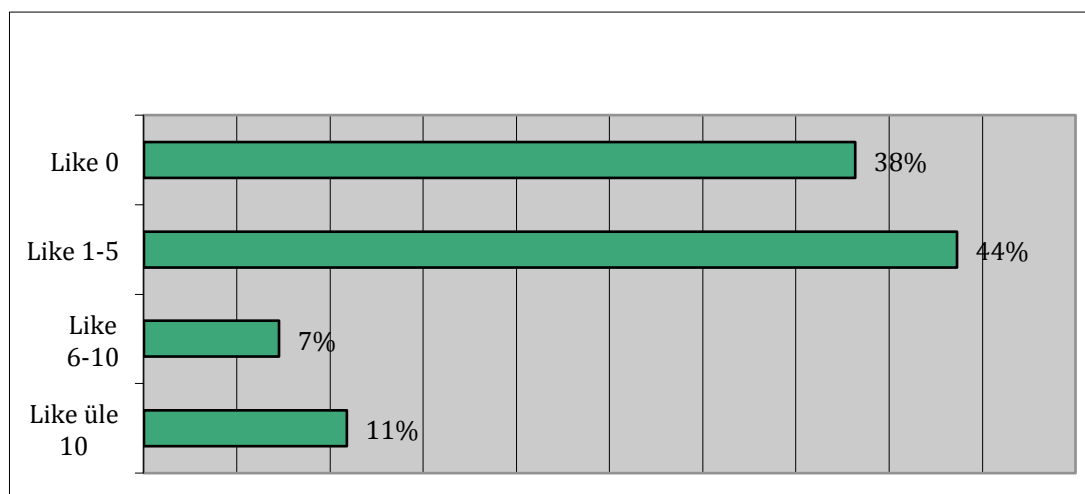
Kõige rohkem kvalifitseerus täiendava uuringu valimisse inimesi administratiivvaldkonnast, neid oli kaheksa. Kaks inimest olid halduse valdkonnast ning majanduspoliitika ja -uuringute valdkonnast. Ühe inimesega oli esindatud juhtkond ja finantsstabiilsuse valdkond.

Keskpanga või ühiskondlikel teemadel tegid 14 inimest kokku 56 postitust, millest kõige enam tehti postitusi päevapoliitilistel teemadel nagu on näha jooniselt 6.

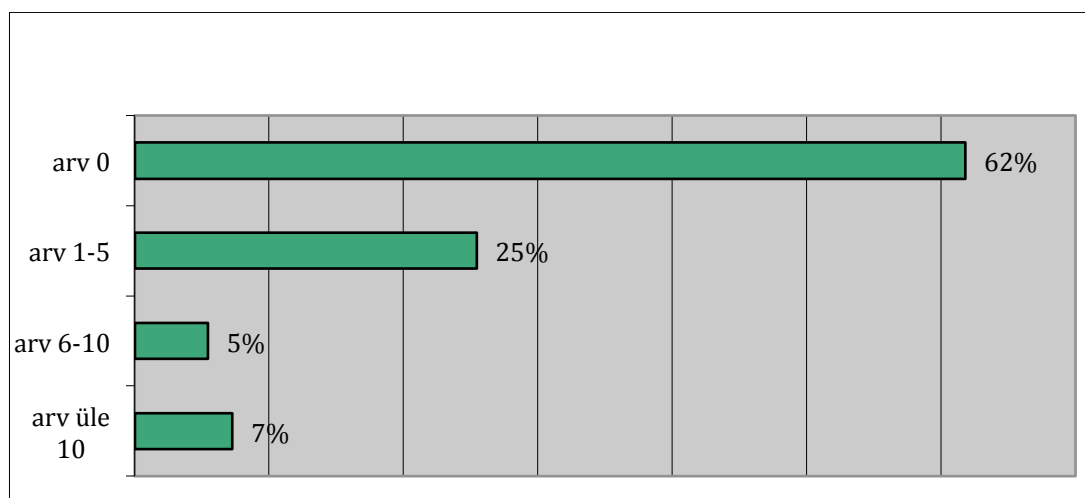
Joonis 5. 56 postituse jaotus nelja teema lõikes.

Keskpanga ja ühiskondlikel teemadel tehtud postitustest 38 protsenti ei pälvinud Facebookist ühtegi “meeldib”-märget. Täpsemalt on jaotus esitatud joonisel 7.

Joonis 6. 56 postitusele antud “meeldib”-märgete jaotus.

Keskpanga ja ühiskondlikel teemadel tehtud postitusi kommenteeriti veidi enam kui kolmandikul juhtudest, nagu on näha joonisest 8.

Joonis 7. 56 postituse jaotus postitusele tehtud kommentaaride arvu alusel.

4.2 Süvaintervjuud

4.2.1 Facebooki üldised kasutusmustrid

Kümnest intervjueeritavast kuus on kasutanud Facebooki 3-5 aastat, kuigi kasutajakonto on mõnel juhul loodud varem. Kahe intervjueeritava puhul oli kasutusaeg umbes kaks aastat ja kahe puhul üle viie aasta.

(M4): *Liitusin ... see on hea küsimus. 2007 olin ma juba aktiivne kasutaja, ma pean seda järgi vaatama.*

Ainult üks intervjuueeritav kasutas Facebooki kord päevas. Neli inimest ütlesid, et on kasutatavad pidevalt ja ülejäänud kasutavad mitu korda päevas. Pidevalt kasutajad tõid esile ka nutitelefonide ja tahvelarvutitega kaasnenud kasutusmuutuse, kus nad viitavad nutitelefonile või tahvelarvuti vahendusel toimivale pidevale ühendusele.

(N1): *Ma vaatan teda ikka iga päev. Ta kuskil taustal vaikelt tuksub ja on lahti ja siis vahepeal jälle kiikan ja siis ma panen ta jälle kinni.*

4.2.2 Kasutamise ajendid

Eranditult pea kõik intervjuueeritavad tõid ühel või teisel moel Facebooki kasutusotsuse põhjuseks selle võrgustiku väga ulatusliku leviku. Facebook aitab ülevaadet saada sõprade tegevusest ja paari kasutaja puhul ka uudistest. Pooled valimist tõid esile, et tegu on hea otsesuhtluse kanaliga. Omakorda osa neist viitas selle põhjusena kas suurele katvusele või siis sellele, et telefoni kaudu saavad Facebooki kontaktid sõnumi kohe kätte.

(N3): *See on kõige kiirem viis saada kedagi kätte tänapäeval. Sest isegi, kui talle maili saadad, siis tal ei pruugi olla see telefoniga seotud, aga Facebook reeglina on. Nii, et see on nagu sõnumi saatmine.*

(M2): *Minu tutvusringkonnas kõige rohkem hõlmav sotsivõrgustik. Kõik on üheskohas enamvähem. Nt klassikokkutulekut organiseerida, teed lihtsalt oma grupi ja tehtud.*

Kahe intervjuueeritava vastustest nähtub, et mitte ainult kasutatakse, vaid ka teadvustatakse rohujuure-tasandi infotöötlust, kas siis arutelude selekteerimiseks või uudisekännise läve seadmisel.

(M4): *Selline allikas, kus mõnikord saab info kiiremini kätte kui peavoolu meediast, aga üldiselt pigem mind huvitab mingite inimeste nagu seiskoht selle asja suhtes.*

(N4): *Mis veel on huvitav, et mõnikord kiiremal ajal on ta heaks uudise filtri. Kui kõik hakkavad FBs mingi asja kohta sõna võtma, siis nagu tuleb*

aega võtta ja vaadata, millest räägitakse. Siis on põhjust, pole ainult klikke tootev pealkiri Postimehe mingis portaalis.

4.2.3 Ärritajad

Facebooki kasutuskogemuse negatiivsete elementide toodi peamiselt kahte aspekti. Üks neist oli viie kasutaja poolt nimetatud ebakindlus privaatsuse osas. Inimesed väljendasid arusaama, et Facebooki sisestatud andmeid pole lõplikult võimalik kustutada või et neid müüakse edasi.

(M2): Tõenäoliselt ei meeldi mulle peenekiri Facebooki kasutustingimustes, aga ma pole väga sellesse süvenenud. Osa puudutab tõenäoliselt mingeid autoriõigusi, näiteks kui sa oled mingi pildi üles laadinud, siis väidetavalt on Facebookil õigus seda kasutada. Ma pole küll viimati uurinud, aga viimane kord, kui see teema tõstati, siis küll selline teadmine tekkis. Ja osa lihtsalt võibolla n.ö et kasutavad minu privaatset infot, ma olen mingi teenuse või kellelegi teisele selle info, no selle pealt raha teenimiseks. See ei ole kõige meeldivam.

(N4): Üsna ebameeldiv on, kui avastad endast pildi, mida sa ise ehk ei paneks kõigile vaatamiseks. Eriti nüüd, kui väga paljud vaatavad ikka väga-väga pidevalt Facebooki, siis pole nii, et pühapäeval keegi ei kommenteeri. Kommenteeritakse ja kohe.

Teine aspekt oli reklaam, mis sarnaselt privaatsusega toodi esile viie vastaja poolt. Üks intervjuueeritav väljendas mõistmist majandusliku loogikasse reklaami näitamisel, aga miinusena tõi reklaami sellele vaatamata esile.

(N3): Ei meeldi see turunduspool, aga see ei meeldi kellelegi, aga ma saan aru, et seda on vaja selleks, et seda ülevalt poolt toita.

Eristus üks vastaja, kes väljendas pahameelt nende kasutajate suhtes, kes on liiga aktiivsed, eriti kui teguviis tundus talle enenenäitamisega. Teised liigset aktiivsust kui negatiivset aspekti ei maininud.

4.2.4 Postitamise päästikud

Postitamise põhjused olid üsnagi erinevad. Kõige enam, neli vastajat tõid postitamise põhjuseks “huvitava” info leidmise.

(M6): *Kui leian mingisuguse toreda artikli, siis viitan. Aga noh, vahel olen ka selliseid huvitavaid pilte üles pannud, mis minu arust on huvitavad.*

(M4): *suhtlusvajadus tavaline, ise millegi huvitava jagamine, samamoodi ise teiste inimeste jagatuid mõtteid neid niiöelda näha.*

Võibolla veelgi jõulisemalt, aga erineva sõnastuse kaudu, tuli esile soov postitada siis, kui üks või teine tegur suutis ületada passiivsuse läve. Selleks võis olla kindlus oma postituse õigsuses, veendumus oma seisukohas või siis see, et teema puudutas intervjuueeritavat.

(N3): *Millegi väga ärritava või vaimuka kohta. Selles suhtes see on ikka meelelahutus, see ei ole mingisugune töökanal mul. Sellistel teemadel ma võtan ainult siis sõna, kui olukord on niivõrd absurdne või vastuvõetamatu. Või siis kui kuskil on näiteks kellegi kommentaari alt on tekkinud vestlus, mis läheb kuskile väga vales suunas. Siis kui loed selle 10 kommentaari läbi ja tunned, et see kõik on täiesti väär ja vale, siis ma sekkun.*

(M3): *Väga harva, kui on tõesti selline väga, kui ma puudutatud tunnen ennast teemast või sõprade mingit pilti või midagi näen. Aga ikka üliharva on seda. Ma üldiselt ei tunne seda vajadust.*

Täiendavaks päästikuks postitamisel võis lugeda ka võimalust korrigeerida käimasolevat mõttevahetust.

(M2): *Mingi huvitav teema peab olema, mis mind puudutab või milles tunne, et oled pädev või keegi eksib millegiga rängalt. Mingi tõsiselt hingelähedane seisukoht, mida on vaja kaitsta.*

(M1): *Kuskil käib Facebooki avarustes võimas diskussioon, aga see teema on natuke võsas. Et inimesed räägivad asjadest, millest nad väga täpselt ei tea. Et siis üritada nagu õigele reele tagasi tõmmata.*

Põhjendussageduselt torkas silma ka vaimuka või naljaka tähelepaneku jagamise soov.

(M1): *No ma olen üritanud vaimukas olla.*

(N1): *Lihtsalt mingisugused tähelepanekud. Elu kohta. Juhtub midagi naljakat, siis võib see mitmele inimesele võib see tunduda naljakas, siis kirjutan. Mitte seda, et jõin klaasi vett, aga näed mingit naljakat silti tänaval.*

(N2): *Mitte isiklikke, aga minugi poolest kasvõi mingisuguste huvitavate situatsioonide või heade naljade või taoliste aga mitte isiklikke.*

4.2.5 Hinnangud kasutegurile

Facebookist midagi tööks kasulikku leidnute ja mitteleidnute arv oli võrdne. Ükski intervjuueeritav ei osanud asjalikke diskussioone siduda mõne organisatsioonide, vaid kõik asjalikke diskussioone märganud seostasid seda konkreetsete isikutega oma tutvusringkonnast.

(M3): *Viimasel ajal on seda nagu rohkem olnud, et seal on minu sõbrad hakanud sõna võtma sellistel ühiskondlikel teemadel.*

(M4): *Asjalik diskussioon kipub pigem koonduma arvamusiidrite ümber, mitte nn teema või organisatsiooni põhiselt.*

(N3): *Ainult nii palju, kui mul on kellegi otsekontakt, küll mitte selle asutuse enda poolt algatatud, vaid mõne töötaja poolt algatatud, kes siis on minu tutvusringkonnas.*

(M2): *Tihti mul paljud sõbrad on spordifanatid, siis, kui ise mängu ei ole jõudnud vaadata, siis tähtsamad momendid ja kohtuniku eksimused saab pärast läbi arutada. Aga need sotsiaalsed teemad, need on võibolla vähem läbiarutatud tihtipeale.*

Huvitaval kombel hindas üks vastaja sisukaks spordidebatti, aga mitte arutelusid sotsiaalsetel teemadel.

4.2.6 Eesti Panga võimalused ja riskid

Valdavalt ei tunne intervjuueeritavate hinnangul nende tuttavad huvi Eesti Panga vastu Facebookis, küll aga mõnel puhul väljaspool Facebooki. Kolmest vastanust, kelle

tuttavad tunnevad huvi, olid kaks pikaajalise staažiga ja tõid ise välja, et huvi võib olla põhjustatud nende tutvusringkonna iseärasusega.

(N2): *Eesti Panga teemade vastu on, sest noh minu ring kuulub sellisesse ringkonda, kes tunneb selliste teemade vastu huvi. Ja kindlasti käib see periooditi, kui on mingi Eesti Pangaga seotud teema üleval.*

(N3): *Mitte läbi sotsvõrgustiku, seal ma ei ole tähele pannud, aga otsekontaktides on küll asutuse vastu huvi.*

Võimalusena, mis kaasneks Eesti Panga aktiivse osalusega Facebookis, kas siis institutsioonina või sellest huvitatud töötajate abil, nägid intervjueeritavad kõige enam seda, et Facebooki populaarsus ja kasutatavus elanikkonna hulgas on kõrge ja seetõttu tasub seda kaaluda täiendava infokanalina. Osa vastanuist tõstsid esile ka võrgustiku mitteametlikku suhtlusvormi, mis võimaldab keskpangal inimestele lähedamale jõuda. Sellest lähtuvalt oli intervjueeritavate hinnangul vaja inimlike teemadega Facebookis välja tulla. Vähemal määral nähti võimalust saada senisest rohkem tagasisidet panga tegevuse kohta.

(M3): *Ausalt öeldes, ega ma tööalalselt suurt ei näe küll, et seal suurt kasu saaks olla. Teoreetiliselt võtta, siis tutvustada värbamisteenust, sealt kaudu kuidagi otsida. Kui Eesti Pangale heidetakse ette, et see on väga kinnine asutus ja inimesed ei tea, mida me teeme, siis see on kindlasti üks võimalus, et lähemale jõuda inimestele. Mingit keerulist juttu seal rääkida, hinna- ja finantsstabiilsusest, et seda võiks rääkida ükskõik kus, ega sellega niikuinii ei jõua lähemale.*

(M2): *Iseenesest hea kanal, et ta ei ole mitte väga ametlik kanal. Selles on mõttes on nagu parem, et see kommentaarium on seal tõenäoliselt kvaliteetsem, et sa saad sellest tagasisidet oma arvamustele, mis oleks natukene konstruktiivsem, kui tavaline Postimehe kommentaar.*

(M6): *on selline Stenbocki maja variant, mida kasutatakse, aga see on väga ametlik niisugune. Ta ei ole niisugune asi, kus ma esmaselt loeksin midagi. Selles mõttes, et see ei ole hea variant. Kui meil oleks niisugune kanal, kus me anname selle info välja ja pärast siis viitame facebooki, see võib olla täitsa võimalus.*

Paar vastajat tõstsid esile ka suhtluse seguvariandi, kus sisu luuakse peamiselt ühes kanalis ja diskussiooni proovitakse luua Facebookis.

Riskide hinnangud jagunesid laias laastus kaheks: olid institutsiooniriskid, kus näiteks keskpang ei saa teatud küsimustele vastata või pole piisavalt tööjõudu vastamiseks. Samuti nimetati institutsionaalse riskina seda, kui töötajate aktiivne tegevus jätab koordineeritud mulje.

(M1): Aga kui pank, kui institutsioon oleks Facebookis, siis kõige suurem risk oleks see, et sa ei jõua kõike ära hallata seda, mis sealt sisse tuleb. Seda oleks mõtet teha siis nii, et seal oleks siis avalik sein, kuhu saakid kõik pöörduda ja aia peaks juhtuma mingi suurem sündmus, mis suuremat tähelepanu tekitab, siis ei ole võimalik seda kõike lihtsalt ära hallata.

(M4): See on libe tee, et niipea kui see paistab välja nagu see oleks nagu planeeritud tegevus, siis see vähendab järsult usaldusväarsust. See töötab paremini, kui see tuleb inimese poolt spontaanselt, et ta tunneb et ta tõesti peab, et see on oluline asi, et seda jagada, selle kohta midagi öelda, et siis ta teeb seda, ise vabatahtlikult.

Teiseks nimetati isikuriske, kus Facebookis aktiivse töötaja ülejäänud nähtav tegevus võrgustikus võib hakata varju heitma keskpangale või siis diskussiooni politiseerumine või emotsionaalseks minek. Huvitav oli seejuures, et kuigi isiku muud tegevust Facebookis nimetati korduvalt riskikohaks, siis kõik vastanud märkisid, et nad arvestavad sellega, et tegu on avaliku ruumiga ja käituvad sellele vastavalt.

(M6): Oluline risk on minu meelest see, et kui see on seotud kindlate isikutega siis pead teadma, mis nendel isikutel veel on seal facebooki kontol ja mis sealt välja paistab.

(N3): Seal on suur oht saada poliitilisse ellu tõmbamist. Seda tuleks vältida. Kuna see vestlus ei ole sotsivõrgustikus ühepoolne, et Facebooki selline suhtlus peab olema mitmepoolne ehk kui Eesti Panga poolt keegi midagi ütleb, siis on teistel võimalus midagi vastata. See arutelu võib minna valgusesse või mingisugustele teemadele, mida Eesti Pank endale ei soovi, nt poliitilised kisklused.

(M5): *Praegu on see täiesti reglementeerimata ja kui keegi seal midagi valesti teeb või mingi apsaka teeb, siis ei saa talle midagi teps mitte ette heita.*

4.2.7 Suhtluse võimalikkusest

Intervjueeritavate hinnangud valdavalt toetasid lähenemist, et Eesti Pank peaks kas institutsioonina või oma huvitatud töötajate vahendusel aktiivsemaks muutuma. Selles osas pakuti nii väljastatava info peegeldamist, aga ka inimlikumaks tegemist ja hinnangute lisamist. Samuti tõsteti esile võimalust avaldada lühemal kujul infot huvi ja diskussiooni tekitamiseks Facebookis, aga pikemad postitused jätta Eesti Panga kodulehele.

(N1): *Ta on hea koht näiteks selle jaoks, et juhtida mingit tähelepanu asjadele, mingi pikem käsitus võib vabalt olla ka meie veebilehel. Aga noh, kui tihti sa käid ikka Eesti Panga veebilehte lugemas.*

(M5): *Teemad muidugi peaksid olema sellised, et mis on nagu inimesele suunatud teemad. Praegu lähim teema on näiteks see uus 5-eurone, meenemündid tulevad kusagil välja, numismaatikutele huvi pakkuvad asjad, eks ole.*

Eesti Pangas sotsiaalvõrgustiku kasutamise kohta diskussiooni algatamise osas olid mitmed intervjueeritavad kahtlevad, nähes selles ohtu, et minnakse inimeste eraelu reguleerima. Kui aga nad tõlgendasid diskussiooni julgustavana, siis seda toetati läbivalt. Vähemus nägi vajadust keelava iseloomuga raamistiku loomiseks.

(N3): *Kui Eesti Pank kavatses teha konto, siis jah. Muidu see on natuke kannale peale astumine juba inimeste enda eludele... Sellisel puhul sobiks, kui see oleks sama moodi nagu meil on meediasuhtluse koolitused. See on täpselt samasse auku.*

(M2): *Eks seda natukene tuleb reguleerida, eks. Et kes tohib mingeid teemasid kommenteerida. Eesti Pangas on see suhteliselt reguleerimata teema veel, mulle tundub. Kui ma SEBis praktiliselt olin, siis seal on SEBga seotud teemade kommenteerimine oluliselt rangemalt reguleeritud.*

5. Järeldused ja diskussioon

Käesolevas peatükis välja peamised järeldused ja tulemused ning pakun välja Eesti Panga töötajate jaoks sotsiaalvõrgustiku kasutamise hea tava projekti. Samuti toon välja oma töös kasutatud meetodite kriitika.

5.1 Järeldused

Eesti Panga 237 töötajast kasutas Facebooki kontot 108 inimest ehk 46 protsenti personalist. Eesti Panga töötavad mehed olid märgatavalt aktiivsemad postitajad kui nende naiskolleegid, kõrgema keskmise postitustega osakaaluga torkas silmas ka kõige noorem vanusegrupp oli märgatavalt kõrgema aktiivsete postitajate osakaaluga.

Kõikide Eesti Panga töötajate kahe kuu vältel tehtud postitustest vaid kolm olid seotud keskpangaga ning 16 ühiskondlikega teemadega. See oli mahuliselt väga väike võrreldes kolmanda, eraeluliste ja meelelahustuslike teemade grupiga, kuhu alla langes 208 postitust.

Keskpannga või ühiskondlikel teemadel postitajaid oli viie kuu peale kokku 14, mis on üsna väike arv kasutajate koguarvu arvestades. Ligi pooled keskpanga ja ühiskondlikel teemadel postitajatest on kõneisikud, samas kui nende osakaal kõigist Eesti Panga Facebooki kasutajatest on ligikaudu üks viiendik. Silma torkas ka see, et nendel 14 inimesel oli Facebookis sõpru keskeltläbi rohkem kui kõigil Eesti Panga töötajatest Facebooki kasutajatel.

Kõik 10 intervjueeritavat töid kasutamise ajendina välja selle, et Facebooki katvus nende tutvusringkonnas on väga suur. Mitu intervjueeritavat töid esile, et nutitelefonide ja tahvelarvutite kasutamine on muutnud ka nende Facebooki kasutuse tihedamaks.

Postitamise ajendina nimetati kõige enam “huvitava info” jagamise soovi. Korduvalt mainiti postitamise põhjusena olukordi, kus kas oldi kindlad oma seisukoha õigsuses, teema puudutas tugevalt postitajat või nähti vajadust korrigeerida eksiteele läinud diskussiooni.

Intervjueeritud mainisid, et diskussioonid tekivad nende tutvusringkonnas konkreetsete inimeste ümber, mitte ei keerle mõne organisatsiooni või temaatilise valdkonna ümber. Harvem mainiti seda, et kasutatakse Facebooki omamoodi rohujuure-tasandi infotöötlusena kas siis huvipakkuvate arutelude valikuks või uudisekännise seadmiseks.

Ebakindlus privaatsusküsimustes oli intervjueeritavate üks kahest peamisest etteheitest Facebooki keskkonnale, teiseks etteheiteks oli keskkonnas näidatav reklaam.

Facebookis osalemisega kaasneva riskina nähti, et Eesti Pank ei suuda keskpangale omaste kommenteerimispiirangute tõttu mitmetes diskussioonides osaleda või ei panusta keskpank piisavalt ressursi Facebookis osalemiseks, mistõttu ei saa keskpank hakkama kriitiliste ja paljusid inimesi huvitavate teemadega kaasneva infotulvaga.

Töötajate Facebooki kasutusest lähtuva riskina tõid intervjueeritavad välja, et töötajate käitumine võib mõjutada negatiivselt Eesti Panga mainele. Samas arvestasid kõik sellega, et nende Facebookis toimuvat tegevust võivad jälgida kolleegid. Selle riski alateemana toodi esile, et diskussioon võib kiiresti minna kas poliitiliseks või emotsionaalseks.

Facebooki kasutusega seotud võimalustena mainisid intervjueeritavad, et ulatusliku katvuse tõttu on tegu täiendava infokanaliga, kus saab inimestele kordaminevate teemadega pildis olla ja ametlikele uudistele inimlikumaid hinnanguid lisada. Vähemal määral toodi esile Facebooki kui head tagasiside saamise kanalit.

Facebooki kasutamise kohta pangasisese diskussiooni tekitamise osas valdavalt kõheldi. Märksa pooldavamalt suhtuti sellesse tingimusel, et diskussiooni eesmärgiks on julgustada töötajate poolset Facebooki kasutust. Väikse osa intervjueeritavate hinnangul tuleks luua piirava iseloomuga sotsiaalvõrgustike kasutamise raamistik.

Kümnest intervjueeritud töötajast kasutas ainult üks Facebooki kord päevas, kõik ülejäänud kasutasid võrgustikku tihedamalt.

5.2 Diskussioon

Eesti Panga Facebooki kasutajate osakaal ning nende jaotus meeste ja naiste vahel on ootuspärane, kui arvestada sotsiaalmeedia monitoorimisteenust pakkuva Socialbakers andmetega 2013. aasta jaanuari kohta. Nimelt oli Socialbakersi tollastel andmetel Eestis Facebooki katvus elanikkonna seas 39,3 protsenti, mis on üsna lähedane Eesti Panga näitajale.

Samas jäi mulle selle töö tegemise järel arusaamatuks, miks on naistest ligi pooled kasutajad vanusegrupis 30-39 eluaastat. Seetõttu väärrib täiendavat uurimist, milline on vanusegrupiti on meeste ja naiste sotsiaalvõrkude kasutusharjumused erinevad. Rasketiseletatav oli minu jaoks ka leid, et mehed olid aktiivsemad postitajad kui naised. Osaliselt võib selle taga olla demograafiline fakt, et kõneisikud on Eesti Pangas valdavalt mehed ja kõneisikud olid ka aktiivsemad postitajad. Kõneisikute aktiivsust saab põhjendada sellega, et kõneisik kui oma valdkonna arvamusi liider on võrreldes teiste töötajatega enam harjunud oma seisukohta avaldama ja on saanud rohkem meediasuhtluse koolitust.

Intervjueeritud töötajad tõid ühe peamise etteheitekena välja usaldamatuse selle kohta, kui võrd Facebook austab kasutajate privaatsust. Privaatsuse haakuvalt nähti keskpanka riskina seda, et töötajate käitumine Facebookis võib mõjuda halvasti panga mainele. Samas märkisid kõik intervjueeritavad, et nad arvestavad oma Facebooki kasutuses sellega, et teised näevad nende käitumist. Minu hinnangul peegeldab see tõik sotsiaalvõrgustiku kui suhtluskanali mõningast küpsust, et inimesed oskavad siduda kanali kasutusega tajutud riske ja sellele vastavat Facebooki kasutust.

Eesti Panga töötajate arusaam, kuidas keskpank võiks käituda sotsiaalvõrgustikus, ühtib osaliselt Kaplani ja Haenleini (2010) väljatoodud soovitusetega. Nii Eesti Panga töötajad kui ka sotsiaalmeediat uurinud Kaplan ja Haenlein nimetavad eduks vajalike komponentidena aktiivsuse ja huvitavuse. Eesti Panga töötajad tõid esile, et pank võiks kasutada sotsiaalvõrgustikku täiendava suhtluskanalina, kus inimlikke hinnanguid lisades tekitada huvi ja diskussiooni. Inimlikuma nurga alt lähenemise tõstsid esile ka Kaplan ja Haenlein, kui nad eduks vajalikku ebaprofessionaalsust defineerisid teiste kasutajatega võrdväärsel tasemel suhtlemist, mis võimaldab suhestuda organisatsiooniga.

Kui aga Kaplani ja Haenleini soovitatud ebaprofessionaalsust tõlgendada kui aegajalt eksimist diskussioonides, siis minu hinnangul tekitaks selline käitumine avaliku sektori asutusele täiendavaid riske. See võib tekitada ka vastuolusid keskpanga töötajatega, kuna nende poolt toodi isiklike postituste tegemise ajendina korduvalt välja veendumuse oma seisukoha õigsuses.

Mõnevõrra üllatav oli minu jaoks leid, et kaks inimest 10 intervjueritu seast kasutasid Facebooki kui rohujuure-tasandi infotöötuse meetodit, millega selekteerida huviäratavaid diskussioone ja uudiseid. See näitab minu hinnangul veel ühe aspekti kaudu oskuslikku sotsiaalvõrgustikku kasutust.

Kokkuvõttes tundub mulle, et Eesti Panga töötajad orienteeruvad üsna hästi sotsiaalvõrgustike osalemise kirjutamata reeglites. Hea arusaamine võib olla üheks põhjuseks, miks töötajad toetasid rohkem julgustavat kui keelavat lähenemist hea tava väljatöötamisel.

Samas olid intervjueritud 10 töötajat aktiivsemad postitajad ja nende seas oli keskmisega võrreldes rohkem kõneisikuid. See võib tähendada, et Eesti Panga kõigi töötajate keskmine teadlikkus sotsiaalvõrgustike reeglitest ja oskus sellises keskkonnas hakkama saada pole sedavõrd hea.

Julgustavat suhtumist keskpanga poolt toetab Vertmanni (2010) väljatoodud andmed selle kohta, millised infoallikad on sotsiaalmeedias kasutajate jaoks kõige usaldusväärsemad. Kõige usaldusväärsemaks hinnati valdkonna ekspertide arvamusi ja seejärel sõprade soovitusi. Keskpanga töötajad võivad seega tõenäoliselt vastata kahele kõige olulisemale usaldusväärseuse tingimusele: nad on oma valdkonna eksperdid, kuna keskpang on üsnagi spetsiifilise rolliga organisatsioon ja teiseks on tegemist teada-tuntud inimesega Facebooki tuttavate jaoks.

Kuna valdavalt töid intervjueritud töötajad Facebooki kasutuse põhjusena välja võrgustiku suure katvuse nende tutvusringkonnas, siis oleks Eesti Panga jaoks mõistlik vaadelda sotsiaalvõrgustikes osalemise teemat laiemana kui ühe kanali küsimusena. Kui mõni teine sotsiaalvõrgustik peaks muutuma Facebookist populaarsemaks, siis võib Facebooki-spetsiifiline lähenemine kiiresti aeguda. Seetõttu võib keskpangale, aga ka teistele organisatsioonidele, soovitada lisaks võrgustiku-

spetsiifilisele konkreetsele rakenduskavale töötada välja ka üldiste põhimõtete kogum, millest lähtuvalt organisatsioon valib võrgustikke ja mooduseid, kuidas neis osaleda.

Intervjkeeritud kümnest inimesest üheksa kasutas Facebooki tihemini kui kord päevas ja osa tõi selle põhjuseks mobiilsete netiseadmete kasvava populaarsuse. Selle trendi jätkumisel võib Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus aina kasvada. See omakorda võib tähendada, et senisest tihedamini hakkavad töötajad võtma sõna kas keskpanga või ühiskondlikel teemadel. Sel juhul aga pole keskpangal võimalik pikas plaanis eirata sotsiaalvõrgustikus toimuvat, sest diskussioon leiab seal aset keskpangast sõltumatult. Nii et kuigi keskpanga kui institutsiooni osaluse kohta sotsiaalvõrgustikes on nii poolt- kui ka vastuargumente, siis keskpanga töötajatele mõeldud hea tava rakendamise kohta leian ma ainult pooltargumente, kuna ühtegi riski hea tava puudumine ei maanda. Pigem vastupidi, hea tava maandab riske selle kaudu, et juhib tähelepanu olukordadele, kus töötaja võib teadmatuses käituda kohatult ja sellega heita halba varju ka institutsioonile. Lisaks muudab julgustavas võtmes kirjutatud näpunäited töötajad oskuslikumaks sotsiaalmeedia kasutajaks, mis tõstab töötajate mõju sotsiaalmeedias ja kaudselt võib tõsta ka institutsiooni mõju.

Keskpanga töötajate näitel võin käesoleva bakalaureusetöö põhjal väita, et Facebooki kasutajad pigem teavad sotsiaalvõrgustiku kasutamisega kaasnevat riski ja võimalusi. See aga tekitab küsimuse, kas oskuste kasvuga tuleks juurde anda töötajatele ka võimalusi ehk siis julgustada neid sotsiaalvõrgustikke kasutama ka tööga haakuvatel teemadel. Seni on Eestis tegutsevad kommertspangad, aga ka Eesti avaliku sektori organisatsioonid eelistanud rohkem pöörata tähelepanu riskijuhtimisele sotsiaalvõrgustike kasutuses. Peamiselt hoiatavas võtmes kirjutatud sotsiaalvõrgustike kasutamise põhimõtted või head tavad tunduvad avaliku sektori organisatsioonide puhul isegi rohkem aegununa. Kuigi avaliku sektori organisatsioonid on oma olemuselt alahoidlikumad, siis teisalt tegutsevad nad märksa suuremas avatuse õhkkonnas kui erasektori organisatsioonid. Arvestades avatuse õhkkonda ja kasutajate oskustepagasi kasvu, tasub minu hinnangul avaliku sektori organisatsioonidel senisest enam kaaluda töötajate julgustamist ja juhendamist, et nad oskaksid ja sooviksid sotsiaalvõrgustikes osaleda tööga haakuvates diskussioonides.

Eelneva põhjal pakun alljärgnevalt bakalaureusetöö rakendusliku osana välja Eesti Panga töötajatele mõeldud sotsiaalvõrgustike kasutamise hea tava. Rõhutan, et tegu

on hea tava projektiga, kuna keskpangas pole toimunud sotsiaalvõrgustikes osaluse üle laiemat arutelu ja alljärgnev hea tava oleks selle diskussiooni üks võimalikke tulemusi.

5.3 Sotsiaalmeedia kasutamise hea tava Eesti Pangas (projekt)

Sissejuhatus

Käesoleva hea tava eesmärk on toetada ja julgustada sotsiaalvõrgustiku kasutust Eesti Panga töötajate seas. Hea tava annab juhiseid, kuidas tulemuslikult sotsiaalvõrgustikes toimetada ja milliseid riske silmas pidada. Käesolev hea tava on elav dokument, mida me täiendame, kui õpime midagi selle kiiresti areneva valdkonna kohta. Kõik ettepanekud hea tava muutumiseks on teretulnud.

Eesti Pank suhtub toetavalt sellesse, kui töötaja suhtleb oma pädevuse piires tööga haakuvatel teemadel sotsiaalvõrgustikes. Samas ei ole selline tegevus töötajale kohustuslik, vaid sõltub tema soovist ja tahtmisest.

Eesti Panga seisukoht lähtub eelkõige sellest, et sotsiaalvõrgustike kasutajate seas Eestis läbiviidud uuringu kohaselt usaldavad inimesed sotsiaalvõrgustikes kõige rohkem valdkondliku eksperdi selgitusi ja teiseks neile teada-tuntud inimesi. Kuna Eesti Panga töötaja on tõenäoliselt oma valdkonna puhul tutvusringkonnas ekspert, siis on töötaja oma sotsiaalvõrgustikus ühtlasi väga usaldusväärne selgitaja.

Eesti Panga seisukohast avab sotsiaalvõrgustikus toimuv tööga haakuv suhtlus uue suhtluskanali keskpanga jaoks. Uus suhtluskanal võimaldab jõuda inimestele lähemale ning saada kergemini tagasisidet ja selgitada keskpanga tegevusi.

Samas kerkivad sotsiaalvõrgustiku kasutusega üles ka riskid, millega tuleb arvestada. Tegemist on avatud ruumiga, kus ei saa asutusesisest teavet jagada. Samal põhjusel tasub olla kaalutlev eraelu jagamisel. Töötaja käitumine peegeldub Eesti Panga mainel. Väiksesse ringi sobiv nali ei pruugi olla sobilik kõigile lugemiseks.

Sotsiaalvõrgustikes suhtluse osas annab Eesti Pangas nõu avalike suhete allosakond (ASA). ASA tegeleb ka sotsiaalmeedia monitooringuga. Kui vajad nõu või tuge sotsiaalvõrgustikes tööga haakuva suhtluse osas, siis küsi julgelt ASA käest abi.

Üldised põhimõtted

Ole sõbralik ja viisakas, sest ka sotsiaalvõrgustikes (nt Facebook) kehtivad tavaelu suhtlusnormid. Kui kasutad teiste töid või ideid, siis viita algallikale. Kui vestlus läheb tuliseks, siis võta aeg maha. *Kui keegi kirjutas midagi lahedat, siis tunnusta seda. Kui vestluspartner solvas sind, siis ütle seda, aga ära hakka samaga vastama. Selline ületrumpamine läheb kiiresti käest ära ja mõjub pealtvaatajatele eemaletõukavalt.*

Kirjuta lühidalt, kirjuta asjast. Sotsiaalvõrgustik ei sobi pikkadeks ja ametlikeks selgitusteks, parem on kirjutada lühidalt ja proovida tabada asja tuuma. Proovi mõelda, kui arusaadav teiste jaoks su postitus on. Vajadusel testi arusaadavust kolleegi või ASA abiga.

Mõtle veel korra, enne kui postitad. Midagi huvitavat leides tekib vastupandamatu soov seda kiiresti ja kõigile jagada, mõnikord humoorikas võtmes. Aga enne kui postitad, proovi postitust lugeda erinevates rollides olevate inimeste seisukohast. Küsi endalt valveküsimusi, sest sinu vaatenurk pole ainus. *Kas postitus võib kellelegi haiget teha? Kas oleks OK, kui see postitus jõuaks mõnda online-portaali?*

Kirjuta inimestele. Sotsiaalvõrgustik pole ametkondlik suhtlus, seal pole vaja viidata paragrahvidele, vaid asja sisule. Näitlikusta või lisa viidatud materjalile oma kommentaar. Küsi endalt, miks on see teema inimeste jaoks oluline. *Regulaarset tööturu ülevaadet oma Facebooki kontol jagades ära kopeeri üks-ühele pressiteadet ja ära piirdu kõigest lingiga ülevaatele. Lisa enda poolt kommentaar, mis sulle isiklikult kõige huvitavam tundus selle ülevaate juures.*

Jätka algatatud suhtlust. Kui Sinu postituste juurde tekib kommentaare või küsimusi, siis vasta neile. Kui kommentaarid on kõrvalistel teemadel või halvustavad, siis selgita suhtlemisreegleid oma postituste raames.

Püsi pädevuse piires. Kui vestlus kulgeb väljapoole Su pädevuse piire, siis ära häbene seda öelda. Sel juhul suuna vestluspartner ASA-sse või pädeva kolleegi poole, kui oled selles kolleegiga kokku leppinud. Teavita vestlusest selle valdkonna kolleegi, sest sinu teema puhul ootaksid sa ju samasugust käitumist.

Kui töötad näiteks ökonomistina, aga küsitakse rahaveo kohta, siis pigem ole ettevaatlik ja kasuta avalikult teadaolevat infot.

Eriarvamustele jäämine on OK. Sotsiaälvõrgustik pole kohtusaal, kus on olemas lõpliku õiguse mõistja. Kõiki pole võimalik veenda ja kõik ei pruugi sind või Eesti Panka uskuda. Oluline on oma seisukoht argumenteeritult välja öelda ning suhtuda mõistvalt erinevatesse seisukohtadesse. *Tööturu ülevaade ja palgakommentaari võib olla sinu jaoks analüütiline tegevus, aga äsja palgakärpe üle elanud inimese jaoks võib tegu olla emotsionaalse teemaga.*

Tegu on avaliku ruumiga. Sotsiaälvõrgustikus öeldut ja tehtut pole tihtipeale võimalik jäädavalt ära kaotada, isegi kui see oli algselt privaatne. Keegi võib postituse salvestada või seda kiiresti edasi jagada.

Vastuta oma tegude eest. Ära tunne kohustust selgitada Eesti Panga käitumist, aga kui juba hakkad, siis ole valmis ka vastutama. Arvesta sellega, et inimesed võivad seostada sinu käitumist Eesti Pangaga.

Kasutada võib avalikku infot. Kui sa pole kindel, kas soovitud kujul on sobiv postitust teha või kas tõised andmed on avalikud, siis pea nõu ülemuse või ASA-ga.

Ajakirjanikega suhtlust koordineerib ASA. Kui ajakirjanik pöördub sinu poole, siis suuna ta ASA-sse. Kui ajakirjanik on su isiklik tuttav, siis arvesta suhtlemisel, et ta on ka ajakirjanik, kel on oma töö teha.

ASA on abiks. Kui vajad nõu või abi, siis pöördu ASA poole. Kui oskame, siis heal meelel aitame. Kui tahad koolitust, siis küsi meilt või ADOst – sellega võib aga minna, aga vähemalt me teame su soovidega arvestada. Kui näed midagi huvitavat või sobimatut, siis anna teada ASA-le.

Ettevaatust nõudvad teemad

Rahapoliitika – rahapoliitika otsuste kohta saab selgitusi anda president, samuti on tema ainuõigus anda tuleviku kohta hinnanguid. Ülejäänud töötajatena saame ainult selgitada, milline on euroala keskpankade rahapoliitika kujundamise põhimõtted.

Majanduspoliitika – ütle välja, et tegu on su isikliku seisukohaga. Majanduspoliitikas on asju, mida keskpank üldjuhul ei kommenteeri. Näiteks on maksuteemad valitsuse ja parlamendi otsustada, kes on selleks saanud kodanikelt mandaadi.

Kommertspangad – kuna Eesti Pank teeb finantssektori kohta järelevalvet, siis ole ettevaatlik pankade kiitmisel või arvustamisel. See ei pruugi olla sobilik. Lisaks võivad teised sotsiaalvõrgustiku kasutajad arvata, et sulle kui keskpanga töötajale on teada mitteavalikku infot.

Sularaha ja turvaküsimused – Eesti Pangas hoitakse suurt kogust sularaha, seepärast tuleb siseruumidest piltide jagamisel olla ettevaatlik ning muu turvalisust puudutava info jagamisest hoiduda. Sularaha tellimine on ärisaladus, aga sularahavedu on väga turvatundlik teema.

Nõukogu – Eesti Panga nõukogu ülesanne on teha järelevalvet Eesti Panga üle. Seega on meil töötajatena kohatu teha kommentaare nõukogu või nõukogu liikmete kohta.

5.4 Meetodikriitika

Bakalaureusetöö mahu ja uurimisressursi piiratuse tõttu otsustasin valida ühe sotsiaalvõrgustiku, kus toimuvat käitumist analüüsida. Samas ei leidnud ma konkreetseid kasutajanumbreid tõendamaks, et Facebook on Eesti kõige populaarsem sotsiaalvõrgustik. Seetõttu kasutasin populaarsuse hindamiseks kaudset meetodit, milleks oli Google'i otsingumootoris erinevate sotsiaalvõrgustike kohta Eestis tehtud päringute hulga võrdlus. Teises küljest võib öelda, et kuna mitmed teised teadaolevalt globaalselt populaarsed võrgustikud, nagu näiteks Twitter, ei avalda oma kasutajanumbreid, siis olid mu võimalused võrgustiku populaarsuse hindamisel piiratud.

Lisaks eeltoodule on võrgustiku valikul selle populaarsus kõigest üks võimalikest parameetritest. Sõltuvatalt kasutajatest ja sihtgrupist ei pruugi keskpangale kõige olulisem sotsiaalvõrgustik olla see, mis on kõige populaarsem. Jätsin aga need kaalutlused bakalaureusetöö tegemisel kõrvale peamiselt kahel põhjusel. Esiteks pole minu teada Eesti Pangas kokku lepitud, millist sihtgruppi keskpank sotsiaalvõrgustike kontekstis oluliseks peab. Ning kuna ma ei suutnud leida sotsiaalvõrgustike üldiseid

kasutajanimbriid, siis pidasin pea võimatuks leida kasutajanimbriid sihtgruppide lõikes.

Valimi kriitika raames on asjakohane mainida, et üheksa keskpanga töötajat jättis kodeerimise hetkeks mu esitatud sõbrakutse vastu võtmata. Neil kõigil oli avalik Facebooki „sein“ postitustest tühi ja ma ei suutnud selgitada, kas nad polegi teinud postitusi või on peidus minu kui mitte-sõbra eest. Kuna ma viimast võimalust ei saanud välistada ja see oleks uuringu tulemusi moonutanud passiivsemaks, siis käsitlesin ka neid kui kontot mitteomavaid keskpanga töötajaid.

Kvantitatiivses uuringus kasutatud kontentanalüüsi meetodi nõrgaks küljeks on kategooriate konstrueerimine enne uurimistöö läbiviimist, mis implitsiitselt toob endaga kaasa uurijapoolse väärtuste süsteemi ja raamistamise.

Postituste teemade grupeerimine ühiskondliku suunitlusega teemadeks oli minupoolne meelevaldne otsus. Teemadest liigitasin ühiskondlikeks järgmised: päevapoliitika, majanduspoliitika ja meediakriitika. Muud teemad grupeerisin „muu“ alla, samas aga võivad ühiskonnas olulisteks diskussiooniteemadeks tõusta ka muud sündmused. Näiteks oleksin ma liigitanud spordikategooriasse dopinguga patustanud sportlase, mis aga teatud tingimustel võib olla oluline ühiskondlik diskussiooniallikas.

Analüüsisin põhjalikumalt keskpanga ja ühiskondlike teemade gruppi liigitatud postitusi. Tegin seda eeldusel, et ühiskondlikel teemadel arvamust avaldavad inimesed võivad suurema tõenäosusega olla tulevikus ka keskpangaga otsesemalt või kaudsemalt seotud postituste tegijad kui need postitajad, kelle huvi Facebookis postitamisel piirdub eraelulise või meelelahustuslike teemadega. Samas ei suutnud ma sellisele eeldusele tõendust leida.

Kui postituste kohta tehtud kommentaar oli teisel teemal kui postitus, siis seda mu kodeerimissüsteem ei eristanud. Lisaks piirdusin ma postituste kohta tekkinud reaktsioonide kaardistamisel numbriliselt lihtsalt hinnatavate näitajatega nagu „meeldib“-märgete ja kommentaaride arv. Ma ei hinnanud kommentaaride asjakohasust ega ka kommentaarides osalejate suhtlusvõrgustikku.

Postituste kaardistamisel arvestasin võimalusega, et osa Eesti Panga töötajate Facebooki kasutusest jääb mulle nähtamatuks, kuna osa Facebooki kasutajate

vestlusest pole avatud ega ka kõikidele kasutaja sõpradele nähtavad. Võtsin seda asjaolu kui paratamatust.

Kokkuvõte

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärk oli kaardistada Eesti Panga töötajate Facebooki kasutust 2012. aastal ning süvaintervjuude raames uurida, milliseid võimalusi ja riske näevad keskpanga töötajad tööga haakuvas Facebooki kasutuses. Bakalaureusetöö praktilise väljundina töötasin välja Eesti Panga töötajatele mõeldud sotsiaalmeedia kasutamise hea tava projekti.

Töötajate Facebooki kasutuse uurimiseks kaardistasin kõigi Facebookis kontot omanud Eesti Panga töötajate postitused ning kasutasin lisaks ka kontentanalüüsi. Keskpanga ja ühiskondlikel teemadel postitusi teinud 10 töötajaga viisin läbi semistruktureeritud süvaintervjuud, mille käigus uurisin nende nägemust võimaluste ja riskide kohta, mis kaasnevad keskpanga osalusega sotsiaalmeedias.

Eesti Panga 237 töötajast kasutas Facebooki kontot 2012. aastal 108 inimest ehk 46 protsenti personalist. Samas tehti kahe kuu vältel kõigi töötajate peale kokku vaid kolm postitust keskpanga kohta ning 16 postitust ühiskondlikel teemadel. Seevastu tehti 208 postitust teemadel, mida võib liigitada eraeluliste ja meelelahustuslike teemade gruppi. Viie kuu peale kokku kogunes keskpanga või ühiskondlikel teemadel postitajaid kokku 14, neist 10 olid mehed ja neli naised.

Süvaintervjuudest nähtus, et töötajate arusaam Facebooki kasutusega kaasnevatest riskidest on üsna ühtne ning töötajad on tajutud privaatsuse- ja maineriskidele vastavalt kohandanud oma käitumist sotsiaalvõrgustikus.

Sotsiaalmeedia kasutuse hea tava väljatöötamise vajaduse osas toetasid intervjuueeritud töötajad rohkem julgustavat kui keelavat lähenemist. Julgustavat suhtumist keskpanga poolt toetavad Vertmanni (2010) väljatoodud andmed, mille kohaselt hindavad sotsiaalmeedia kasutaja kõige usaldusväärsemaks valdkonna ekspertide arvamusi ja seejärel sõprade soovitusi. Oma tutvusringkonnas vastavad keskpanga töötajad tõenäoliselt mõlemale tingimusele, seega on tegu potentsiaalselt mõjukate arvamusiidritega.

Kuna sotsiaalvõrgustiku valiku ühe olulise kriteeriumina nägid töötajad võrgustiku populaarsust, siis oleks mõistlik sotsiaalvõrgustikes osalemise teemat laiemana kui ühe kanali kesksena. Seetõttu võib keskpangale, aga ka teistele organisatsioonidele,

soovitada lisaks võrgustiku-spetsiifilisele konkreetsele rakenduskavale töötada välja ka üldiste põhimõtete kogum, millest lähtuvalt organisatsioon valib võrgustikke ja mooduseid, kuidas neis osaleda.

Intervjkeeritud kümnest inimesest üheksa kasutas Facebooki tihemini kui kord päevas ja osa tõi selle põhjuseks mobiilsete netiseadmete kasvava populaarsuse. Selle trendi jätkumisel võib Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus aina kasvada, mis võib tähendada ka senisest suuremat suhtlust keskpangaga haakuvatel teemadel. See viitab sotsiaalvõrgustiku kasutamise hea tava väljatöötamise vajadusele.

Bakalaureusetöö rakendusliku osana pakkusin välja Eesti Panga töötajatele mõeldud sotsiaalvõrgustike kasutamise hea tava projekti. Hea tava projekt annab keskpanga töötajatele praktilise juhendi, mis ühelt poolt julgustab neid sotsiaalvõrgustikes toimuvates diskussioonides osalema ja teiselt poolt juhib nende tähelepanu sellega kaasnevatele riskidele.

Võtmesõnad: *Eesti Pank, keskpank, avalik sektor, sotsiaalmeedia, sotsiaalmeedia kasutuse hea tava.*

Summary

The objective of the current Bachelor's Thesis was to map the use of Facebook by Eesti Pank employees in 2012 and to study, with the help of in-depth interviews, the risks and opportunities the central bank employees see in using Facebook in relation with their work. The practical output of the thesis is draft best practice guidelines for Eesti Pank employees for the use of social media.

In order to study the use of Facebook by the employees of Eesti Pank I mapped all the posts made by the employees having a Facebook account and carried out a content analysis as well. I conducted semi-structured in-depth interviews with ten employees who had posted on topics concerning the central bank and societal issues, aiming at studying their opinions of the risks and opportunities accompanying the participation of the central bank in social media.

In 2012, 108 people (that is, 46%) out of the 237 employees of the central bank were using Facebook. However, a total of three posts about the central bank and 16 about societal issues were made in the course of two months. On the other hand, 208 posts were made on topics classed under private life and entertainment. There were 14 central bank employees who posted on central banking and societal topics in the course of five months. Ten of them were men and four were women.

The in-depth interviews revealed that the employees grasp the privacy and reputation related risks accompanying the use of Facebook in a rather uniform manner and that they have adjusted their social media behaviour accordingly.

As regards the good practice guidelines, the people interviewed supported an encouraging rather than a restrictive approach. An encouraging approach by the central bank is also supported by data highlighted by Vertmann (2010) which state that social media users have the most trust in experts in the respective field and then in the opinions of their friends. Central bank employees are very likely to comply with both of the criteria in their circle of contacts on Facebook, so this makes them potentially influential opinion leaders.

Since the employees I interviewed pointed out that they had opened an account on Facebook due to the popularity of the network, it would be wise to treat the issue of

participating in a social media network on a wider scale, not focusing on just one channel. Thus, the central bank, but also other institutions could be advised to prepare a general set of principles for choosing and participating in networks besides network-specific operational programmes.

Out of the ten people interviewed, nine used Facebook more often than once a day. They justified this by the growing popularity of smart devices. Thus, the Facebook use of Eesti Pank employees may increase further along with the continuation of this trend, which may in turn step up communication on topics related to the central bank. As a result, there is a need for the development of good practice in using social networks.

The practical part of the thesis is draft best practice guidelines for Eesti Pank employees for the use of social media. It consists of practical guidelines to the employees of Eesti Pank, encouraging them to participate in social media discussions on the one hand and drawing their attention to related risks on the other.

Key words: *Eesti Pank, central bank, public sector, social media, good practice in using social media.*

Kasutatud kirjandus

Allard, J. & M. Catenaro & J.-P. Vidal & G. Wolswijk. (2012). *Central Bank Communication On Fiscal Policy*. Euroopa Keskpanga kodulehekül, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp1477.pdf>.

Boyd, D. M. & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13 (1). URL (kasutatud aprill 2013) <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>.

Central bank. Wikipedia koduleht, URL (kasutatud aprill 2013) http://en.wikipedia.org/wiki/Central_bank.

Eesti Panga avaliku suhtluse kontseptsioon (2012). Eesti Pank, avalike suhete allosakond.

Eesti Panga seadus (15.03.2003), Riigiteataja andmed. URL (kasutatud aprill 2013) https://www.riigiteataja.ee/redaktsioonide_vordlus.html?grupiId=159205&vasakAktId=22246&paremAktId=263064.

Ehrmann, M. & M. Fratzscher. (2008). *Purdah. On The Rationale For Central Bank Silence Around Policy Meetings*. Euroopa Keskpanga kodulehekül, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecbwp868.pdf>.

E-riigi akadeemia. (2012). *Eesti valitsusasutuste e-kaasamise analüüs 2012*. Tallinn, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.ega.ee/mwg-internal/de5fs23hu73ds/progress?id=2Nqi0cfj+8>.

Estonia Facebook Statistics. Socialbakersi koduleht, URL (kasutatud jaanuar 2013) <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/estonia>

Google Trends: Web Search Interest. URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.google.com/trends/explore?hl=en-US#q=facebook,+youtube,+twitter,+orkut,+instagram%2B&geo=EE&cmpt=q>.

Graber, D.A. (1992). *Public Sector Communication: How Organizations Manage Information*. Washington (D.C): Congressional Quarterly Inc.

Japan's monetary upheaval arrives (2013). *Financial Times*, 3. märts, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/9057bf94-8276-11e2-8404-00144feabdc0.html#axzz2RUlyjET3>.

Jones, C. (2013). MPs challenge chancellor on BoE remit. *Financial Times*, 20. aprill, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.ft.com/intl/cms/s/0/7b61d998-a90f-11e2-bcfb-00144feabdc0.html#axzz2RUlyjET3>.

Kaitseministeeriumi sotsiaalvõrgustikes osalemise hea tava (2010). Kaitseministeerium, avalike suhete allosakond.

Katz, E. & Lazarsfeld, P. F. (1995). Between media and mass/the part played by people/the two-step flow of mass communication, Boyd-Barrett, O. & Newbold, C. (toim.). *Approaches to Media. A Reader*. London: Arnold, 124–134.

Kostabi, K. (2013). *Riigiasutused sotsiaalmeedias – kasutajate kogemused ja ootused*. Magistritöö. Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

McQuail, D. (2000). *McQuaili massikommunikatsiooni teooria*. Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni osakond, Tartu Ülikooli Kirjastus.

Picazo-Vela, S., Gutiérrez-Martínez, I. & L.P. Luna-Reyes (2012). Understanding risks, benefits, and strategic alternatives of social media applications in the public sector. *Government Information Quarterly*, 29: 504–511.

Rahapoliitika eesmärk. Eesti Panga koduleht, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.eestipank.ee/rahapoliitika>.

Soosaar, O. & N. Viilmann (2013) *Tööturu ülevaade 2013/1*, URL (kasutatud aprill 2013) http://www.eestipank.ee/sites/default/files/publication/et/Tooturg/2013/tooturu_ulevaade_2013_1.pdf.

Sotsiaalmeedias osalemise hea tava SEB töötajatele (2009), SEB, kommunikatsiooniosakond.

Swedbanki töötajatele mõeldud sotsiaalvõrgustikes osalemise põhimõtted (2011). Swedbank, kommunikatsiooniüksus.

Zuckerberg, M. (2012). One Billion People on Facebook. Facebooki teadetelehekülj, URL (kasutatud jaanuar 2013) <http://newsroom.fb.com/News/457/One-Billion-People-on-Facebook>.

The euro. Who can join and when? Euroopa Komisjoni koduleht, URL (kasutatud aprill 2013) http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/adoption/who_can_join/.

Valitsuse kommunikatsioonibüroo. (2011). *Valitsuskommunikatsiooni käsiraamat 2011*. URL (kasutatud mai 2013) <http://valitsus.ee/et/riigikantselei/valitsuskommunikatsioon/kasiraamat>

Vertmann, T. (2010). *Sotsiaalmeedia ettevõtte strateegias Nasdaq OMX Tallinn näitel*. Magistritöö. Tartu Ülikooli ajakirjanduse ja kommunikatsiooni instituut.

Viilmann, N. (2013) *Eesti Konkurentsivõime Ülevaade*, URL (kasutatud aprill 2013) <http://www.eestipank.ee/press/ekspordi-turuosa-suurenemine-pegeldab-eesti-konkurentsivoime-kasvu-05032013>.

Wikiquote'i kodulehekülj, URL (kasutatud aprill 2013) http://en.wikiquote.org/wiki/Alan_Greenspan.

Woodford, M. [2005]. *Central bank communication and policy effectiveness.*, URL (kasutatud aprill 2013) <http://kansascityfed.org/publicat/sympos/2005/PDF/Woodford2005.pdf>.

Lisa 1. Eesti Panga töötajate Facebooki kasutusuuringu kodeerimisjuhend

A - Järjekorra number
C – Facebooki konto olemasolu
Jah
Ei
D – Töövaldkond
Juht
Majanduspoliitika ja -uuringud
Statistika
Finantsstabiilsus
Investeeringud
Arveldussüsteemid
Administratiiv (personal, jurist, suhtekorraldus, audit, raamatupidaja, IT)
Haldus (turvalisus, hoonete haldus, koristus)
E – vanus
Kuni 29
30-39
40-49
50 ja üle
F – Eesti Panga kõneisik meedias
On kõneisik
Ei ole kõneisik
G – Sugu
Mees
Naine
I – Sõprade arv
Kuni 49
50-149
150-299
üle 300
Pole nähtav
J – Facebooki nähtavate postituste arv (märgitud numbriga)
K – Facebooki postituste arv temaatiliselt
Keskpanga puudutav
Majanduspoliitika
Päevapoliitika
Meediakriitika
Isiklik, eraelu
Sport, kultuur, meelelahutus
Tehnoloogia ja teadus
Loodus, fotograafia
Müügi-, soodus- ja reklaampakkumised
Muusika
Reis
Muu
L - Postituste K.a

Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid
arv
1-5
6-10
üle 10
M – Postituste K.b-d
Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid
arv
1-5
6-10
üle 10
N – Postituste .e-l
Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid
arv
1-5
6-10
üle 10

Lisa 2. Kodeerimisjuhend Facebooki kasutuse täiendava uuringu kohta

A - Järjekorra number
D – Töövaldkond
Juht
Majanduspoliitika ja -uuringud
Statistika
Finantsstabiilsus
Investeeringud
Arveldussüsteemid
Administratiiv (personal, jurist, suhtekorraldus, audit, raamatupidaja, IT)
Haldus (turvalisus, hoonete haldus, koristus)
E – vanus
Kuni 29
30-39
40-49
50 ja üle
F – Eesti Panga kõneisik meedias
On kõneisik
Ei ole kõneisik
G – Sugu
Mees
Naine
I – Sõprade arv
Kuni 49
50-149
150-299
üle 300
Pole nähtav
J – Facebooki nähtavate postituste arv (märgitud numbriga)
K – Facebooki postituste arv temaatiliselt
Keskpanga puudutav
Majanduspoliitika
Päevapoliitika
Meediakriitika
L - Postituste K.a
Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid

arv
1-5
6-10
üle 10
M – Postituste K.b-d
Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid
arv
1-5
6-10
üle 10
N – Postituste .e-l
Nähtavus
Nähtav kõikidele
Nähtav sõpradele
Nähtav sõprade sõpradele
Muu
mitmele kasutajale meeldis postitus
0
1-5
6-10
üle 10
mitu kommentaari kasutajad tegid
arv
1-5
6-10
üle 10

Lisa 5. Semistruktureeritud süvaintervjuude kava

- 1) Kellena töötad ja kui kaua oled töötanud Eesti Pangas?
- 2) Kui kaua oled Facebooki kasutanud? Kas kasutad ka teisi sotsiaalvõrgustikke?
Kui jah, siis milliseid?
- 3) Mis ajendas Sind Facebooki kasutama? *Sõbrad soovitasid, kolleeg soovitas, isiklik huvi, midagi muud?*
- 4) Kui tihti Facebooki kontot kasutad? *Päevas, nädalas?* Kas hindad end aktiivseks, keskmiseks või passiivseks kasutajaks?
- 5) Mille jaoks Sa Facebooki kasutad? *Info leidmiseks, meelelahutuse leidmiseks, meediakanalite jälgimiseks, oma arvamuse väljendamiseks, enda tutvustamiseks?* Mis teemad Sind Facebooki kasutamisel huvitavad?
- 6) Mille kohta meeldib Sulle postitusi teha? *Pereelu, meelelahutus, sport, poliitika, olmeküsimused, töö?*
- 7) Mis on Sind ajendanud keskpanga või ühiskondlikel teemadel postitusi tegema? Kas selleks, et oleksid oma valdkonnas paremini nähtav? Tahad tuttavatega diskuteerida?
- 8) Milline on Su hinnangul tuttavate huvi Sinu tööga seotud teemade vastu?
- 9) Kui palju Sa jälgid oma postituste kommentaare ja like'e? Kas tunned kohustust olla tekkinud arutelus aktiivne?
- 10) Millistel puhkudel Sa soovid / tunned vajadust kommenteerida teiste postitusi?
- 11) Kas oskad tuua näiteid asjalikust tööalasest diskussioonist Facebookis? *See ei pruugi olla keskpangandusega seotud.*
- 12) Kas see mõjutab Sinu hinnangut valdkonnast või organisatsioonist, mille osas toimub sotsiaalvõrgustikus asjalik ja avalik diskussioon? Kuidas?
- 13) Kas oled leidnud midagi tööks kasulikku Facebookist?
- 14) Kui palju jälgid teiste inimeste kontosid? Kas jälgid kolleegide kontosid?
- 15) Mis Sulle meeldib ja ei meeldi Facebooki juures?
- 16) Milliseid võimalusi Sa näed selles, et Eesti Pank on Facebookis? Milliseid riske Sa näed selles?
- 17) Kas Sinu arvates Eesti Pank peaks olema Facebookis olema? Millest võiks Eesti Pank Facebookis rääkida? *Panga tegevuse selgitamine, rahapoliitika,*

sularaha, maksed, töötajate värbamine? Mille kohta tasuks otsida sealt tagasisidet?

- 18) Kuidas võiksid Eesti Panga töötajad Facebooki kasutada tööga seotult?
- 19) Kas Sinu arust oleks vaja pangas arutelu Facebooki kasutamise üle tööga seotud teemadel? Kes selles osaleda võiksid? *Juhtkond, sellest teemast huvitatud inimesed, avaliku suhtluse spetsialistid?* Kas ise osaleksid?
- 20) Kas on vajadust ülepangaliselt kokku leppida Facebooki kasutuse põhimõtetes? Millised need põhimõtted võiksid olla?
- 21) Kas Sinu teada on Eesti Pangal selline juhise olemas? Kui jah, siis milline see juhise on?
- 22) Kas sellest võiks rohkem panga töötajatele rääkida? Millisel moel võiks seda teha?
- 23) Kas Sa oma Facebooki kasutuses arvestad sellega, et kolleegid võivad seda jälgida? Kuidas kolleegide olemasolu Facebookis mõjutab Su käitumist seal? Kas otsene ülemus või kolleegid on kursis sellega, et Sa teed postitusi teemadel, mis puudutavad keskpanga, majandust või poliitikat?
- 24) Soovid Sa midagi lisada, mille kohta ma ei osanud küsida?

Lisa 6. Süvaintervjuude transkriptsioonid

Transkriptsioonid on selguse huvides toimetatud.

M1, jurist, staaž üle 10 aasta

K: Kui kaua sa Facebooki oled kasutanud?

V: Ma arvan, et see tõenäoliselt oli 2007 või 2008.

K: Mis sind ajendas selleks?

V: Ajendas see, et sain kutse rahvusvahelise magistri programmis osalenud hollandi üliõpilaselt. Kes oli väga eesrindlik n.ö võrgustiku- ja arvutikasutaja.

K: Kui tihti sa Facebooki kasutad?

V: Kui sa mõtled, kui tihti ma seda loen n.ö sinna sisse login, siis ma arvan, et suhteliselt tihti. Ma arvan, et tõenäoliselt oleks kõige õigem määratlus n.ö pidev, et ma vaatan sinna mitu korda päevas sisse.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutad?

V: Peaasjalikult siis mingite inimeste jauramiste jälgimiseks n.ö meedia vahendusel. Ja siis aegajalt nende arvamiste kommenteerimisel. Oma staatuse rida täidan suhteliselt harva. Minu aktiivsem Facebooki kasutus on teiste tegelaste seintele kirjutamine.

K: Sa ise siis pigem ei postita?

V: Ma ise jah reegline väga ei postita, nagu suhteliselt harva.

K: Kas sa mäletad, et kui sa oled postitanud, siis mis teemadel need on olnud?

V: No ma olen üritanud vaimukas olla. Aga puutuvalt ka siis Eesti Panga teemades. Otseselt ja kaudselt.

K: Mis sind selle keskpanga teemadel on ajendanud postitusi tegema?

V: Noh, ütleme siis, kas on võimalik teatud asjadest siis sõnamängu luua või on siis see, et kuskil käib Facebooki avarustes võimas diskusioon, aga see teema on natuke võsas. Et inimesed räägivad asjadest, millest nad väga täpselt ei tea. Et siis üritada nagu õigele reele tagasi tõmmata.

K: Mis sind ajendanud on teistesse vestlustesse sisemiseks?

V: Erinevad. Ütleme nii, et ma arvan, et on konkreetne kasutaja, kelle seinale ma kõige rohkem oma kommentaare kirjutanud olen. Tuntud SEB arvamusi Peeter Koppel, et tema puhul on muidugi see, et ma püüan aeg ajalt kärpida tema indu.

K: Subjektiivse hinnanguga, kui suur sinu Facebooki tutvavate huvi on keskpanga teemade vastu?

V: Arvestades, et Facebookis on mul väga palju keskpanga töötajaid... Ma ei eelda muidugi, et nad minu arvamust just Facebooki vahendusel soovivad teada saada, aga no täenäoliselt on suhteliselt arvestatav auditoorium just sellest seltskonnast. Aga väljastpoolt kommertspankade inimesi on ka ikka mõned, aga mitte liialt palju. Et selles mõttes, kui üritada oma mõtet tahta saata mingisugusele laiemale sihtgrupile, siis selle Peetrike seinal kirjutamine ongi kõige parem, sest tal on mingi tuhat sõpra. Siis sealt on võimalik kõige laiemale seltskonnale teavitustööd teha.

K: Kui sa ise teed postitusi või kommenteerid teiste postitusi, siis kas sa ise jälgid ka, missugune see tagasiside on?

V: No jah, kui juba sekkuda, siis tuleb sulle endale teavitused, et kes veel seda kommenteerinud on.

K: Kas sa ise oled tähele ka panud, et mingi organisatsiooni või ühiskondlike teemade ümber käib Facebookis mingi ajalik arutelu?

V: Mõnikord on. Aga selles mõttes, et see asjalikkus on nagu see, et igal asjalikul diskuteerijal on ka omal paar poliitikut sõpra, siis võib juhtuda see, et läheb nagu maailmavaadete teemaliselt asjade lahkamiseks. Näitena on see, et kui gigantide heitluses Meelis Atonen ja Rein Järvelill omavahel nagu kemplevad. Üskõik mis teemadel siis, kas kuld on hea või paha või kas sotsiaaldemokraatia on saatanast või mitte.

K: Kas see kuidagi mõjutab ka sinu hinnangut nende teemade kohta?

V: Ütleme nii, et Facebooki vahendusel nende inimeste endi hinnangute kohta midagi uut nagu väga teada ei saa, sest ma ei aksepteeri Facebookis endale tundmatuid sõpru. Et neid tuttavaid ja sõpru, keda ma tean, siis ega nad mind väga nagu üllatanud ei ole. Pigem vastupidi, et mõnikord on see puht meelelahtustulikult, et nt üritada Peeter Koppelit veenda, et kõik sotsiaaldemokraadid ei olegi pahad ja samas ka Järvelillele öelda, et ka kõik reformierakondlased ei ole saatanast ja kõiges ei ole Ansip süüdi.

K: Kas sa midagi endale tööks kasulikku oled ka Facebookist leidnud?

V: Ütleme nii, et juriidilisi nõuandeid on siin vähe. Et on rohkem selline meelelahtutuslik asi.

K: Kui palju sa teiste inimeste kontosid jälgid?

V: Mis sa mõtled selle all?

K: No ma mõtlen, et sa ei jälgi ainult, mis sinu timeline'is toimub, vaid käid ka teiste inimeste kontosid jälgimas?

V: No eks ma kasutan, et kui tekib näiteks mingi nimi, kus kuskil kellelgi midagi teada ei ole, siis Facebook on kindlasti üks selline kanal, kus ma vaatan, kas ta on seal ennast registreerinud ja siis ühtlasi ka seda, mis ta on enda kohta ka avaldanud. Aga noh, ütleme nii, et ma ei ole nii kaugele läinud, et luua endale mingi libakonto selleks, et hakata anonüümselt kellegi sõbraks ja hakata tema kohta mingeid asju välja uurima.

K: Kolleegide kontosid ka jälgid?

V: Ma ei jälgi neid otseselt. See tuleb pigem siis, kui keegi on midagi postitanud ja ma vaatan, mis see postitus on ja siis no ütleme nii, et viimased postitused jäävad nagu kui nii silma, mis seal veel on. Aga mitte, et süstemaatiliselt läbi käia kogu timeline, et mis seal veel on.

K: Mis sulle Facebooki juures meeldib ja mis ei meeldi?

V: Ei meeldi see, et ei ole võimalik asju jäädavalt ära kustutada. Aga meeldib see, et see on selline meelelahutuslik meedium ja arvestades, et arvestatav osa suhtlusringkonnast on seal liikmed, siis on see, et sa näed, kas nad on online ja seal on väga mugav kohe nendega kiirelt suhelda.

K: Tulles tagasi nüüd Eesti Panga juurde, siis mis võimalusi sa näed selles, et kas siis Eesti Pank või Eesti Panga töötajad oleksid aktiivsed Facebookis?

V: Selles mõttes siis aktiivsed, et üritaksid levitada pangasõnumit?

K: Midagi keskpangaga seotult. Mida see annaks sinu arvates?

V: Ma arvan, et see ei saaks olla n.ö üldine poliitika, et kõik panga töötajad peaksid seal sellel teemal sõna võtma aga teiselt poolt on ka see, et kui need inimesed nagu kui nii on näidanud, et nad töötavad Eesti Pangas, et ei pea nad ka ilmtingimata kohe Eesti Panga kohta kirjutama, et seal tehakse järeldusi ka igasugustest muudest asjadest. Kõige lihtsam näide, et kui keegi töötundide ajal spämmib sind mingide naljapiltide või mängu tulemustega ja on näha, et sa Eesti Pangas töötad, siis see nagu väga hea PR ei ole. Ma ei ole selles nii kindel, et see Facebooki vahendusel... ütleme

nii, et sa ei saa panga sõnumit ametlikult levitada, sa võid kirjutada oma sõpradele, aga seal peaks olema suhteliselt selge, et see on sinu arvamus, mitte panga arvamus.

K: Mis riske sa seal näeksid, kui Eesti Pank ise siis või töötajad seal aktiivsed oleksid?

V: Ma arvan, et kui seal oleks konkreetset määratud inimene, kes seal toimetab, et siis selles osas on need riskid nagu väiksemad. Aga kui pank, kui institutsioon oleks Facebookis, siis kõige suurem risk oleks see, et sa ei jõua kõike ära hallata seda, mis seal sisse tuleb. Seda oleks mõtet teha siis nii, et seal oleks siis avalik sein, kuhu saakid kõik, kuhu saaksid siis kõik pöörduda ja aia peaks juhtuma mingi suurem sündmus, mis suuremat tähelepanu tekitab, siis ei ole võimalik seda kõike lihtsalt ära hallata nagu. Et selleks on neid ressursse vaja siis. Et sisuliselt tähendaks see siis mingit väiksemat allosakonda või keskerakondlikku töökorraldust, et kõigi kohustus on siis Facebookis keskpanga teemalisi kommentaare kirjutada.

K: Kas sinu arvates Eesti Pank võiks Facebookis olla ja kui jah, siis millest ta seal rääkida võiks?

V: Minu arvates on see, see on see juristi lähenemine, et nime kaitse võiks olla, et keegi ei saaks Eesti Panga nimelist kontot luua, aga mingit aktiivset tegevust seal ei peaks olema, et pigem olla see, et suunata seal Eesti Panga veebilehele ja seal kaudu nagu. Ühte avavust on nagu parem katta, kui mitut.

K: Kuidas üldse Eesti Pank töötajad võiksid olla Facebookis tööga seotult?

V: Tööga seotult ma arvan, et väga nad ei peaks. No loomulikult sa ei saa ka ära keelata inimestel oma arvamuse avaldamist, aga jällegi oma arvamuse avaldamine ei olegi jälle tööga seotud. Tegelikult ütleme nii, et mida ma ka ise olen kasutanud nagu on see, et sa kasutada seda chati võimalust, arvestades sellega, et asi nagu väga turvaline ei ole, et see on rohkem see kanal, kus sa kirjutad, et "Oled sa praegu arvuti taga? Ma saadan sulle mingisuguse asja või on sul hetk aega või saame kokku või läheme lõunale" või selliseid selliseid asju sa saad seal arutada. Aga sellises stiilis, et mis sa arvad selle Governing Councili materjali ettevalmistamisest, et seda ilmselt mitte.

K: Aga kui jätta välja omavaheline suhtlus Eesti Panga töötajate vahel, vaid näiteks avalik diskusioon?

V: See on selles mõttes hea küsimus, et ma arvan, et mingis mõttes võiks sellest tulu tõusta, aga see on nagu ikka, et saatan on detailides, et kes need inimesed siis on, kes on saanud pangalt n.ö. vaikiva heakskiidu, et nad võivad või on soovitus, et nad võiksid või peaksid sellega tegelema seal Facebooki vahendusel. Et noh, see tekitab ka seda, et see kellele pole seda luba antud, et sa ei saa talle ka kätt ette panna onju. Tõenäoliselt ei ole väga vahva, kui Eesti Panga töötajad omavahel fbis diskuteerivad. Ma arvan, et sellise ühekorde kontrollitud aktsioonina võib see isegi hea olla, aga see ei saa olla selline üldine poliitika, et üldine reegel võiks olla see, et Eesti Panga asju läbi Facebooki ei aeta.

K: Kas sinu arvates võiks nende nimestega, kes sellest aktiivsest toimetamisest huvitatud oleksid, võiks nendega arutada ja rääkida, kuidas seda korraldada ja kuidas seda teha, mis on need põhimõtted ja millest lähtuda? Et kui neil on huvi, siis kuidas seda teha?

V: Ma arvan küll, aga see saab olla siis selline pehmemas vormis läbirääkimine ja pehmemas vormis reeglid. Seda et, kui me valmistame ette korra, kuidas Eesti Panga töötaja peab suhtlema Facebookis, tundub nagu katastroof tulemas pigem.

K: Kui selles pehmemas vormis seda arutelu teha, siis kes selles osaleda võiksid?

V: Ma arvan, et vedama peaksid seda avalike suhete pool ja osalema peaksid seal siis need isikud, kes meil kõneisikutena muidu ka on välja nopitud. Või ma ei tea,

põhimõtteliselt ei ole raske ka teha väikest kaardistust, kes meil Facebooki vahendusel üldse on attiivsemalt sõna võtnud.

K: Kas sa üldse näed selleks vajadust, et mingi diskusioon või raam oleks kokku lepitud pangas?

V: Ma ei oska seda öelda, kuna ma ei ole seda isiklikult tajunud n.ö probleemina. Ainukesena võibolla see läbiaegade üles kerkinud, aga see pole muidugi ainuüksi Facebookis, aga nõ piltide jagamine panga üritustelt. Et see oli nõ puutepunkt aga muidu nagu...

K: Aga kui sa mõtled pigem mitte kui probleemi peale, vaid kui võimaluse peale?

V: Ma olen suhteliselt skeptiline selles sotsmeedia suhtes, ta on siin võimalik ajada üksikisiku huvi taga, et ta on väga hea võimalus oma isikuliku võrgustiku tekitamiseks ja kasvatamiseks ja nõ. teadlikult toimetamiseks, aga ma ei ole kindel, kas ta ka sellise korporatiivse keha puhul ka mõistlikku tulemust annab.

K: Kas sinu arvates on üldse Eesti Pangal olemas selline juhis, kuidas sotsvõrgustikes käituma peaks?

V: Minu teada ei ole, aga võibolla avalike suhete konseptisoonis on midagi selle kohta kirjas.

K: Kui sa arvad, et see on olemas, siis mis sa spekuleerid, mis seal võiks olla?

V: Spekuleeritakse teises osakonnas, meie vaatame korrast järgi, mis seal kirjas on.

K: Kas sa Facebooki kasutades arvestad ka, et teised võivad sind jällda?

V: Nii ja naa, selles suhtes pean ma möönma, kas see, et kolleege on, kas see on asi, mida ma pidevalt tajun, aga just on see, et ma ei vaata oma sõpraderingi pidevalt üle ja neid koguneb juba piisav kogus, siis see tuleb küll väikse viivisena, et kirjutasid mingi kommentaari, aga on võimalik, et nad on mu juba ära blokinud ammu. Aga, et seda näeb ka terve hulk selliseid inimesi, kes ei olnudki nagu sihtgrupp. Klassikaline, et kui sa sekkud kuskile vaidlusesse teravalt, siis võib juhtuda, et võttes ühe poole, siis oled sa samal ajal kellegi vastu, kelle vastu sa võibolla olla ei tahakski.

K: On sul endal veel midagi veel lisada?

V: Ega ei oska väga.

M2, ökonomist, staaž alla aasta

K: Kui kaua sa Facebooki kasutanud oled?

V: Ma ei tea, üle 3 aasta.

K: Kas sa kasutad mingeid teisi sotsvõrgustikke ka?

V: LinkedIn, konto on olemas. Google+ konto on olemas, väga ei kasuta, lihtsalt viisakustest konto on olemas ja see on reserveeritud minule.

K: Mis sind Facebooki ajendas kasutama?

V: Kõik kolisid Orkutist üle lihtsalt.

K: Kui tihti sa Facebooki kontot kasutad?

V: Kord päevas või tihedamini.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutad?

V: Sõpradega suhtlemiseks. Ühenduse hoidmiseks.

K: Mille kohta sulle endale meeldib Facebookis postitusi teha?

V: Ise postitan suhteliselt vähe, aga kui midagi huvitavat olen lugenud või midagi sellist.

K: Kui valdkonniti mõelda, siis kas see on meelelahtus, sport, poliitika, olme küsimused, tööga seotud?

V: Poliitika, majandus, midagi sinna.

K: Mis sind on ajendanud tegema postitusi keskpanga ja ühiskondlikel teemadel?

V: Lihtsalt mingi huvitav kirjatükk, mida tahad teistega jagada. Rohkem nagu midagi väga ei ole.

K: Aga su huvi on pigem see, et sa jagada seda, diskuteerida sel teemal või tahad olla oma valdkonnas nähtav? Mis su motiiv selle taga on?

V: Mul ei ole mingit kuulsust või diskussiooni. Diskussiooni tavaliselt ei teki. Lihtsalt, et jagad ja võibolla lihtsalt informatsiooni on nii palju, et ise ei jõua läbi töötada. Ise oled vahel tänulik, kui leiad Facebookis mõne hea loo.

K: Subjektiivselt hinnates, siis kui suur on sinu Facebooki sõprade huvi sinu töö ja tööandja vastu?

V: Ma arvan, et väike. Ma ei saa sellel teemal küsimusi.

K: Mis puhul sa ise tunnend vajadust teiste postitusi kommenteerida?

V: Mingi huvitav teema peab olema, mis mind puudutab või milles tunne, et oled pädev või keegi eksib millegiga rängalt. Mingi tõsiselt hingelähedane seisukoht, mida on vaja kaitsta.

K: Kas sa oled tähele pannud, et Facebookis käib mingi tõsine arutelu kas siis keskpanga või mingi valdkonna ümber?

V: Jah, tihti mul paljud sõbrad on spordifanatid, siis, kui ise mängu ei ole jõudnud vaadata, siis tähtsamad momendid ja kohtuniku eksimused saab pärast läbi arutada. Aga need sotsiaalsed teemad, need on võibolla vähem läbiarutatud tihtipeale.

K: Kui sa ise postitad või kommenteerid teiste postitusi, siis kas sa ise jälgid seda tagasisidet, mis sealt tuleb?

V: Jah, sealt tuleb mingi notification tavaliselt. Ikka jälgin jah.

K: Kas sa enda töö jaoks oled ka midagi kasulikku leidnud Facebookist?

V: Midagi konkreetselt võibolla praegu ei tule, aga mõni artikkel tõenäoliselt.

K: Kui palju sa üldse jälgid teiste inimeste kontosid?

V: Mis mul wall-i peale tuleb sinna.

K: Aga väljapool walli?

V: Väljapool wall-i mitte eriti. Pole nagu aega.

K: Kollegide puhul ka ei tee seda?

V: Võibolla siis, kui uus sõber tuleb või midagi sellist siis esmaslt vaatad üle või midagi siis postitus on tehtud, siis sellega seoses vaatad ka teised postitused üle, mis seal on.

K: Üldistavalt mis sulle Facebooki juures meeldib ja mis ei meeldi?

V: Meeldib, et see minu tutvusringkonnas kõige rohkem hõlmav sotsvõrgustik. Kõik on üheskohas enamvähem. Nt klassikokkutulekut organiseerida, teed lihtsalt oma grupi ja tehtud. Ei ole mingeid üksikute mailide saatmist või siis, et aegunud maililist on või pole uut telefoninumbrit. See on hea. Tõenäoliselt ei meeldi mulle peenekiri Facebooki kasutustingimustes, aga ma pole väga sellesse süvenenud.

K: Mis valdkonnad sind selle peenkirja juures häirivad?

V: Osa puudutab tõenäoliselt mingeid autoriõigusi, näiteks kui sa oled mingi pildi üles laadinud, siis väidetavalt on Facebookil õigus seda kasutada. Ma pole küll viimati uurinud, aga viimane kord, kui see teema tõstati, siis küll selline teadmine tekkis. Ja osa lihtsalt võibolla n.ö et kasutavad minu privaatset infot, ma olen mingi teenuse või kellelegi teisele selle info, no selle pealt raha teenimiseks. See ei ole kõige meeldivam.

K: Tulles tagasi Eesti Panga juurde, siis milliseid võimalusi sa näed, et kas siis Eesti Pank organisatsioonina või selle töötajad, kellel selle vastu huvi on tegutsevad aktiivselt fbs?

V: See on iseenesest hea kanal, et ta ei ole mitte väga ametlik kanal. Inimesed võtavad seda võibolla mitte nii ametlikumalt. Võibolla julgevad ka mitte päris postimehe, delfi kommentaatorite tasemel, et ei ole mingit lahmimist sealt oma nime alt. Selles on mõttes on nagu parem, et see kommentaarium on seal tõenäoliselt kvaliteetsem, et sa saad sellest tagasisidet oma arvamustele, mis oleks natukene konstruktiivsem, kui tavaline tavaline Postimehe kommentaar. See oleks selles mõttes hea kanal.

K: Mis riske sa näed selles, kui kas siis Eesti Pank või selle töötajaid oleksdi fbis aktiivsed?

V: Eks seda natukene tuleb reguleerida eks. Et kes tohib minegid teemasid kommenteerida. Eesti Pangas on see suhteliselt reguleerimata teema veel, mulle tundub. Kui ma SEBis praktilal olin, siis seal on SEBga seotud teemade kommenteerimine oluliselt rangemalt reguleeritud. Tegelikult olid inimesed olemas selle jaoks, kes siis peaksid sellega tegelema rohkem. Ja osasid postitusi tuleks tegelikult, mis otseselt SEB-d puudutab tuleks nagu kooskõlastada nende kommunikatsiooniosakonnaga.

K: Kas sinu enda arvates Eesti Pank peaks olema Facebookis?

V: Ei pea.

K: Küsin teistmoodi, kas ta võiks olla?

V: Ta võiks olla.

K: Millest võiks Eesti Pank seal rääkida või tagasisidet küsida, mis teemadel?

V: Lisaks sellele, et mingid publikatsioonid ja mingid esinemised ja mingid sellised väljaanded eksju, võibolla mingi päevakajalisem teema, mille kohta oleks kiirelt mingi kommentaar vaja anda. Või mingit arutelu tekitada. Need on need potensiaaosed kohad.

K: Kuidas sinu arvates Eesti Panga töötajad võiksid Facebooki kasutada tööalaselt?

V: Töövaldkondades, ma ei tea, Facebook ma ei usu kunagi nagu väga toimima hakkab.

K: Küsin teistmoodi: kas Eesti Panga töötaja, kellel on huvi oma töövaldkonnaga seotud asju arutada laiemalt ühiskonnas?

V: Organisatsiooni imago poolest on see jälle raske teema. Seda on raskem kontrollida, kui igal inimesel on oma Facebookis väga erinevaid arvamusi. See

võibolla muudab selle panga imago natuke heterogeensemaks. See on teema, mis tõstatab sellega. Aga ma saan aru, et meil on kõneisikute rühm või mis iganes eks. Kui nendele nüüd see sama õigus anda, nad enamvähem tajuvad seda, milline see kommunikatsioon peaks olema. Ja siis võibolla teistele siis, kuidagi piiratum see kommenteerimise õigus.

K: Kas sinu arvates võiks olla pangas sellel teemal n.õ arutelu seoses Facebooki ja tööalaste diskussioonidega?

V: Tegelikult peaks olema. See teeks lihtsamaks selle, et kui sa praegu ei taju, palju sa tohid, mängumaad ei tunne veel nii palju) siis ja siis sätaad selle võibolla tegemata.

K: Kes selles diskussioonis sinu arvates osaleda võiksid? Juhtkond, sellest huvitatud inimesed? SUhtekorraldajad?

V: Suhtekorraldajad ja huvitatud inimesed. Juhtkond on selline...kindlasti nemad ka aga see tuleks võibolla alt poolt kraapida ja vaadata, mis see üldisem on.

K: Kas iseenesest vajadust näed, et üle pangaline mingi põhimõtte kogum võiks olla?

V: Jah.

K: Kas mingi sarnane juhised on olemas, kuidas sots.võrkudes käituda?

V: Ma ei ole ise.. tõenäoliselt kuskil midagi on aga täpselt ma ei tea.

K: Kas sa oma fbi kasutades arvestad sellega, et ka su kolleegid võivad näha, mida sa seal teed?

V: Jajaaa.Ma arvestan sellega, et sõbrad on, mõni on võibolla äripäeva ajakirjanik eks. Ja teine asi, millega tuleb arvestada on see, et kõigile teistele oleks n.õ laikida anda, et igaksjuhaks.

K: Kuidas kolleegide olemasolu mõjutab sinu käitumist fbis?

V: Võibolla on natukene ametlikum ja viisakam. Võibolla lasend end vähem tagida kuskil piltidel. Mitte, et mul mingisugune probleem oleks olnud kuskil aga mõnevõrra on see piiratum.

K: Kas su ülemus või kolleegid on sellega kursis, et sa aeg ajalt teed postitusi ühiskondlikel teemadel?

V: Täenäoliselt võivad olla. Ma ei tea, kui tihti nad fbi kasutavad eks. Mõned kolleegid kindlasti on kursis.Aga otsene ülemus, ta on mul fb listsis, võivad küll kursis olla.

K: Tahad sa veel midagi lisada panga ja fb teemal?

V: Vist ei ole praegu.

M3, personalitöötaja, staaž alla 3 aasta

K: Kui kaua sa facebooki kasutanud oled?

V: Mitte päris algusest, ku ta tuli Eestisse aga noh ütleme, ma ei tea kaua ta Eestis on olnud on? Ma arvan, et esimene aasta või kaks ma ei kasutanud seda. Aga peale seda, ma ei oska öelda 6, 7, 8 palju seda tuleb kokku.

K: kas sa mingeid teisi sotsvõrgustikke ka kasutad?

V: Praegu küll mitte. Kunagi oli enne seda need orkutit ja sellised asjad, aga enam seda ei ole. Ma ei tea, mis läheb muidugi selle alla, aga nt LinkedInis olen olemas ja väga selliseid Twittereid ei kasuta.

K: Miks sa sinna facebooki üldse läksid?

V: Igavusest. Kõik läksid sinna ja siis ma tahtsin näha, mis seal toimub.

K: Põhimõtteliselt siis sõprade soovitusel läksid sinna?

V: Noh, võiks öelda jah, et isegi mitte soovitusel võibolla, aga et sõprade tegemistega kursis hoida ennast.

K: Kui tihti sa Facebooki kontot üldse kasutad?

V: Keskeltläbi paar, 3-4 korda päevas.

K: Kui sa ise ennast subjektiivselt hindaksid, siis kas sa oled pigem passiivne, aktiivne või keskmine kasutaja?

V: Ma arvan, et selline keskmine, pigem võibolla sinna passiivsema poole. Ega ma seal selles mõttes ei tegutse väga, et ma seal suurt sõna võtaks või postitaks või pilte üles laeks meeletult, seda ma ei tee. Ma lihtsalt skrollin läbi ja vaatan, mis keegi teeb.

K: Mille jaoks sa ise facebooki kasutad? On see info leidmine, meelelahtus, meedia kanalite leidmiseks? Arvamuse välja ütlemiseks, enda näitamiseks? Tutvustamiseks asjade kohta?

V: No kindlasti mitte enda näitamiseks. Ma arvan, et üks asi on see, et ma kasutan päris palju seda chati-verioonina. Et seal rääkida inimestega. ja see, et vaadata, millega sõbrad seal tegelevad vahepeal. Ja tegelikult viimasel ajal on seda nagu rohkem olnud, et seal on minu sõbrad hakanud sõna võtma sellistel ühiskondlikel teemadel. Et siis on ka seda poolt sealt huvitav lugeda või vaadata. Ma ise seal küll nii väga ei osale, aga lihtsalt huvitav näha, mida inimesed arvavad. Pigem ma loeksin seda facebookis, delfi komme ma väga ei viitsi lugeda.

K: Mille kohta sulle endale meeldib postitusi teha?

V: Ma võtan oma ajaloo lahti ja vaatan, mille kohta ma postitusi olen teinud aga ma arvan, et ma ei olegi nii väga minegid postitusi teinud. Jah, ega ma ei olegi midagi eriti postitanud. Postituste alla, mis lähevad, on mingid õnnesoovid onju. Ja ma ei tea, kas mingi pildid või...

K: Mis puhul sa ise tunned soovi teiste postitusi kommenteerida?

V: Üldiselt mitte. Väga harva, kui on tõesti selline, väga kui ma puudutatud tunnen ennast teemast või sõprade a la mingit pilti või midagi näen. Aga ikka üliharva on seda. Ma üldiselt ei tunne seda vajadust.

K: Kui sa ise midagi postitad-kommenteerid, siis kas see sind huvitab või jälgid, kas keegi sinu kommenaatri likeib või vastab sellele kuidagi?

V: Ma ei oska öelda. Mingit laikimise värki ma küll ei jälgi. Kui ma mingi kommentaari olen teinud, mis on siis sellise sisuga, mis nagu ootaks mingisugust vastust, siis muidugi ootangi. Aga muidu sellist üldist, kuidas inimesed reageerivad minu tegevusele, seda ma küll ei jälgi. Selles mõttes olen ikka väga passiivne.

K: Kui suur on sinu Facebooki sõbruskonna huvi sinu töö või siis panga vastu?

V: Mitte väga suur. Mul on mõned sõbrad, kes töötavad riigisektoris ja kellega kokku saades tuleb juttu nendest teemadest. Aga üldiselt ei ole väga suur huvi.

K: Kas sa midagi enda jaoks tööks vajalikku oleks ka facebookis leidnud?

V: Üldiselt mitte. Ainult võibolla chati võimalused.

K: Kas sa oled tähele pannud, et facebookis läib mingi organisatsiooni või valdkonna ümber käib mingi asjalik diskusioon?

V: Jah, oleneb muidugi, mida asjalikuks pidada, aga mul on mõned facebooki sõbrad, kes kipuvad üsna tihti sõna võtma sellistel päevakorralistel teemadel ja siis nendes kommentaarides läheb vahel päris elav arutelu lahti. Ja seal need arutlejand, kuna nad on seal osad on mingid ajaloollased ja sellise taustaga, siis on seda väga huvitav seda lugeda ja jälgida. Selles mõttes on sellist asjalikku arutelu aga see on sealt sõprade hulgast mõned üksikud.

K: See siis ei ole mingi organisatsioonipõhine?

V: Ei, see rohkem selline isikupõhine päevakorralistel teemadel. See on jah rohkem selline isikupõhine, kus konkreetne isik kommenteerib neid päeva teemasid.

K: Kui palju sa teiste inimeste kontosid jälgid?

V: Praktiliselt mitte. Väga vähe.

K: Kolleegide puhul?

V: Praktiliselt üldse vist ei ole käinud. Võibolla mingeid pilte, kui keegi midagi on pannud, siis olen kuidagi neid pilte vaadanud, aga üldiselt kontosid eraldi küll ei ole vaadanud.

K: Mis sulle endale facebooki puhul meeldib ja mis ei meeldi?

V: Mulle meeldib, et on selline universaalne, kus paljud inimesed on sees ja sul on see chati-võimalus olemas. Ja samas on ta selline ühtne keskkond, kui sa seal kellegiga räägid, siis sa saad samal ajal seal surfata ja muid asju teha. Selles mõttes on okei nagu. See mulle meeldib. Selles mõttes on muidugi huvitav vaadata, kui sulle ette ilmub kellegi pildid või asjad, selles mõttes ennast kursis hoida. Mis mulle ei meeldi, mulle ei meeldi igasugused rämpspostitused või sellised. Kõik võimalikke jagamisi, mis tuleb uksest ja aknast sisse. Ja see, mida paljud räägivad, et panem oma lõunasöögi pilte ja räägid iga hetk mida sa teed, see mind nagu nii väga ei häirigi. Mind see ei huvita, ma lihtsalt ei loe seda onju. Aga võibolla üldse selle ülesehituse juures see häirib, et enda tegevusi kaitsta või korrigeerida on nagu raskem, kui ma mõtlen, mis oli orkutis või kuskil näiteks. Kunagi käis see teema läbi, et kui sa ei taha, et teised ei näeks sinu nimeid tegevusi, siis ma ei saa ise seda nagu ära keelata või siis minu sõbrad peavad minu kohta panema siis mingeid asju, et selle inimese kohta sa neid ja neid asju ei näe. Et natuke võiks see teistpidi käia, et ma saaks ise öelda, mida keegi näeb ja mida ei näe. Muidugi on need võimalused ka, et näita ainult sõpradele või näita ainult seda, et see on vist kuidagi väiksemas mahus. Mitte, et ma sellest oluliselt puudust tunneksin aga see põhimõte on mulle natuke vastukarva.

K: Liiguks edasi nüüd natuke Eesti Panga ja Facebooki poole peale. Milliseid võimalusi sa ise näed, kui siis kas pank ise või selle töötajad oleksid aktiivsed Facebookis?

V: Ma ütlen sulle ausalt, ma isegi ei tea, kas Eesti Pank on facebookis või ei. Ma ei ole käinud küll ega külastanud sellist lehekülge. Mis võimalused võiksid olla? Ausalt öeldes, ega ma tööalalselt suurt ei näe küll, et seal suurt kasu saaks olla. Et seal see chattimise võimalus on, seda saab ka telefoni või e-maili teel või ükskõik kuidas teha onju. Ja ega tal minu meelest väga muud pointi ei ole, kuna siin on teemad suhteliselt konfidentsiaalsed, siis neid teemasid nii või naa seal arutada ei saa väga avalikult onju. Väljapoole, reklaami võimalus onju. Aga selles suhtes ma kindlasti ei ole mingi spetsialist, et nagu öelda seda.

K: Aga kui nüüd rääkida, mitte just omavahelist suhtlust vaid just väljaspoole mõelda. Et üks variant sa just ütlesid, et reklaami teha, mis sa veel näeksid nende variantide all?

V: Teoreetiliselt võtta, siis tutvustada, värbamisteenust, sealt kaudu kuidagi otsida. Aga ma ei tea, kas see oleks nagu mõislik. Mida veel, noh kui Eesti Pangale heidetakse ette, et see on väga kinnine asutus ja inimesed ei tea, mida me teeme, noh siis see on kindlasti üks võimalus, et lähemale jõuda inimestele. Aga selleks peab olema väga hästi läbimõeldud, mida sa seal kirja paned ja kas sa jõuad sellega inimestele lähedale. Mingit keerulist juttu seal rääkida, hinna ja finantsstabiilsusest, et seda võiks rääkida ükskõik kus, ega sellega niikuinii ei jõua lähemale.

K: Kui võimalikest teemadest mingit nimekirja kokku panna, panga mingite otsuste selgitamine, rahapoliitika, sularaha, maksete liikumine, töötajate värbamine on üks, mida sa mainisid, siis mis nendest võiksid olla, mis sobiksid?

V: Töötajate värbamine oleks kindlasti üks kõige reaalsem ja lihtsam, et ega see ei võta tükki küljest ära, et sinna see kuulutus üles panna eksle. Ma ei oska öeldagi, noh maksete koha pealt, mul ei tule ette, ega meie siin kohal ei ole väga palju sõna võtnud, kui on olnud kellelgi need Swedbanga krahhi on olnud või väiksed niuksed tõrked onju. et no sellised asju oleks võibolla hea seal niimoodi, et see jõuaks kohe väga laiale ringile. Et seal selgitada. Aga ma mõtlen, palju meil neid olukordi on, kus meil nii kiiresti vaja reageerida on ja selgitada. Seda, et nüüd minegid EKP intressiotsuseid hakata sealt kaudu kommenteerima, sellel ma ei näe väga põhjust. Ma arvan, et need inimesed, keda see huvitab väga, need saavad selle info mujalt kätte. Ja nemad sealt seda nagu ei oota.

K: Kas sa minegid riske ka selles näed, kui Eesti Pank ise või selle töötajad hakkaksid aktiivsemalt Facebookis toimetama?

V: Noh, see konfidentsiaalsuse mõte seal on juures natukene. See tähendab lihtsalt seda, et.. et seda ma väga ei näe, et töötajad omavahel hakkaksid konfidentsiaalseid tööasju seal ajama. Minu arvates vähemalt intelligentsel inimesel sellist asja ei ole onju. Ja samas, kui pank kui organisatsioon seal midagi kommenteeriks, siis see peaks olema ka siis nii palju hästi läbimõeldud, et sa tead mida seal öelda ja mida mitte. Et aga noh, võibolla sellised maineriski teemad või et noh, kui Eesti Pank seal suhtluses nüüd väga aktiivseks läheks, ja siis sa paistad seal silma, et võtad koguaeg Eesti Panga teemadel sõna, aktiivselt näitad, et oled Eesti Panga töötaja ja kui sa siis järgmiseks postitad seal a la mingisuguseid täispeaga tehtud pilte või või ükskõik mis iganes asju onju, siis väike maineriski küsimus on. Iseenesest vabal ajal tee, mis tahad, aga seda hakatakse seostama ja see risk on olemas.

K: Kuidas sinu arvates Eesti Panga töötajad peaksid või võiksid Facebookis käituma?

V: Mina ei arva ausalt öeldes seda, et see, et ma olen Eesti Panga töötaja, et ma peaksin kuidagi teistmoodi käituma, kui teised inimesed. Selles mõttes loomulikult, et oma töökoha suhtes peaksid ikkagi austavalt käituma, aga et mul mingid lisanõuded sellepärast oleksid, sellesse ma hästi ei usu. Kindlasti tasub mõelda seda, et täpselt mõelda, mis teemadel seal sõna võtta ja kuidas seda kommenteerida. Kui seal ongi mingid panganduse või a la Kreeka-Küprose rahanduse kriisiteemad onju, ja kui sa seal midagi kommeneerid, noh kasvõi kellegi postitust onju, siis jällegi, kui sa oled seal oma ametiks pannud Eesti Pank, siis sul on see silt küljes, siis väga lihtne on kohe siduda, et Eesti Pank. Võibolla ametlikult on ühte moodi välja öeldud ja sa kommenteerid natuke teistmoodi, no mingi lahkehelid, et seda on nüüd väga välja tuua. Aga üldiselt oma eraelu suhtes sa võid ikka käituda nagu tavaline inimene. Ma arvan, et see ei oleks probleem. Ja sellepärast ma ka ütlen, et Facebook ei ole võibolla

kige õigem koht, kus Eesti Pank peaks väga aktiivselt tegutsema, et seal ei tekiks väga seda kontakti.

K: Kas sinu peaks tekitama pangas üldse arutelu nende inimestega, kes tahavad Facebookis aktiivsemalt Eesti Panga suhtes sõna võtta?

V: Ma tean ju, et siin on olnud üleval teema a la mingitest piltide postitamisest ja sellisest eks. ma küll päris täpselt ei tea, milles see point on olnud eksju, aga ta tundub natukene kitsas teema, et sellel suurt seminari või asja korraldada.

K: Ma ei tea kas nüüd seminari aga võibolla pigem mingi vestlusring, et need, kellel huvi on, siis kustuda kaasa ja rääkida kas ja kuidas üldse rääkida?

V: No kindasti võib korraldada, kui on nagu piisav hulk kriitilisi inimesi, kellega seda teha, siis kindlasti. Ja eriti kui me oleme nagu ära tabanud, et on kuskil mingid riskikohad, siis seda enam. Siis kindlasti võiks teha. Aga kuidas seda öelda, kui niimoodi prioriteetselt seda teha ei ole nagu mõtet väga.

K: Kas sul endal oleks huvi selles vestlusringis osaleda?

V: Kui siis ainult puhtast huvist, selles mõttes, et huvist kuulata, mida räägitakse. Ma väga osaleda seal ilmselt ei oskaks. ma ütlen, et esiteks ma ei ole üldse nii aktiivne facebooki kasujataja ja teiseks mul puuduvad sellised sügavamad tunded Eesti Panga ja facebooki vastu.

K: kas panga sees võiksid olla kokkulepped, kuidas facebookis käituda ja kuidas seal toimetada? Põhimõtted? Kas seal võiksid olla need mida sa ei tohi teha vaid ka need, mida sa võiksid teha.

V: Ma ei ütle, et see võiks olla või, et see peab olema aga see võib olla aga sellisel juhul peaks ta olema kindlasti selline, ma ei ütle nüüd, et mismoodi sa pead facebookis käituma aga piem teatud mõned nüansid nagu põhimõtted, mida silmas pidada. Täpselt noh, mis seostuvad Eesti Pangaga, et nendes punktised mingid põhimõtted välja tuua. Et mitte üldiselt, et sa oled Eesti Panga töötaja ja eeldame, et sa paned endast nüüd ainult ülikonnas pilte ülesse või midagi sellist. Selline asi ei peaks olema reguleeritud. Et see võibolla jah, kuidas sa Eesti Panga või rahanduse või niisuguseid teemasid postitusi kommenteerid, selle kohta, kui me näeme mingit riskikohta, siis võib mingusguse juhendi või põhimõtte välja töötada.

K: Kas Sinu aravates Eesti Pangal on selline soovitude kogum või juhis olemas?

V: Ei tea küll, et oleks. Alla küll pole kuskile kirjutanud, et oleks.

K: Kui sa ise facebooki kasutad, kas sa ise arvestad sellega, et kollegid võivad seda tähele panna?

V: Ma väga niimoodi ei mõtle isegi, et kollegid võivad seda tähele panna. Väga jah ei ole mõelnud selle peale. Aga noh ma ka teen seal nii vähe asju, et.. võibolla kui ma rohkem teeks, siis ma ka rohkem mõtleks selle peale, et ka kolleegid seda näevad.

K: Mida sa ise veel tahaksid lisada?

V: Ma ei tea. Väga vist ei ole. Facebook hakkab maha käima vist vaikselt. Väga ei ole mõtet enam muretseda, et varsti kaob ära.

M4, veebihaldur, staaž alla 3 aasta

K: Kui kaua sa facebooki kasutanud oled?

V: Liitusin ... see on hea küsimus. 2007 olin ma juba aktiivne kasutaja, ma pean seda järgi vaatama.

K: Kas sa kasutad ka teisi sotsiaalvõrgustikke? Milliseid?

V: No Facebook on peamine, järgmine on Twitter, siis ülejäänud on, mida ma kasutan niimoodi põgusalt. Passiivselt vaatan niimoodi aegajalt ja need on Instagram, GooglePlus, LinkedIn, siis oli.. võib olla oli veel midagi, mida ma ei mäleta.

K: Aga tuleme tagasi Facebooki juurde, et mis sind ajendas sellega liituma?

V: Konkreetselt Facebooki sellepärast, et tol ajal Orgut hakkas ajale jalgu jääma. Siis ma tahtsin lihtsalt näha, mis see endast kujutab.

K: Mis ajendas aga kasutama sotsiaalvõrgustikku laiemalt?

V- Ma arvan et ma ... suhtlusvajadus tavaline, ise millegi huvitava jagamine, samamoodi ise teiste inimeste jagatuid mõtteid neid niiöelda näha, sest inimesi ikkagi realselt näeb ikkagi palju harvemini kui interneti vahendusel, et see on nagu hea viis.

K: kui tihti sa Facebooki kasutad üldse?

V: No laias laastus igapäevaselt .. aga..

K: see on kord päevas või ..

V: rohkem kui kord päevas .. ma seda niimoodi ei oska hinnata .. kui palju, see on et ma vaatan Facebooki, seda on ikka päris palju.. sest kuna nüüd on ikka igal pool , mobiilis, tahvelarvutis, igal pool, siis võibolla hetkel on see tõesti üks osa rutiinist kui midagi teha ei ole siis viskad igaks juhuks pilgu peale et kas on midagi nagu huvitavat.

K: OK, sellest nagu subjektiivselt hindad ennast nagu aktiivseks, keskmiseks või passiivseks kasutajaks?

V: Ma arvan, et pigem ma .. aktiivseks.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutad? Kas see on nagu info leidmise koht, on see nagu ..., on see meelelahutus, on see nagu mingite meedias kirjutatud asjade jälgimiseks, oma arvamuse väljaõtlemiseks, siis ütleme nagu oma seisukohtade tutvustamiseks?

V: Ma arvan, et mingil määral kõik need ... meedias kirjutatu kohta, pigem mind huvitab seal see, mida mingid inimesed arvavad selle kohta, see minu esmane allikas võib olla ei ole, twitter on, online. Selline allikas, kus mõnikord saab info kiiremini kätte kui peavoolu meediast, aga üldiselt pigem mind huvitab mingite inimeste nagu seiskoht selle asja suhtes

K: Aga mille kohta sulle meeldib endal teha postitusi? On see nagu pereelu, on see mingi meelelahutus, sport, poliitika, mingid elu olmeküsimused, tööasjad?

V: Ma arvan et need .. üks osa on päevakajalised, päevapoliitilised asjad, tõenäoliselt tööalaselt mingi info otsimise käigus peale sattunud niiöelda huvitava, kurioosse materjalile, siis selle jagamine, .. pereelu pigem vähem, vahel harvemini ... lapsepildid võibolla on .. aga üldiselt ikkagi see ei ole esmatähtis.

K: Kui sa ise oled nagu teinud, siis kas keskpanga või ühiskondlikel teemadel postitusi, siis mis sind selleks ajendanud on?

V: Selleks... kui mul tekib mingi teema kohta mingi selge arvamus ... kui mul tekib tunne et see erineb tugevalt keskmise inimese arvamuselt, siis see on tihtipeale mulle ajendiks , selle jagamine, et see on koht kus midagi välja öelda .. kas või kuipalju see mingit reaktsiooni tekitab .. see on teadmata.

K: Niipalju sa ise oskad subjektiivselt hinnata, kuipalju sinu Facebookis olevate tutavate huvi Facebookis olles võiks olla keskpanga või keskpangaga seotud temade vastu?

V: Kui enda tutvusringkonna kohapealt hinnata . ma arvan selline pigem passiivsete poolne, mis ei erine minu hinnangul nagu üldiselt avalikkuse seisukohast. et nagu väga ei huvita kuid samas see ei ole ka nagu täiesti ükskõik ka ei ole.

K: Et kui sa kas ise teed postitusi või sa teed niiöelda teed teiste vestlustesse kommentaare .. siis mis on see mis sind selleks ajendab?

V: No eks ta on nagu mingi emotsiooni tekkimine. et on see siis nagu mingi tavapärasest positiivsem või negatiivsem .. kui ma ikkagi nagu, kui mul on see sisemine tunne, et mingi inimene nagu saab asjadest väga valesti aru ja või ei ole süvenenud või on väga pealiskaudne, pealiskaudselt lahmib. Siis ma nagu ikkagi tunnen vajadust teda nagu selles suhtes korrigeerida.

K: Kui sa ise teed kommentaare, kas sa nagu jälgid ka, milline on see reaktsioon sinu tegevusele, kas keegi laikib sinu kommentaare või kas keegi nagu vastab su kommentaaridele ... kuivõrd palju sa seda jälgid?

V: Mõnikord, aga mitte nagu, mitte nagu paaniliselt ei jälgi küll seda. Aga kuna süsteem ise on nagu selline, aktiivselt lükkab seda infot sinu poole... nagu pakub mõõdukalt huvi

K: Kas sa oled tähele pand nagu jutt käib Facebookis nagu mingi teema ümber või siis nagu mingi löigu ümber et käiks nagu mingi asjalik diskussioon?

V: Mulle tundub, et asjalik diskussioon kipub pigem koonduma arvamusiidrite ümber, mitte nn teema või organisatsiooni põhiselt.

Kui mingi inimene on ikkagi saavutanud mingi autoriteedi mingil teemal ja on selles suhtes Facebookis väga aktiivne ja sõnaosav ja seal kipub keskmisest sõnaosavam diskussioon tekkima. Kõige lihtsam näide on, mis tuleb pähe, on Peeter Koppel, kes tõmbab alati nagu diskussiooni inimesi, kes läheb nagu korda ka, keda sa usud, et ta tõesti teab ka asjast midagi.

K: Kui see diskussioon käib mingis valdkonnas, kas see nagu mõjutab ka sinu hinnangut selle valdkonna kohta?

V: Mingil määral kindlasti. Kõikide valdkondade suhtes sa ei jõua nagu aktiivselt huvi tunda ja selle kohta taustauuringut teha. Siis sa ikkagi moodustad arvamuse mingite infokildude põhjal, mis sulle kuskilt on tekkinud ja siis see on kindlasti üks osa sellest.

K: Kas sa iseesnda jaoks oled nagu midagi kasulikku facebookist leidnud?

V: jah, vahel küll, sest näiteks tööasjus kui ma osalen mingites rahvusvahelistes töögruppides või mingitel konverentsidel siis sealt tekkib facebooki mingeid kontakte aeg ajalt ja näiteks ühe konverentsi raames on ka tekkinud sama üheteemaline facebookigrupp suletud ja sealtkaudu saab ka täitsa asjalikke viiteid, mis iseenesest ei pruugi väga spetsiifilised olla .. aga jah, nad on tööalaselt... kui nad ei ole kohe rakendatavad, siis nad on nagu huvitav lugeda küll. Et jah, selles mõttes küll ... on küll.

K: palju sa jälgid nagu teiste inimeste kontasid?

V: See sõltub väga palju ikkagi sellest inimese aktiivsusest facebookis, et mida aktiivsem, seda rohkem, sealt tuleneb see konto jälgimine. Üks hea näide on, et kui inimene lisab pildi olmasolevasse albumisse, siis sa lähed seda vaatama, siis sa kohe juba tabad ennast albumi edasi sirvimisel, või kui ta mingi lühikeses ajavahemikus teeb mitu postitust sarnasel teemal, mis sulle korda läheb, siis sa nagu loogiliselt lähed seda vaatama, kas ta on ka varem sellest rääkinud, mis diskussioone sellest tekkinud on, see sõltub sellest aktiivsusest.

K: Kui sa kokkuvõtlikult prooviksid öelda, mis sulle facebooki juures meeldib, mis sulle ei meeldi?

V: et Facebooki puhul mulle meeldib tuttavate ja sõprade tegemistega kursis olemine, eriti nende puhul, keda ma igapäevaselt ei kohta ja teiseks ka facebooki grupid, mis koondavad ühiste huvidega inimesi. Ka neid inimesi, keda ma ei pruugi reaalses elus tunda, ei tunnegi. Kiire, selline dünaamiline uudisvoog, millele on tore aegajalt pilku peale visata, jätab illusiooni, et hoiad kätt aja pulsil.

K: Aga negatiivse külje pealt?

V: Negatiivse külje pealt, ... üks on see, et eks ta nagu hakib, hakib tähelepanu ikkagi. Tekib selline igapäeva rutiin, et tekib see facebooki vaatamine, mis tegelikult endalegi aru andmata hakib sinu muid tegemisi palju. Teiseks see, et sinna tekib palju ka sellist turunduspoolt, mis kipub ka nagu häirima, mis eriti paistab silma mobiilsete seadmete puhul, sest seal need filtrid nii hästi nagu tundub, et ei toimi. Kas tahtmatult või tahtlikult Facebooki poolt, seal on see märksa suurem probleem minu jaoks

K: Tullis Eesti Panga juurde, mis võimalusi sa näed selles, kui Eesti Pank on facebookis toimetamas ?

V: Ma olen selle peale mõelnud küll, kuna samas varem nimetatud töögruppidel või konverentsidel käime, siis seal on see, et teistel keskpankadel on kõigil nagu ühine teema nagu et Facebook on nii suur, et seda ei saa vältida, aga kõik näevad seda nagu suurte riskidena. Mina isiklikult arvan, et seal on võita palju rohkem kui kaotada, sest see tegelikult on ikkagi üks info jagamise kanal, onju, ja seda ei saa ignoreerida, et seal on ikkagi praegu, ma ei tea mis see Eestis suurusjärg on, ikkagi, ma viimast numbrit ei mäleta, ikkagi sadu tuhandeid eestlasi on ikkagi Facebookis.

K: Oma pool milli.

V: Nojah, võtame seal maha nagu passiivsed kontod onju, aga ikkagi jääb suurusjärg sajad tuhanded. Ikkagi hulk, mida ei saa ignoreerida, et see on koht, kus inimesed käivad, minu arvates aina rohkem veedavad aega, ja peavoolu portaalid pigem, mulle tundub, nagu kaotavad oma turuosa just sotsiaalvõrgustikele, seetõttu peaks neile nagu panema rõhku, mis riskidena nähakse küll ainult neid negatiivseid kommentaare aga samas ma ei usu et see on nagu eriline... see on nagu selline probleem mille tõttu peaks selle katki jätma, facebooki kasutamise, see on..., ja see et inimese pärivad ja annavad mingit tagasisidet siis see ei erine minu meelest nagu kuidagi sellest kas inimesed meile helistavad või saadavad kirju ja teabenõudeid, see on, sellel ei ole nagu mingit vahet. sellega me tegeleme nagunii igapäevaselt, et facebook on lihtsalt üks kanal mis tekib juurde, et sisu jääb ikka samaks,

K: Kas sinu meelest eesti pank peaks olema Facebookis ?

V: Jah.

K: Ja millest Eesti Pank võiks seal facebookis rääkida ja mille kohta tagasisidet, nii öelda, inimestelt otsida?

V: Eesti Pank annab nagu igapäevaselt välja ju päris suure infokoguse, mis iga päev välja antakse. Need pressiteated, publikatsioonid, seda infot on ikka väga palju ja see on ikka üks moodus, kuidas seda infot inimesteni viia,

K: ma ütlen oleks mingi loetelu a la panga tegevuste, otsuste selgitamine, rahapoliitika, sularaha, maksete toimimine, ma ei tea, töötajate värbamine, ...

V: ma arvan et kõik need nimetatud, lisaks sellele, ma arvan, seesama töötajate värbamine, lisaks facebookile seesama Linkin, mis samamoodi ma näen, et on, ja seal riske, seal ma ei näegi neid eriti nagu, seal ma näen ainult, mida võita. Kõik need meie põhitegevused, on need maksed, arveldused, rahapoliitika, uuringute

edastamine, kajastamine, kõik avalikud loengud, mis meil majas toimuvad, onju, kõik mille kohta me infot igapäevaselt jagame, on samamoodi koht, kus me infot jagame.

K: Aga kuidas võiks Eesti Panga töötajad Facebooki kasutada nii öelda tööga seotud valdkondades?

V: Et kuidas rakendada Eesti Panga töötajaid selles nagu eesti panga hüvanguks või?

K: Eeldusel, et neil on see huvi.

V: Ma saan aru, et me ei saa neid kohustada, see oleks väga ... juhul kui neil selle vastu ei oleks, saaks rakendada neid

K: Ma mõtlen, et mitte omavahel tsättida vaid pigem nagu ikka pangast väljapoole, see osa facebookist mida näevad nn facebooki pangast väljaspoole inimesed näevad.

V: ma olen sellepeale väga palju mõelnud et ma ei oskagi sellele nagu vastata ,see on ... see tahaks natuke nagu laiendamist veel ..

K: ma proovin laiendada .. ma mõtlen et kas niisuguse teema üle võiks nagu pangas pidada nagu vestlusringi arutelu tekitada selle ümber et mis ja kuidas facebookis toimetada .. ütleme noh... vabatahtlikuse alusel ...kas niisugust teemat võiks nagu ütleme ... kas see oleks teema mida võiks pangas arutada huvitatud inimeste vahel?

V: sa mõtled sellega et .. et tõstatavad mingeid teemasid nagu oma tutvusringkonnas mis on nagu panga jaoks aktuaalsed onju, ... seda võiks ju täpsemalt läbi mõelda küll aga .. see nagu esmapilgul tundub natukene sellega peab ... see on nagu libe tee et .. niipea kui see paistab välja nagu see oleks nagu planeeritud tegevus .. siis see vähendab nagu järsult usaldusväärtsust , see töötab paremini kui see tuleb inimese poolt spontaanselt, et ta tunneb et ta tõesti peab, et see on oluline asi et seda jagada, selle kohta midagi öelda, et siis ta teeb seda, ise vabatahtlikult, ilma mingite suunisteta,

K: ütleme siis teistmoodi, ütleme et kui juba arutelu mõte oleks juba see et anda inimestele julgust et nad oskaksid paremini käituda , et nad teaksid nn, et neil oleks kindlus mida nad seal nagu .. et nad oleks kindlad kuidas tööandja suhtub sellesse ...

V: Mõtled nagu mingeid suuniseid nagu, mida pigem võiks vältida, mis olukordi?

K: mis on OK ja mida teha siis kui on rasked hetked, et kuidas siis käituda umbes sihukest vestlusringi et arutada läbi et mis on murekohad, mis on võimalused umbes et kas ..

V: ja selline kokkuvõte, selline , .. mingid suunised oleks ... ma arvan et see oleks väga tervitatav, ... see.. inimene võib tahtmatult kuskil eksida, jagada vahepeal mingit infot mis ei ole nagu korrektne, või ta ei mõtle selle peale et temal kui eesti panga töötajal ei ole nagu sobilik sellist kommentaari anda .. et seda oleks tore teada kindlasti

K: kas sa ise nagu näeksid vajadust et üle panga võiks nagu kokku leppida mis on nagu niisugused nagu aluspõhimõtted , mida silmas pidada kui sa nagu sotsiaalvõrgustikku kasutad

V: ja ma arvan et see kindlasti ei teeks nagu halba , sellest oleks kasu , see võib ennetada mingeid piinlikke olukordi

K: kas sinu arust selline asi nagu mingi juhised on praegu eesti pangal nagu olemas kuidas sotsiaalvõrgustikus toimetada?

V: kui see on olemas siis see on minust nagu väga hästi mööda läinud sest mulle nagu küll ei meenu

K: kas sa oma facebooki kasutades arvestad sellega et kolleegid võiksid nagu näha sinu tegevust

V: eks ma ikka arvestan sellega kuigi mul ei ole nagu siia maani olnud otsest vajadust kuidas oma kirjutatud sellepärast nagu oluliselt muuta või jätta kirjutamata, ma ei ole sellisele teelahklmele sattunud,

K: muidu võiks sind mõjutada,-.. see teadmine muu hulgas ka kolleegid vaatavad su kontot?

V: ma arvan et minule isiklikult see ei mõjuta ... see kindlasti on selline teema... tõstatub kui inimene on nagu mingil põhjusel rahulolematu .. kas üldiselt tööandjaga või oma töövaldkonnaga või ... noh.. siis võivad sellised sõnumid tekkida .. et mis kolleegides võib tekkida mingit segadust või

K: oskad sa midagi lisada või? ma ise ei nagu midagi enam küsida nagu eesti panga facebooki teemal

V: mul nagu mingit uut mõtet lisada ei ole, aga kokkuvõtvalt ma ütleks et minu arvates me peaks eesti pank kaaluma suhteliselt kiiresti facebooki konto avamist , ma tõesti ei näe seal , või ma näen seal plusse palju rohkem kui miinuseid ja me ei oleks sellega sugugi esimene keskpank kes sellega maailmas tegeleb, võttes, see ei ole võib olla noh, üksühele võrdlus aga vaadates näiteks eestis tegelevaid kommertspanku kes väga aktiivselt tegelevad facebookis siis niimoodi kõrvaltvaatajana ei tundu et nad niimoodi oleksid kõvasti hädas , pigem on see nende jaoks nagu väga hea info jagamise kanal , kuigi sealkaudu neil tuleb probleeme ja kriitikat küll siis see ei prevaleeri , minnes nende kontole eraldi nagu vaatama seda siis see ei ole nagu suures ülekaalus, pigem ikkagi mulje jääb et see on nagu hästi töötav info jagamise kanal.kust saab tõesti normaalset tagasisidet. keskpank muidugi ei ole päris sama mis kommertspank aga ma ei arva et ta kardinaalselt erinev oleks

K: OK, tänud sulle

M5, audiitor, staaž alla 3 aasta

K: Kui kaua sa facebooki oled kasutanud?

V: No umbes sama kaua, võib olla üle 2 aasta, mitte kaua

K: Kas sa mingeid teisi sotsiaalvõrgustikke ka kasutad?

V: Jah, tükk aega juba LinkedIni

K: Mis sind facebooki kasutama ajendas?

V: Et seal on võimalik suhelda paljude inimestega, kellega sa võib olla kas erineva töökoha või erineva elukoha tõttu ei saa nagu väga tihedalt kokkupuutuda nagu, see on suhteliselt operatiivne suhtlemiskeskond.

K: kui tihti sa Facebooki kasutad?

V: No põhimõtteliselt ikka iga päev korra vaatan ikka, kas mulle on seal midagi tulnud või keegi on midagi kirjutanud huvitavat

K: see on siis keskelt läbi kord päevas? kas sa ise niiõelda subjektiivselt hindad ennast aktiivseks, keskmiseks või passiivseks kasutajaks?

V: ma hindan ennast passiivseks kasutajaks, sest täiesti teadlikult ma olen hoidnud sellist madalat profiili sest teades seda võrgustikku võib olla päris hästi, teades mida ta endast kujutab ja millised ohud seal on, eks ole, ei ole nagu väga aktiivne olnud,

K: milliseid riske sa seal näed, selles võrgustikus?

V: noh, riskid on mitmesugused, ütleme kasutajatasandi risk on see et tegelikult facebookis oleva informatsiooni põhjal on nagu mingitel kolmandatel isikutel võimalik väga palju konkreetse inimese kohta teada saada, on need siis facebooki administraatorid või ma ei tea kellega nad veel seda informatsiooni jagavad, eks ole. seal see info maht, see analüüs mis on nagu võimalik kätte saada, on päris võimas, ja teine asi on muidugi see et kõik see mis sa sinna kirjutad, see jääb sinna nn igavesti, isegi siis kui sa selle ära kustutad.

K: OK, aga kui sa ise vaatad et nagu mille jaoks sina ise nagu facebooki kasutad, mis on nagu need valdkonnad, info leidmiseks, meelelahutus, sõprade jälgimiseks, meediakanalite vaatamiseks?

V: see ongi sõprade, tuttavate jälgimiseks ja nendega suhtlemiseks, muud rakendust ma praegu enda jaoks ei näe seal,

K: Kui sa ise teed postitusi siis mille kohta sul nagu teemade mõttes, mille kohta sul nagu meeldiks teha? on see nagu pereelu kohta, meelelahutus, sport, poliitika, mingid olmeküsimised, .. ma ei tea, tänavaaugud, töö,

V: ise ma olen nagu postitanud suhteliselt väga harva, võib olla nagu rohkem kommenteerinud seal kellegi arvamusi või staaatusi või pilte või midagi sellist, et ütleme isikliku või pereelu kohta ma kindlasti nagu hoiduksin seal postitamast sellepärast et, noh, see on isiklik asi, ja seda nagu internetti üles panna ei ole nagu mõistlik võibolla.

K: Aga mis puhkudel sul tekib soov üldse teiste postitusi kommenteerida?

V: No eks see nagu ikka, need soovid tekivad siis, kui kas sa oled mingi asjaga nagu väga nõus, eks ole, või mingi asi hakkab sulle tõsiselt vastu, noh, nagu elus ikka, nagu neutraalsetel puhkudel see jääbki neutraalseks.

K: Kui sa ise mõtled, mis on sind nagu ajendanud, kas just keskpanga või ma mõtlen nagu laiemalt sihukestel nagu ühiskondlikel teemadel, ma mõtlen nagu ajalehede kohta, või mis on kirjutatud online portaalides või siis ütleme poliitika, majandus, sihukestel teemadel,

V: no pigem sotsiaalsetel teemadel

K: no need on ikka ühiskondlikud ..., mis sind ajendab tegema neid?

V: no tõenäoliselt ongi see et mingisugused olukorrad või sündmused või mingid faktid nagu puudutavad minu mingit sotsiaalset närvi, et ma tunnen et ma peaks ka nagu midagi ütleva võibolla selle kohta

K: kui sa ise üldse teed kommentaare kas , ise teed postitusi, kas nagu jälgid ka seda kas keegi nagu seda sinu tehtud postitusi nagu laikib või selle kohta reageerib ?

V: no seda ei pea ju eriti jälgima, sest facebook ju teatab sulle sellest ise, eks ole,

K: aga see , on see sinu jaoks nagu huvi object, et sa lähed kohe vaatama et mida nad siis sinu öeldu kohta nagu..

V: No mina seda laikimist nagu väga tõsiselt ei võta, sellepärast et Facebook ise on selle laikimise nagu väga ära devalveerinud, et see kas keegi klõpsab sinna hiirega või mitte , see alati ei pruugi nagu väga tõsine hinnang olla,

K: Nii palju kui sa facebookis tähele oled pannud, kas sa oskad öelda, milline võiks olla sinu tutvusringkonna huvi nagu sinu töö teemade vastu, ma isegi ei mõtle nagu auditi lõikes vaid võibolla nagu laiemalt keskpanga kohta?

V: Ma ei oskagi nagu öelda sellepärast et ma olen nagu spetsiaalselt hoidunud töö teemadel vestlemast ja keegi pole nagu otseselt küsinud ja ka tööteemadel minu käest midagi.

K: Aga millest see sul võiks tulla, et sa ei soovi nagu töö teemadel vestelda?

V: Mitmetest asjaoludes, võib olla esiteks minu töö iseloomust, siseaudiitori töö kui selline on üldse väga konfidentsiaalne ja nn ettevõtte sisse pööratud, et see ei ole nagu , see tööga seotud ei ole nagu välisele auditooriumile , juba see eks ole, teine asi on et pank ise nagu institutsioon on suhteliselt teatud mõttes kinnine ja konfidentsiaalne ja ma ei pea end nagu mingisuguseks kõneisikuks, volitatud isikuks kes võiks või peaks nagu sisulistel tööteemadel nagu sõna võtma,

K: Ok, niipalju kui sa ise oled nagu tähelepannud siis , kas sa oled kuskil nagu tähelepannud et facebookis nagu mingis valdkonnas nagu nagu mingi ettevõtte, mingi organisatsioon ümber käib valdkonniti sihuke asjalik disskussioon?

V: Ega ei oskagi öelda, sellepärast et ütleva, kui on seal mingid organisatsioonid esindatud Facebookis , noh, see on ikkagi kommertslikel eesmärkidel ja kuna saidi või konto omanik saab kontrollida informatsiooni, mida seal avaldatakse, kellele kuidas avaldatakse, siis ma ei ole näiteks kindel selles, et mingisuguse kommertsisaidi omanikud ei filtreeri välja neid näiteks negatiivseid informatsiooni, et kui on mingisugune pood või mingisugune publi või mingisugune mida iganes, spordiklubi, et kui selle kasutajate kliendid tahavad avaldada midagi negatiivset , ma ei ole kindel et seda näiteks välja ei filtreerita. Ma ei ole nagu eriti märganud, et selliseid nagu tõsiseid diskussioone oleks seal kunagi.

K: OK, kas sa endale tööks kasulikku kunagi oled ka leidnud Facebookist?

V: Facebookist küll mitte, LinkedInist kindlasti, sest et seal on nagu eraldi siseaudiitorite foorumid ja seal liigub päris palju informatsiooni aga facebookis küll mitte jah.

K: Aga see kõik mida sa oled, see kõik nagu audiitoritele kasulikud arutelud ja diskussioonid käivad seal?

V: LinkedInis jah,

K: kui palju sa üldse teiste inimeste kontosid jälgid ja , ok, piirduks siis sellega .. sa ütlesid et niipalju sa jälgid et ...

V: mul on 40 ringis neid sõpru, ma ei ole seda ringi nagu väga laiaks ajanud , noh, ütleva et niipalju jälgin kui .. nemad jälgida lubavad, sellepärast et see mida mina näen , see on ikkagi nagu nende teha, et mida nad lubavad nagu mulle postitada , teateid ja kommentaare ja

K: Kas käid nagu väljaspool ka, väljaspool seda sõprade ringi käid ka nagu uurimas, et milline inimene välja näeb, mis ta ütleb?

V: Väga harva, selleks peab mingi põhjus olema. Ütleme, et kui keegi kirjutab nagu mingisuguse kommentaari ja on tuttava tuttav ja ma ei tunne nagu seda inimest ju ja siis ma lähen vaatan kes see selline oli.

K: Aga kui palju sa kolleegide kontosid jälgid?

V: Väga ei jälgi üldiselt, seepärast et, noh, ma tean neid inimesi, kes seal on, et tõenäoliselt ei saa ma sealt midagi uut ja enamuse kontosid on muidugi ka sellised et paljud on nagu blokeeritud et kui sa sõber ei ole siis sa nagu väga palju ei näe, aga üldiselt jah, ei ole nagu käinud vaatamas nende kolleegide kontosid, kes nagu mul seal sõbralistis ei ole.

K: Kui sa kokkuvõtlikult proovid vaadata, et mis sulle seal Facebooki juures meelib ja mis sulle ei meeldi?

V: noh, meeldib see, et ta on selline hea nagu kommunikatsiooni keskkond, et kui sul on nagu teatud grupp inimesi, kelle tegemised sind huvitavad, ja kellega sa ka aegajalt ka suhtled, siis see on nagu hea kommunikatsioonikanal, vaieldamalt, ... mis ei meeldi, on võibolla see et ütleme ta on ikkagi mingil määral turvarisk, ma ei tea, nende uute konseptsioonide järgi tegelikult kellega see facebook kommertslikel eesmärkidel seda minu informatsiooni jagab, teinekord kui ma lähen internetis mingi saidi peale siis tuleb sinna kusagile alla paremasse nurka pildigalerii et .. et see sait meeldib veel nendele ja nednele sinu facebooki sõpradele, see tähendab seda et mingisugust minu infot nagu jagatakse, edastatakse nagu mingitele kolmandatele osapooltele ilma nn minule ütle mata. et see nagu on selline asi mis häirib ja seetõttu ma hoian nagu sellist suhtelist madalat profiili

K: Kui nüüd rääkida Eesti Pangast, siis kas sa nagu mingisuguseid võimalusi Eesti Panga jaoks. Kui Eesti Pank oleks Facebookis, mida võiks sest saada?

V: Täheks kas Eesti Pank kui Eesti Pank või Eesti Pank oma töötajate kaudu?

K: Võib mõlemat pidi olla.

V: No ma ei tea, tähendab, et see on ilmselt raskesti prognoositav, mida võiks sealt saada, sellepärast et facebooki nn resultatiivsuse kriteerium on ju selgelt nende laikide või jälgimiste hulk. Kui me teeme sinna konto ja keegi meid ei laiki või ei jälgi, eks ole, siis me võime sellel kontrol avaldada infi palju tahes, aga see ei jõua kusagile, et nagu esimene kriteerium on see, mis Eesti Pank peaks nagu enda jaoks lahendama... Nagu kaks asja tegelikult, et üldse milleks see konto teha, ja palju keerulisem küsimus on see et, kuidas panna inimesed seda kontot siis jälgima või laikima, et see informatsioon ka kusagile jõuaks, et tekiks see infokanal, et siia maani need firmad kes seal facebookis on, need on nagu sellised kommertslikud, eks ole, nad müüvad midagi, jah, müüvadki midagi, mis on nagu inimestele huvitav ja selle läbi siis saavad endale nn jälgijaid, neid laikijaid kes siis seda informatsiooni siis edasi jagavad oma sõpradele. tekib nagu mingi võrgustik. ma nagu eesti panga suhtes nagu hetkel ei näe nagu .. nagu selliste head mõtet kuidas see asi käima peab,

K: Aga kui rääkida Eesti Panga töötajatest, siis selle puhul, mis võimalusi sa näeksid?

V: Töötajatega on natuke teine lugu, aga töötajatega on nagu see lugu. Tegelikult ma olen selle peale ka juba nagu varem ka mõelnud, seda ei ole nagu siseauditis küll teemaks võetud, aga tegelikult võiks Eesti Pangal olla töötajate jaoks mingi selline, ma ei tea kuidas seda nimetada... käsiraamat või juhend või soovitusel suhtlemiseks sotsiaalmeedias. Sest praegu on see täiesti reglementeerimata ja kui keegi seal midagi valesti teeb või mingi apsaka teeb, siis ei saa talle midagi teps mitte ette heita. Kui ta just otse mingeid ametialaseid ärisaladusi ei paljasta või mille kohta on nagu allkiri antud, aga igasuguses muus osas see on määratlemata, et see peaks algama sealt, et

kõigepealt me teeme nagu mingi reeglistiku, et kuidas eesti panga töötaja nn mitte eraisik, vaid eesti panga töötajana internetis sotsiaalvõrgustikus käitub, ja seal peaks olema ka see kirjas, et kui ta räägib oma tööst, oma tööandjast, eks ole, siis kuidas ja mis ulatuses ta seda teha võiks... Et päris nagu rivitult seda teemat lasta ei saaks ilmselt.

K: Aga milline see põhimõtete kogum või juhised või ... mida ta võiks endas sisaldada nagu? Ühelt poolt ütled, et seal võiks kirjas olla see, et kuidas ta peaks oma tööandjast rääkima ja oma töösajadest.

V: No ta võiks olla nagu selline mitmepoolne nagu document. Ta võiks nagu ka kirjeldada mingit sotsiaalmeediat, nendes varitsevaid ohte, riske, mida see sotsiaalmeedia endast kujutab, miks me sellest üldse räägime, ja teisest küljest, jah, ta peaks nagu piiritlema ära selle et mida siis oma tööst nagu rääkida, kui palju siis rääkida.

K: kas sellele nagu oleks vaja pangas nagu tekidada arutelu, ütleme nende inimeste seas kes nagu oleks huvitatud sellistel teemadel kaasa rääkima, kas see vajaks nagu sellist ülepangalist, noh. arutelu?

V: Kas just ülepangalist aga .. aga võibolla tõesti sellist arutelu nende inimeste ringis kes seal Facebookis toimetavad, kõik nagu ei ole seal

K: jah, täpselt, ma mõtlen ...

V: Sest meil on facebookis mingi kogemus omal olemas reaalselt, nii positiivseid kui negatiivseid kogemusi ja see oleks asjalik seltskond, kellega arutada.

K: Kas sa ise nagu oleksid seal nõus osalema? olema selles vestlusringis nagu?

V: võiks küll,

K: Nii et pigem võiks öelda, et kas sa enne juhiseid näed, et pigem võiks olla selline, et enne selle juhise kokkuleppimist võiks olla selline ülepangaline arutelu?

V: See võiks enne olla jah, sellepärast et sealt võib häid mõtteid sinna juurde saada, sinna juhisesse,

K: Milliseid võimalusi sa näed selles, kui eesti panga töötajad on sellised aktiivsed, need kes tahavad olla, mida see sinu meelest annaks?

V: Sõbralt sõbrale, inimeselt inimesele kommunikatsioon on võibolla suurema kaaluga selle info vastuvõtja jaoks kui organisatsioonilt inimesele. Ütleme näiteks noh, siin mõned ajad tagasi olid meedias, olid teatud kodanike poolt mingisugused väljaütlemised Eesti Panga aadressil, mis ei olnud ilusad, eks ole, no sellistel puhkudel, kui eesti panga töötaja ütleb, et tegelikult see asi päris nii ei ole, eks ole, lubatud piires nn kommenteerib seda olukorda oma pädevuse piires nagu kommenteerib seda ja viisakalt siis, see oleks nagu positiivne.

K: Aga mis riske sa selles tegevuses näeksid? Ütleme, kui inimesed on aktiivsed ja võtavad sõna?

V: No riskid ongi nagu sellised, et kui keegi läheb nagu väga hasarti või hoogu, eks ole, et siis ta võib, noh, öelda midagi sellist, mis ei ole enam kasulik ja vastupidi, võib kahjulik olla.

K: Kui pank institutsioonina oleks Facebookis oma enda nime all, mis teemadel ta võiks rääkida, oleks see nn panga tegevuse selgitamine, ma ei tea, ...

V: need teemad muidugi peaksid olema sellised, et mis on nagu inimesele suunatud teemad, noh, praegu lähim teema on näiteks see uus 5-eurone, meenemündid tulevad kusagil välja, numismaatikutele huvi pakkuvad asjad, eks ole, need teemad mida seal käsitleda, need peaks olema ikkagi nn tavakodanikule suunatud, või tavakodanike gruppidele suunatud,

K: Kui ma ütlen, et paneks sulle praegu ette mingisuguse loetelu näiteks , üks selline panga otsuste või tegevuste selgitamine, ütleme mingid rahapoliitika küsimused, sularaha maksed, töötajate värbamine.

V: no need on nagu väga professionaalsed , sellistel teemadel räägitakse näiteks pigem LinkedInis kui facebookis,

K: Kas sa oma Facebookis kasutuses arvestad sellega, et su kolleegid võivad seda ka nagu vaadata mida sa teed seal?

V: jaa, loomulikult,

K: kui sa nii mõtleksid et , sa tead et su kolleegid on olemas facebookis et kuidas see sinu käitumist mõjutab facebookis?

V: nii mõjutabki et ma väga hoolikalt mõtlen mida ma sinna kirjutan ja kuidas ma kirjutan

K: ütleme, et juhul, spekuloides, et postitusi mis puudutavad kas keskpanga või mitte keskpanga, juhul kui sa võtad sõna kas ühiskondlikel teemadel, kas sotsiaalteemadel, poliitilistel või .., kas sa tunneksid pigem nagu vajadust et otsene ülemus või mingid kolleegid oleksid pigem kursis sellega et sa niimoodi toimetad?

V: no arvan et mitte, sellepärast et ma jään nendesse piiridesse mis on nn, noh, kuidas öelda, minu, noh, isikuvabaduse piires, et mis on mulle nagu põhiseaduslikult mulle lubatud arvamusi avaldada, seisukohti omada, mis ei tohiks nagu kedagi häirida, .. et keegi ütleks mulle, et kuule, et sa läksid nüüd üle piiri või et sa , või et nii ei tohi mõelda või rääkida või noh, ma ei avalda sihukesti arvamusi,

K: Kas sa Facebooki kohta oskaksid midagi lisada, mida ma pole taibanud küsida?

V: Ma tegin eelmise aasta kevadel, siseaudootirite ühingu raames ühe koolituse, sotsiaalmeediast ja siis ma mõtlesin need teemad enda jaoks läbi, kuidas need asjad käivad ja , millised ohud ja kuidas see toimub , see suhtlus ja kuidas see inf levib ja , ja üldiselt, noh, selle asja nagu taust on päris hästi endale selgeks tehtud , see kuidas see toimib.

M6, ökonomist, staaž üle 3 aasta

K: Kui kaua sa facebooki oled kasutanud?

V: Natukene kauem, kui Eesti Panga olen olnud. Umbes 5 aastat.

K: Kas sa oled ka muudes sotsvõrgustikes?

V: Ma arvan, et Orkut on vist surnud, aga seal vist on konto alles. Ja google plussis on ka. Aga seda ma aktiivselt ei kasuta.

K: Mis sind üldse ajendas Facebooki kasutama?

V: Tuttavad olid seal. Lühidalt ütleme niimoodi, et välismaal käies keegi orkutit ei teadnud enam. Tuli sinna minna.

K: Kui tihti sa facebooki kontot kasutad?

V: Vähemalt kord päevas.

K: Ja mille jaoks?

V: Vaatan, mida keegi on kirjutanud. Sõbrad saadavad aegajalt midagi, sellised huvitavad arvamusiidrid. Jälgin natuke aegajalt ka neid kanaleid.

K: Mille kohta sulle endale meeldib teha postitusi?

V: Sõltub, ta on niisugune kanal, kus on üsna piiratud maht, mida seal saata saab. Et selles mõttes aegajalt olen mingisuguseid noh...ütleme et seal on mitut liiki, kui leian mingisuguse toreda artikli, siis viitan. Aga noh, vahel olen ka selliseid huvitavaid pilte üles pannud, mis minu on huvitanud. Ma arvan, et ma ise teen enda postitusi täitsa vähe. aga rohkem suhtlen kellegiga või kirjutan kellegi seinale mingisuguse kommentaari.

K: Kui sa oled teinud mingisuguseid postitusi, siis mis sind selleks ajendanud on? Näiteks Keskpanga või ühiskondlikel teemadel?

V: Noh, mingisugune valdkond on, mis lihtsalt huvitab näiteks. Arvan, et kui sa saad midagi enda poolt juurde öelda, siis see on kasulik.

K: Mis sind ajendab teiste postitusi kommenteerima?

V: Kui ta on mingi huvitav teema, vahel tahaks midagi väga vahele öelda, kui on midagi valesti öeldud, aga seal sageli pole mõtet vaielda, sest see Facebook on natuke selline, et jah... päris arutelust ma arvan, et kaaluga kuskil 30% internetti peaaegu, et delfi kommenaariumit on 70%. Et kedagi väga veenda ei saa, kui ta mingisuguse hullu mõtte on pähe võtnud.

K: Kui sa ise teed postitusi või kommenteerid teiste postitusi, siis kas sa ise jälgid ka missugune rekatsioon on sellele?

V: Loomulikult!

K: Kui sa nüüd subjektiivselt hindad, siis kui palju sinu tutvusringkonnast tunneb huvi Eesti Panga teemade vastu?

V: Selles suhtes, et kui võtta laiemalt Eesti Panga majandusuudiseid, siis selle vastu tuntakse päris palju huvi. Praegu nagu eriti, kui siin on Euroopa võlakriis. Eelmine nädal on siin uudised selle kohta, et sakslased on vaesemad kui küproslased, see oli väga selline mitu päeva kestnud teema facebookis. Aga noh raske öelda, kas nad ka sellises tavaolukorras on ka sellised aktuaalsed teemad.

K: Kas sa enda tööks oled midagi kasulikku leidnud facebookis?

V: Olen ikka. Selles suhtes, et on sõpru, kes loevad välismaa ajalehti ja siis leiavad sealt mingisuguse huvitava asja ja viitavad. Sealt olen leidnud küll.

K: kas sa ise oled näinud või leidnud, kus facebookis käib mingi organistatsiooni või valdkonna ümber asjalik diskusioon?

V: On sellised ütleme endisi poliitikuid või selliseid, kes on natuke poliitikast kõrvale tõmbunud, kes arutavad huvitavatel teemadel. Ma ei tea, kas neil on soov poliitikasse tagasi saada, et tehakse niisugust asja aga on.

K: Aga see on rohkem siis isikute ümber või mitte nii väga teemade ümber?

V: Ytle nii, et kui on vaja mingit teemat vaja saada ülesse, siis on vaja sellist autoriteetset isikut, kes selle välja tooks. Aga noh, tegelikult on need kõik Andres Võrk ja Sentar ja Praksis, mille teemade ümber on päris palju arutelu.

K: Kas see kuidagi mõjutab sinu hinnangut seotult nende isikute või organisatsioonide suhtes? Et seal toimub selline asjalik diskusioon?

V: Noh, ma ei tea. Kuna ma neid isikuid juba enne tean, siis ega väga palju ei mõjuta. Aga noh, mõne poliitiku suhtes küll mõjutab. Selles suhtes, et niisuguses diskusioonis poliitilises debatis on inimesed erinevad.

K: Kui palju sa teiste inimeste kontosid üldse jälgid? Võttes siia kõrvale nt selle timelinei?

V: Eriti ei käi.

K: Kollegide omi ka mitte?

V: Väga harva.

K: Kui üldse kokkuvõtlikult vaadata, siis is sulle facebooki juures meelidb ja mis ei meeldi?

V: Hea on see, et see on arendatud nii, et igasugused uudised, mis on olulised, need n.ö sorditakse välja. Kuigi endal on mul vist seal on hakanud häirima, kui seal on mingid tüübid, kes seal spämmivad. Nagu saadavad 5 korda päevas mingi teate. Siis kui mõnele seal klikkad, siis ta on sul seal kõige esimeste seas, kellelt sa neid sõnimeid saad. See on võibolla jah selline facebooki eksploateerimise võimalus aga see on selline asi, mis mind häirib. Reklaamid ka häirivad facebooki juures. See, et on mingisugused ahelkirjad näiteks. See on täitsa selline, kus mõtlen, et peaks vajutama spämmi nuppu aga samas sõpra ei taha spämmi nimekirja ka panna ju.

K: Aga tulles Eesti Panga juurde, siis milliseid võimalusi sa näed, et Eesti Pank oleks facebookis?

V: Noh, sa ise ütlesid enne, et 2 võimalust on, et... Aga noh minu meelest on selline Stenbocki maja variant, mida kasutatakse, aga see on väga ametlik niisugune ma arvan, et sellega ei saa eriti suurt kuulajaskonda peale selle, et on lihtsalt inimesed, kes lisavad sind sinna moe pärast. Et näitavad, et jälgivad seda kanalit. Ma arvan, et seda diskusiooni arendada, ta on seal Stenboki majas lihtsalt üks kanaleid, kus nad saavad informatsiooni anda aga noh, ma ise jälgin ka vahest seda aga ta ei ole niisugune asi, kus ma esmaselt loeksin midagi. Selles mõttes, et see ei ole hea variant.

K: Aga mis oleks need võimalused?

V: See, mida sa ütlesid, et on niisugune arutelu võibolla. See on noh parem variant, noh näitena tuua on võibolla see Peeter Koppel, kellel on tekkinud selline väga suur jälgiasikond. Või siis ma ei tea, kas riigikogu esinajaks Juku-Kalle Raidi saab niimood lugeda, aga noh. Aga tema seda riigikogu Facebooki osas veab küll välja.

K: Milliseid riske sa näed selles, et Eesti Pank on facebookis?

V: Selles mõttes, et see Stenbocki maja verisoon, seal vist väga riski ei ole. See on üsna selline tuim ja nagu lihtsalt selline veebileht enamvähem. Aga teisalt võibolla keegi satub negatiivse tähelepanu alla, see võib küll juhtuda. Seda ei saa välistada. Või, et siis oluline risk on minu meelest see, et kui see on seotud kindlate isikutega siis pead teadma, mis nendel isikutel veel on seal facebooki kontol ja mis sealt välja paistab. Et kui palju need isikud ise jälgivad seda, et mis seal facebookis toimub.

K: Aga mis su enda hinnang on, kas Eesti Pank peaks facebookis olema?

V: Noh, ma ei tea kas facebookis, selles mõttes, et facebook on minu meelest niisugune variant, mis võimaldab teatud määral siduda. Kui meil oleks niisugune kanal, kus me anname selle info välja ja pärast siis viitame facebooki. See võib olla täitsa võimalus.

K: Aga kui ta oleks seal, siis millest Eesti Pank võiks seal rääkida? Või mille kohta tagasisidet küsida?

V: Vat, see on küsimus, kui laiaks me tahame teemade ringi ajada. Kui see Facebook on niisugune lõdvem koht, kus igauks võib majandusteemadel rääkida, siis see teemade ring võib minna laiaks. See on selline risk. Aga võibolla see annabki edasi seda, mida me tahame. Et on nagu asjatundlikkus, mitmes valdkonnas. Et aga oma poliitikat edasi anda puhtalt, siis see on... ma ei tea viidata sellele, et nüüd tuli uus finantsülevaade välja, siis selleks on ilmselt see Stenboki maja versioon piisav.

K: Kuidas sinu hinnangul võiksid Eesti Panga töötajad facebooki kasutada tööga seotult?

V: Seal peab kindlasti vaatame, et see Tallinna Linnavalituse caseiks üle ei läheks. See on jah veel üks risk, et maineprobleem tuleb välja, et me liiga palju facebooki kasutame. Aga tööga seotult selles mõttes, et kasvõi need samad näited, et mis ma täin Sentari või Praksise inimeste arvamusi seal kommenteerida, mis viitavad aegajalt täitsa asjalikele uurimustele. Ja räägivad oma mõtetest, siis see annab kindlasti ka siin mõtteid juurde. Aga tööga seotult veel, siis mingeid sõnumite edasviimisele, siis see on ka võibolla koht, kus peaks rääkima, kuidas peaks Eesti Panga käituma facebookis. Võibolla olekski kasulik hakata sellist Tallinna Linnavalitsuse lähenemist kasutada, et hakata jõulisemalt sheerima mingusuguseid panga väljaütlemisi.

K: Kas sinu arvates peaks pangas arumama, kuidas Facebookis käituda?

V: Noh, ma ei tea, kas ainult Facebookis, aga üldiselt võiks laiemalt uusi kanaleid sisse tuua. Aga muidugi võib arutada.

K: Kes sinu arvates selles arutelus võiksid osaleda?

V: No kindlasti, kui see on panga nime all, siis see on juhatus, kes osalema peab. ja siis ütleme noh ASB loomulikult ja siis need inimesed, keda sa kaasata tahad sinna. Kellele see konkreetselt tööülessandeks on.

K: Kas sa ise näed, et selleks vajadust on, et mingid põhimõtted kokku lüüa?

V: Ma arvan, et võiks küll. Ja mitte sel juhul, kui rääkida, et eesti Pank läheb Facebooki vaid võibolla rääkida ka sellist üldisemat ja pehmemat verisooni, kuidas see võiks käia. Just nimelt see, et facebook on n.ö avatud uks panga jaoks ka. See sama, kui inimene panem oma profiili kirja, et on Eesti Pangast ja kui tal on seal mingisugused fotod ja kui keegi neid vaatab, siis mingil määral see kindlasti Eesti Panga mainet mõjutab.

K: Kas sa arvad, et pangal on selline juhised olema, mis juhendas sots.võrgustikes käitmist? Et reguleerib seda kuidagi?

V: Et kas on olemas? No väidetavalt, vähemalt uue töötaja koolitsel mainiti, et mingisugune juhised on, et mismoodi tohib informatsiooni internetti üles panna aga seda vist väga ei rõhutata.

K: Kas sellest võiks töötajatele rohkem rääkida?

V: Võiks küll.

K: Kui sa ise Facebookis teed midagi, kas sa arvestad sellega, et kolleegid võivad sind jälgida või märgata su tegevusi?

V: Üldiselt arvestan küll jah.

K: Kuidas see mõjutab sinu käitumist facebookis?

V: Nooh, olen pildilinke vähemaks võtnud.

K: Oskad sa ise midagi veel lisada sellel Eesti Panga ja facebooki teemal?

V: Võibolla peaks vaatama seda üldisemalt, et kas see on facebook või midagi muus. Et facebookiga on see problee, et ta on täna, aga arendused on nii tehtud, et see paar aastat on ja siis see kaob ära. Selles mõttes ei tasu sinna mingeid suuri summasid investeerida. Pigem mõelda, kuidas üldse niisuguse formaadiga toime tulla. Noh, ehk kui facebook ära kaob, siis tuleb järgmine.

N1, sekretär, staaž üle 3 aasta

K: Kui kaua sa Facebooki kasutanud oled?

V: Mingi paar aastat, ütleme niiviisi.

K: Kas sa mingeid teisi sotsvõrgustikke ka kasutad?

V: Mitte märkimisväärselt.

K: Mis sind Facebooki kasutama ajendas?

V: See, et minu sõbrad kolisid sinna.

K: Kui tihti sa Facebooki kontot kasutad?

V: Ma vaatan teda ikka iga päev. Ta kuskil taustal vaikelt tuksub ja on lahti ja siis vahepeal jälle kiikan ja siis ma panen ta jälle kinni.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutad?

V: Selleks, et olle kursis, mida teised inimesed teevad?

K: Mille kohta sulle endale meeldib teha postitus?

V: Ma teen neid üli-üli-harva. Ja kui ma teen, siis mingusgune, et on vaja kellelegi midagi öelda aga on vaja nii öelda, et kellegil teisel on veel naljakas.

K: Kui sa neid üliharva postitusi teed, siis mis valdkond see võiks olla?

V: Lihtsalt mingisugused tähelepanekud. Elu kohta. Juhtub midagi naljakat, siis võib see mitmele inimesele võib see tunduda naljakas, siis kirjutan. Mitte seda, et jõin klaasi vett aga näed mingit naljakat silti tänaval või keegi tuleb ja midagi...no midagi siukest.

K: Nii palju, kui sa oskad ise hinnata, siis kui suu on sinu tuttavate huvi sinu töö ja tööandja vastu?

V: Väga vähene. Ma arvan. Minu tööanda vastu?

K: Ma mõtlen Eesti Panga vastu?

V: Eesti Panga, noh ma arvan, et mõndadel on suur ja mõndadel ei ole üldse. Seal on igasuguseid inimesi. Kuna ma olen õppinud avalikku haldust, siis on neid inimesi, kes teavad mis on Eesti Pank ja on sellega kursis maailma asjadega ja riigis toimuvaga. Neid on mitmeid, nii et ma arvan, et neid huvitab.

K: Kui sa ise teed postitusi, või kommenteerid kedagi või laigid, kas ssa siis jälgid ka seda tagasisidet, mida sa saad?

V: Natukene.

K: Mis on need puhud, kus sa tunned soovi või vajadust teiste inimeste postitust kommenteerida?

V: Aga see ongi selline juht, et kui me oleksime ühes ruumis nende inimestega ja viskaksime nalja, siis ma teeksin seda nalja ka. Aga kuna nad ei ole ühes ruumis, siis see käib seal seina peal ja ma teen seda seal.

K: Kas sa oled tähele pannud või oskad tuua mingeid näiteks, mingite asjalike teemade või valdkondade ümber?

V: Aeg ajalt terased inimesed teevad teraseid tähelepanekuid ja siis seal on aga mingit konkreetset asja ei oska...

K: See on pigem siis inimeste ümber?

V: Jah, ma arvan küll. Sest ma jälgin rohkem inimesi seal, kui institutsioone. No siis olen tähele pannud, et on teravamaid inimesi, kellel on huvitavamad teemad. Ja seal on küll arukad diskussioonid.

K: Kas sa midagi oma tööks vajalikku oled ka fbist leidnud?

V: Ma arvan, et ei ole. Või äärmisel juhul, kui on vaja millegipärast mingit inimest taga otsida, siis saab sealt veel viimase variandina vaadata, et äkki on seal oma telefoninumbri või mailiaadressi kirjutanud.

K: Kui palju sa teiste inimeste kontosid jälgid? Neid kes ei jookse n.ö sinu seinu pealt läbi.

V: Väga ei jälgi.

K: Kolleegide puhul?

V: Ei.

K: Üldisemalt, mis sulle Facebookis meeldib ja mis ei meeldi?

V: Mulle meeldib see, et kuna ongi head sõbrad, tuttavad, inimesed toredad on igal pool laiali. Siis kui nad teevad mingeid tähelepanekuid elu kohta, siis olen nagu kursis, mis toimub. Või ei toimu. Ei meeldi see, et Facebook on hakanud ise minu seinu peale kirjutama mingeid asju ja sinna mingisuguseid reklaami toppima ja tulevad mingisugused teated sinna.

K: Tulles Eesti Panga juurde, siis mis võimalusi sa näed, kui kas siis Eesti Pank ise või selle töötajad oleksid aktiivsed Facebookis?

V: Ma arvan, et see ei teeks midagi kurja.

K: Mis võimalusi sa selles näeksid?

V: Ma arvan, et olekski see võimalus, et jõuda nende inimesteni, kes toimetavad seal sotsivõrgustikes ja virtuaalmaailmas rohkem kui mujal. Ja annaks päevakajaliselt kiiresti mingisuguseid asju selgitada ja kommenteerida.

K: Sa enne küll vastasid ära aga küsin igaksjuhuks uuesti, mis riske sa selle puhul näeksid?

V: Sa mõtled Eesti Panka või selle töötajat?

K: No ma arvan, et juhul, kui see pole saladus, et ta on Eesti Panga töötaja.

V: Ma arvan, et on mingi hulk inimesi, kes niikuinii sellist suhtlust ei võta väga tõsiselt. Et see ei ole mingi tõsine asi vaid see on mingi niisama blähimine. Ja ma arvan, et on olemas oht see, et sellisel juhul sa oled kergemini, noh mida kiirem on vestlus, seda kiiremi köetakse mingi emotsioon üles ja läheb kuhugile ei tea kuhu ja hakatakse lahmima niisama. Et kui sa pead kirjutama mingi pika teose, siis seal mõtlemist ja kaalumist on rohkem. Et seal on nagu kergem minna emotsionaalseks.

K: Kas sinu arvates Eesti Pank peaks olema fbs?

V: Ma ei näe ühtegi põhjust, miks ta ei võiks seal olla. Aga mulle tundub, et nende kõigi asjadega, no ma ei tea, kõigi asjadega kindlasti ei ole, need, kes väga tublisti kasutavad aga siis on jäänud mulle mulje, et on mingi, noh mingi insitutsioon on see, et noh et et teeme jah, lähme sinna ja noh siis mingisugune alguses tublisti seal toimetad ja siis see kuidagi soikub, sest see keegi tegelikult ei viitsi ja siis.. Ja siis kui ta kuidagi on kah, et kord poole aasta jooksul kellelgi tuleb pähe midagi kirjutada, siis võiks ta ikka olemata olla. Sest siis see jätab mulje, kui mingisugune, noh siukene hooldamata jalgvärav. Et noh on seal aga kedagi ei huvita, kas ta seal on või mis seal siis on või ei ole.

K: Aga mille kohta võiks Eesti Pank seal rääkida või tagasisidet otsida?

V: Ma arvan, et ta on hea koht näiteks selle jaoks, et juhtida mingit tähelepanu asjadele, mingi pikem käsitus võib vabalt olla ka meie veebilehel. Aga noh, kui tihti sa käid ikka Eesti Panga veebilehte lugemas. Kui sul muidugi väga siirast ja otsest huvi ei ole. Et noh, kui sinna panna sellist, viidata mingitele pikematele käsitlustele, mis olemas on. Ja kui inimestel tekib küsimusi, siis saab seal vastata või mingit sellist. Või kuulutada seda sama, et muuseumis on leong ja noh sellise asja jaoks. Ja kui viidata mingisugusele pikemale käsitlusele kuskil mujal, siis võib mingisuguse lühikese kommentaari sinna juurde panna. Või ei pea. Aga see on see koht, siis kus keegi saab keskustella lugejaga. Et noh lugeja läheb ja loeb läbi ja küsib, et mis see siis tähendas ja miks nii. Siis saab seal selgitada ja arutada, miks siis nii on. Kui sa

niisama midagi veebilehelt loed, siis sul diskussiooni ei teki ju. Seal saab seda nagu tekitada.

K: Kuidas võiksid Eesti Panga töötajad Facebooki kasutada tööga seotult?

V: Ma ei tea. Ma arvan Eesti Pangas on nii palju erinevaid töötajaid, et need on väga erinevad võimalused. Ma arvan, et üks võimalus on mingisugust teavte otsida, jagada koos enda valdkonna inimestega. Ma olen mõnda tähele pannud, et ta seda aktiivselt teeb, et ta on siis mingsuguses oma valdkonnas valdkonna inimestes aktiveeritud. Peamine see ilmselt on.

K: Kas sinu arvates võiks pangas arutada, kuidas seda Facebooki tööga seotult kasutada?

V: Kuna ma ei näe nii meeletult kasutusvõimalust sellel, siis ma ei tea, kui väga seda vaja on. Arutada võib kõigi asjade üle. Arutamine on alati kasulik. Aga ma arvan, et selle töö tegemise suhtes on ta suhteliselt marginaalne vahend siiski.

K: Kas sa näed vajadust, et üle panagaliselt mingi Facebooki kasutamise juhend kokku leppida?

V: Võiks küll aga siis need kätke ju endas ainult seda tööalast kasutamist. Või noh selles mõttes, et kui sa oled seal ikka praalinud, et oled Eesti Pangast, siis noh võibolla peak mõtlema, noh lihtsad näited, et ütlen teistele, et lähen õppepuhkusele, aga tegelikult postitan pilte mererannast, siis see pole ka võibolla hea toon. Aga ma ei tea, kas selle kohta saab mingit üldist reeglit teha. Aga minu eeldus on see, et iga inimene mõtleb ikka selle peale, et noh, kui tänaval sigatsen, siis ma ka juurde ei karju, et töötan Eesti Pangas ju. Et kui ma olen juba kuskil öelnud, et olen Eesti Pangast, siis ma ikka oma tegevust vaatan selle pilguga.

K: Kas sinu arvates on Eesti Pangal mingi juhised olemas, mis sotsivõrgustike kohe suunise annab?

V: Kui seda võiks kuskil olla, siis ma arvan, et infoturve raamistikus on kirjutatud. Aga see ei ole tegelikult sisu kohta vaid see on rohkem selle, et ärge käige kahtlastel saitidel ja avage kahtlaseid faile.

K: Kas sa Facebooki kasutades arvestad sellega, et su kolleegid näevad, mida sa teed?

V: Jaa.

K: Kuidas see mõjutab su käitumist?

V: Mitte, et ma tahaks seda teha aga ma arvan, et kui ma olen kõigile teada olevaõit haige, siis ma ei pane sinna pilti üles, kuidas ma peol prassin parasjagu. Mitte, et ma muidu paneksin sinna pildi, kuidas ma peol prassin aga noh... Ta kindlasti mõjutab, aga ma ei oska öelda kuidas. Või noh nagu samamoodi mu ema seda loeb, noh ma ei tea, mingi üldine enese tsensuur. Näiteks isegi kui ma mõtlen, siis ma ei kirjuta sinna, et kõik mul kolleegid on lollid, sest ma tean, et nad loevad seda. Kuigi võibolla vahel tahaks. No mingeid selliseid asju.

K: Oskad või tahad sa veel midagi lisada Eesti Panga ja fbi teemadel, mida ma ise ei oska küsida?

V: Ma ei teagi. Miks Facebook on lahus kõigist muust sots.võrgundusest?

K: See on vist see põhjus, et ta on ülekaalukalt nii suur, aga põhimõtted oleksid universaalsed.

V: Kui see valida enda väljandamisekanaliks, siis peab olema keegi, kes sellega igapäevaselt tegeeb ja kelle töö see ongi sellega tegeleda ja kui ongi ettenähtud, siis võib ka seda teha, et sa viitad mingsugusele pikemale käsitlusele meie enda veebilehel, siis vastav spetsialist seal arendab seda diskussiooni. Aga keegi peab seda haldama ja keegi vaatama, et seal ka midagi siis ka toimuks. Sellepärast, et ega ma ju ei lähe vaatama uudisvoogu, kus uudis on 1 kord aastas. Seda ju ei vaata. Keegi peab sellega tegelema siis.

N2, rahvusvaheliste suhete ekspert, staaž üle 10 aasta

K: kaua sa Facebooki oled kasutanud?

V: Ma arvan, et 2007 lõin ja hakkasin kasutama seda 3 aastat tagasi.

K: kas mingeid teisi sotsvõrgustikke ka kasutate?

V: Twitterit, aga mitte nii väga palju.

K: Mis sind ajendas üldse facebooki kasutama?

V: Soov infot saada.

K: Kui tihti a facebooki kasutate?

V: Iga päev.

K: Kas see on siis kord päevas või siis on veidike tihedamini?

V: Tavaliselt kas siis kord või ka paar korda.

K: kui sa nüüd subjektiivselt hindaksid, siis kas sa pigem enda kohta ütleksid aktiivne, passiivne või keskmine kasutaja?

V: Keskmine, aktiivne kindlasti mitte.

K: Mille jaoks sa facebooki kasutate?

V: Info saamiseks, sõprade ja minule vajalike teenuste kohta.

K: Mille kohta sulle endale meeldib teha postitusi?

V: Mitte isiklikke, aga minugi poolest kasvõi mingisuguste huvitavate situatsioonide või heade naljade või taoliste aga mitte isiklikke.

K: Nii palju, kui sa ise oskad hinnata, siis kui palju sinu facebooki tuttavatel on huvi Eesti Panga teemade vastu?

V: Eesti Panga teemade vastu on, sest noh minu ring kuulub sellisesse ringkonda, kes tunneb selliste teemade vastu huvi. Ja kindlasti käib see periooditi, kui on mingi Eesti Pangaga seotud teema üleval, avalikusest läbi käinud, siis kindlasti tahetakse ka facebooki kaudu saada seda infot.

K: Kui sa ise oled teinud, kas siis postitanud või kommenteerinud midagi ütleme siis kas keskpanga või ühiskondlike teemade kohta, olgu see siis sotsiaalse või majandusteemade või poliitika kohta, siis mis sind ajendanud on selleks?

V: Soov jagada oma maailmavaateid.

K: Kui palju sa jälgid enda postituste kohta tehtud kommentaare, reaktsioone. Nt kas keegi on likeinud või kommenteerinud vastu?

V: Jälgin, aga ütleme nii, et see ei ole prioriteet omaette.

K: Mis puhku sa tunned vajadust või soovi, et tahad kommenteerida teiste postitusi?

V: Kommenteerin siis, kas ma olen nõus või ei ole nõus nende asjadega siis.

K: Kas sul on mingeid näiteid tuua, kus sa oled tähele pannud, et kas mingi organisatsiooni ümber või siis ütleme mingi teema või valdkonna kontekstis käib facebookis asjaline diskusioon?

V: Loomulikult. Siin oli alles paar päeva tagasi, mille kohta see oli... ee mille kohta, las ma mõtlen... no ok, loomulikult tallinna bussirajad eksju, see juba ammune mõte aga siis on nagu ee.. A mis mulle väga meeldis viimastel päevadel, see kus üks sõber postitas, kuidas tema sai kesklinna vanemalt tasuta teatripilte vaatama siis mingit Grease või mingit etendust, sest ta on lihtsalt kesklinna kodanik, selline kiri võibolla.

K: Shrek võibolla?

V: Shrek, võibolla jah, just.

K: Kas see mõjutab kuidagi sinu hinnangut ütleme selle valdkonna kohta?

V: Absoluutselt!

K: Mismoodi?

V: Lollus!

K: Ma mõtlen, kui sa seda asja diskussiooni täheldad, siis kas see mõjutab sinu hinnangut selle valdkonna või teema kohta?

V: Eks mulle jääb ikka omaarvamus asjadest. Sest ma saan aru, et iga inimene võib mõleda omamoodi. Ta mõjutab siis, kui ma saan mingit uut informatsiooni, mida ma enne ei teadnud, ütleme siis nii. Et ma tean, et selline kiri on olemas, ma olen seda meediast näinud aga facebookist nägin, siis mul on väga hea meel. Ma ei räägiks Tallinna Linnavalitsusest, ma räägin üldse millegi, kuidas ma ütlen.... tegeletakse...mitte milliste rumalustega, vaid noh mõni teine jälle tegeleb tarkustega või selline asi võibolla ka kasulik või hea, eksole, aga praegusel hetkel ma naeran seda rumalust aga okei, see selleks.

K: Kas sa enda jaoks oled leidnud midagi kasulikku tööks kasulikku facebookist?

V: Olen ikka.

K: Okei. Kui palju sa teiste inimeste kontosid käid vaatamas?

V: Ei käi. Ei ma ei ole nii.. mkmm.

K: Kas see käib ka kolleegide kohta?

V: Ma ei käi vaatamas nende kontosid. Kui nad postitavad midagi, siis ikka on hea teada, millega su kolleeg tegeleb, millega ta tegeleb oma vabal ajal. Seetõttu, et see annab inimesele natukese teistsuguse näo. See ei mõjuta suu töösuhteid. Aga kui sa räägid oma kaastöötajaga töökohal, siis ta annab nagu inimlikuma pildi sellest kaastöötajast ja annab sellest natuke suurema lähenemispildi.

K: Kui kokkuvõtlikult hinnata, siis mis sulle Facebooki juures meeldib ja mis sulle ei meeldi?

V: Meeldib info jagamine. Mulle ei meeldi, kui see info hakkab muutuma, et umbes mitu like ma saan ja mitu kommentaari ma saan, palju sõpru mul on või selline kelkimine selliste mõtetute asjadega. Ja mulle ei meeldi, kui inimesed väga palju kommenteerivad või laigivad või panevad midagi sinna üles, sest siis see muutub tüütuks. Mulle ei meeldi see kui keegi hakkab seal ropendama või midagi või koledasti ütlema teise inimese kohta. Mulle meeldib.. a Ei meeldi oli küsimus. Mis mulle veel ei meeldi? Las ma mõtlen, reklaamid loomulikult. Ei meeldi ka mõnede kommenteerijate pealetükkivus.

K: Tulles Eesti Panga juurde, siis milliseid võimalusi näed, kui Eesti Pank hakkaks Facebookis toimetama?

V: Ma loodan, et sinu uurimustöö annab sellele ka vastuse.

K: Aga mis su enda hinnang oleks?

V: Enda hinnang on see, et esialgses faasis lihtsalt levitada erinevate kanalite kaudu Eesti Panga sõnumit. Selliste kanalite kaudu, kus praegusel hetkel , ütleme noorem generatsioon on ma märksa rohkem kui mingeid standardajalehti. Ühesõnaga, mis läheb kiiresti kohale. Mis on paindlik, sa saad seda erineval viisil esitada, seda atraktiivsel muljel esitada. Sa saad seda võimendada, just.

K: Milliseid riske sa näeksid Facebooki minekul?

V: Keskpangal näen konkreetset seda, kui on vaja kommenteerida, kui sul on vaja välja anda mingisugust informatsiooni ja keegi hakkab meile esitama küsimusi asjade kohta, mida keskpank ei saa vastata. Kas rahapoliitilisest või finantsstabiilsuse tagamisest tulenevalt. Ehk näiteks kriisisituatsioonides sa ei saa rääkida kõike. Sul on vaja kriisi lahendada, sa ei tohi avaldada kõike informatsiooni, mis sul on. Sul on näiteks statistilised kohustused, miks sa ei saa seda teha. Seda ohtu ma näen kõige rohkem, et meie postitustele vastamine läheks käest ära. Ma ei tea, võibolla see on asjata kartus. Võibolla kogemus aitab seda. Ja teine asi mida ma kardan on see, et ma pean vastutama selle valdkonna eest, inimeressurssi 24/7 2 inimest vähemalt. See on selline piirang, mida on väga raske teha.

K: Kas sinu arvates Eesti Pank peaks olema facebookis?

V: Jah!

K: Kuidas ta võiks seal rääkida või mille kohta inimestele tagasisidet saada?

V: Me võiksime rääkida, esiteks levitada oma pressiteateid ja muid tegevusi, mis me teeme. Me võiksime rääkida mingitest üritustest või asjadest, mida me teeme. Võiksime niisama proovida selgitada, kui on selline madamal hapukurgi hooaeg võiksime proovida selgitada Keskpanga tegevust. Mida me teeme, miks me teeme. Proovida teha seda sellises suhteliselt lihtsas keeles, et inimesed saaksid aru. Mis teine küsimuse pool oli?

K: Mille kohta me ise võiksime tagasisidet proovida saada?

V: Laikimised näitavad võibolla, millised lähevad sellises keskkonnas rohkem peale, millised postitused ütleme siis niimoodi, millised sõnumid, mis viisil, kui sügavalt. Kui palju informatiivset, kui raske tekstiga. Eks see annab ikkagi midagi.

K: Kas võiks Eesti Panga töötajad kasutada facebooki tööga seotult?

V: Konservatiivselt. Sellepärast, et me oleme kõik oma asutuse esindajad ka väljaspool tööaega ja kui me tahame oma asutuse mainet hoida ühte või teist või kolmandat viisi, siis kui Keskpanga töötaja teeb midagi oma vabal ajal või sotsiaalmeedia kontodel midagi sellist, mis ei lähe kokku üldiste normida või põhimõtetega või ee ma ei saa isegi öelda Keskpanga positioonidega. Seda ma ei saa öelda, sest igal inimesel on õigus avaldada oma arvamust. Aga kui ta ütleb, et see on Eesti Panga arvamus ja see ei ole nii, siis see on väga väga-väga out.

K: Kas sinu arvates võib pangas tekitada arutelu facebooki kasutamise üle töövaldkondades, tööga seotud diskussioonides?

V: See on tricky question praegusel hetkel, sellepärast et minu arust võib aga ma ei ole kindel, kas seda peab kohe esimeses faasis tegema sellepärast, et nii palju, kui on inimesi, nii palju on arvamusi. Ja kõik arvavad, et nad teavad sellest valdkonnast. Me oleme kohanud kommunitatsioonivaldkonnas päris palju selliseid tegevusi, kus kommenteeritakse ja arvatakse, et ahh küll ma tean, see on nii lihtne. Aga tegelikult sisu teadmata, võimalike reaktsioone teadmata, strateegiaid teadmata. Ma selles suhtes esimeses versioonis prooviksin läbi mõelda ise väiksemate inimeste hulgaga, katsetada, saada mingeid kogemusi, tagasisidet ja siis tekitada suuremaid diskussioone. Nii oma kogemuse põhjal, kui ka siis, ma ei oskagi öelda, teiste reaktsioonist, ma teeksin seda nii.

K: Kes seal laiemas arutlusringis võiksid sinu arvates osaleda? Ma võin näiteid tuua: juhtkond, teemast huvitatud inimesed?

V: Kogu pank, ega seal ei ole midagi, organisatsiooni iga töötaja.

K: Kas sa ise näed sellist vajadust, et kogu panga peale võiksid olla kokkulepitud mingisugused facebooki põhimõtted?

V: Jaaa jaaa jaaaa!

K: Millised need põhimõtted võiksid olla?

V: Mingi põhimõtete kogum peaks olema, et sa ei hakka käituma ühiskondlikest standarditest kuidagi erinevalt või et sa ei hakka avaldama panga saladusi välja. Või et sa ei hakka avalikult hurjutama, politiseerima või ükskõik mida. See aitab seda inimest ennast ka, kes facebookis on, et kui ta teab piire, üldisi raamistikku, mida ta peab jälgima ja mida ta peab arvestama, mida ta võiks arvestada.

K: Kas sinu arvates Eesti Pangal on selline juhis olemas?

V: Ei! Meil ei ole sotsiaalmeedias käitumise juhtist. Meil on olemas ainult mingi üks üldine rakutasemel sotsiaalpoliitika, aga see ei hõlma suhtlust sotsiaalvõrgustikes vabal ajal või töövälisel ajal, see ei hõlma seda.

K: Kas sa oma Facebooki kasutades arvestad sellega, et su kolleegid ka näevad, mida sa teed Facebookis?

V: Mitte kolleegid aga ma arvestan sellega, et kõik, keda ma olen lubanud, neile on kõigile näha. Selles mõttes, et iga posititusi, iga asi, mida ma internetti võib sinna ka minna ja jääda. Ühesõnaga loomulikult arvestan sellega. Alasti pilte kellegist ei pane.

K: Oskad sa midagi veel juurde lisada, mida ma ise ei taipanud küsida Eesti Panga ja facebooki teemal?

V: Ei, rohkem ei oska.

N3, ökonomist, alla 3 aasta

K: Kui kaua sa Facebooki kasutanud oled?

V: Juba läks keeruliselt. Ma arvan, et kuskil 5 aastat.

K: Kas mingeid teisi sotsvõrgustikke ka kasutad?

V: Ei.

K: Mis sind Facebooki kasumata ajendas?

V: Üldine liikumine facebooki. Sellepärast, et kunagi oli selline vahva asi nagu orkut, mida kõik hetkel maha vaikivad. Aga seal oli mingi süsteem loodud ja kogumassiga ma liikusin üle uude kohta. Ega mul erilisi eelistusi ei olnud selle facebooki osas.

K: Kui tihti sa facebooki kasutad?

V: Iga päev.

K: Kas päevas korra või mitu korda?

V: Päevas mitu korda. Pluss see, et iga kord, kui keegi saadab kirja, teeb see mul piiks piiks telefonis. Ja siis ma vaatan.

K: Põhimõtteliselt võib öelda, et suures osas oled pidevas ühenduses?

V: Põhimõtteliselt küll jah.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutad?

V: Lisaks üldisele huvile ülejäänud inimeste vastu, on mul viimase poole aasta jooksul liikunud suur osa suhtlusest sinna Facebooki, kirjavahetus hvitaval kombel. Sellepärast, et me ei saa siin tõmmata endale msni või messengeri ja skype'i, et kui selliseid variante ei ole, siis see on kõige kiirem viis saada kedagi kätte tänapäeval. Sest isegi, kui talle maili saadad, siis tal ei pruugi olla see telefoniga seotud, aga Facebook reeglina on. Nii, et see on nagu sõnumi saatmine.

K: Mille kohta sulle endale meeldib teha postitusi?

V: Millegi väga ärritava või vaimuka kohta. Selles suhtes see on ikka meelelahutus, see ei ole mingisugune töökanal mul.

K: Kui sa oled teinud n.ö Keskpanga või ühiskondlike majandus, sotsiaaltemadel sissekandeid, siis mis on sind selleks ajendanud?

V: Sellistel temadel ma võtan ainult siis sõna, kui olukord on niivõrd absurdne või vastuvõetamatu. Või siis kui kuskil on näiteks kellegi kommentaari alt on tekkinud vestlus, mis läheb kuskile väga vales suunas. Siis kui loed selle 10 kommentaari läbi ja tunned, et see kõik on täiesti väär ja vale, siis ma sekkun.

K: Kas see on siis sama asi, mis sind ajendab teiste kommentaaridele vastama, mis ajendab sind postitama? Või on seal midagi muud veel teiste kommentaarides?

V: Pigem teiste kommenteerimine. Ma ise niisama naljalt teemat ei alusta. Kui see midagi väga olulist ei ole.

K: Sa ütlesid, et sa ise kommenteerid pigem siis, kui sulle midagi väga meeldib või ärritab. Siis kas teiste puhul kommenteerimine on see lävi samasugune?

V: Jah, natukene madalam. Selles mõttes, et siis ma ei pea enam, et siis kui kellegi teise postitust kommenteerida, siis ma olen seal n.ö külaline seal, ma ei pea ise seda teemat haldama seal.

K: Aga kui sa ise oled teinud postitusi, kas sa oled jälginud seda, milline reaktsioon sellele on?

V: Jah.

K: Subjektiivse hinnanguna, kui suur on teiste huvi facebookis sinu töö vastu?

V: Ma arvan, et päris paljud ei tea, mida ma päris täpselt teen. Ma arvan, et teatakse, kus ma töötan aga mitte seda, mida ma realselt teen.

K: Kas seal on ka huvi Eesti Panga vastu, mida sa märganud oled?

V: Mitte läbi sotsvõrgustiku, seal ma ei ole tähele pannud aga otsekontaktides on küll asutuse vastu huvi.

K: Kas sul on silma jäänud mingisuguse organisatsiooni või teema lõikes Facebookis toimuvat mingit asjalikku diskussiooni?

V: Ainult nii palju, kui mul on kellegi otse kontakt, kyll mitte selle asutuse enda poolt algatatud vaid mõne töötaja poolt algatatud, kes siis on minu tutvusringkonnas. Näiteks tihtipeale Lee Maripuu selle võrdõigusliku voliniku teemadel ja lähtudes sellest, mis neil seal parasjagu mureks seal sotsiaalministreeriumis. Muidu ma ei ole tähele pannud, et mõni asutus oleks teinud sellist teadlikku reklaami. Ja siis vanast ajast statistikaametist mõned inimesed, kes iga kord, kui mõni pressiteade ilmub, siis on alati paar inimest, kes seda alati jagavad kõigile, aga need tulevad ilma nende isikliku kommentaarita, lihtsalt nagu jagamise või smiliga, et see ei pane mind seda läbi lugema. Ma loen seda siis, kui see algab selle inimese enda mõne põneva kommentaariga, siis on pandud link juurde või mingisugune infokild.

K: Kas sa kuidagi neid valdkondi, mida sa jälgid, kas see kuidagi mõjutab ka sinu hinnangut selle valdkonna või organisatsiooni kohta, kui sa näed, et selle ümber käib mingisugune diskussioon?

V: No tihtipeale seda hinnangut ei pruugi enne olla, kuniks ta silme ette tuuakse. Ma arvan, et mõjutab küll jah.

K: Kuidas ta võib mõjutada neid?

V: Ma arvan, et ta mõjutab nii palju, et kui näiteks mõni asutus viib läbi rahvakampania või ma muidu ei paneks tähele, et üldse mingisugune toetab lastekodusid või üldse sellised väiksed asjad, mida suured asutused teevad. Tõenäoliselt ma muidu ei haaraks sellest kuskil uudistemõllus kinni. Aga kui on enda tutvuste kaudu mulle silme ette tuuakse, siis ma panen seda tähele.

K: Kas sa oled enda jaoks leidnud ka tööks kasulikku facebookist?

V: Ei. Mitte eriti.

K: Kui palju sa jälgid teiste inimeste kontosid väljaspool enda seina või timelinei?

V: Kui ta mul uudistest läbi käib, siis ma näe aga ma ei ole selle asjaga veel läinud kaasa, kus nad toovad seda twitteri süsteemi facebooki, kus sa scribid või tellid kellegi jutte ja siis need ei pea olema su enda sõbrad vaid kellegi, keda sa tahad jälgida. Seda ei ole ma veel teinud.

K: Kas sa kolleegida kontosid ka jälgid või käid vaatamas?

V: Ei, mitte eriti.

K: Kui nüüd laiemalt vaadata, siis mis sulle facebooki juures meeldib ja mis ei meeldi?

V: Ei meeldi see turunduspool, aga see ei meeldi kellelegi, aga ma saan aru, et seda on vaja selleks, et seda ülevalt poolt toita. Meeldib selline tohutu kiirus, millega sa saad hästi paljude inimeste tähelepanu väga kiiresti. Sest ma arvan, et ma ei ole ainukene, kellel suhteliselt tihedalt on see facebook lahti. Et see tempo, millega saab selle info kohe kätte. Kui seda soovitakse pakkuda. Ma ise sealt infot ei otsi aga kui satub, siis ta on olemas.

K: Milliseid võimalusi sa näed, kui siis Eesti Pank oleks facebookis kas siis oranisatsioonina või läbi oma töötajate, läbi nende, kes tunnevad selle vastu huvi?

V: Nagu blogina või?

K: Jah, kas siis nagu blogina või aktiivsemad seal seisukohtade väljendamises?

V: No kui see seisukohtade väljendamine käib nende inimeste kontode alt ja nähtavalt kuskilt poolt suunatud, siis ma arvan, et see nädal ei tasuks seda teemat alustada peale seda eetsi ekspressi linnavalitsuse...

K: Ma mõtlen, et seda teeksidki inimesed, kellel on selle vastu huvi? Ekspressi näite puhul oli tegemist anonüümsete kommentaaridega.

V: No jaa aga selles mõttes see oleks sama, et see oleks nagu mingil määral kohustuslik või kuidagi peab see olema kordineeritud. Sellepärast, et kui see selline Eesti Panga töötajate mingi info avaldamine oleks täitsa omaalgatuslik, siis see juba oleks olemas. Et aga kui ta mingil hetkel süveneb, siis see ei saa olla nii vabatahtlik, sest kui kellegil oleks midagi öelda, siis ta ütleks seda juba ise. Sa ise näiteks võtad juba sõna, kui on mingi pressikonverents, siis sa paned selle üles, aga ma ei tea kedagi teist, kes niimoodi Eesti Pangast teeks teavitaks.

K: Kas sinu arvates oleks vaja pangas arutada selle üle, kuidas Facebookis käituda nende inimeste havel, kellel selle vastu huvi oleks? Kas näiteks oleks mõtet rääkida mingtest põhimõtete kogumist, kus on kirjas, mis on okei ja mis ei ole okei?

V: Kas see ei käi mingite üldiste reeglite alla, käitumiskoodeks? Paar aastat tagasi sügisseminaril oli, millest Marek tegi ettekande, siis kui ma magasin. Kus oli ka, kuidas avalikus elus Eesti Panga töötajad peaksid käituma. Et mingil määral ta on juba kaetud. Ma ei kujuta ette, et Facebooki kohta eraldi veel oleks mingisugune reeglistik. See oleks loogiline, siis kui need kommentaarid või sõnumid käiksid läbi selle Eesti Panga enda mingisuguse konto. Siis ta peaks olema reguleeritud.

K: Kas üldse on Eesti Pangal mingi juhis või seisukoht, mis sätestab, et käitu nii või ära käitu naa?

V: Ma arvan, et kui inimene räägib Eesti Panga alt, siis peaksid olema mingid reeglid paigas, mis ma loodan, et oleksid sellised suuresti enesestmõistetavad, aga seal võibolla küll mingisuguseid nüansse, mingid teemad, millel ei võta sõna.

K: Aga kas selline asi on olemas Eesti Pangas?

V: Ma arvan. Ma arvan, et mis puudutab mingisugust sotsivõrgustikku, siis mitte.

K: Kas selline asi võiks iseenesest olemas olla?

V: Kui Eesti Pank kavatses teha konto, siis jah. Muidu see on natuke kannapeale astumine juba inimeste enda eludele.

K: Kas sa oma facebooki kasutades arvestad sellega, et su kolleegid jälgivad sind?

V: Jah.

K: Kuidas see mõjutab sinu käitumist facebookis?

V: Piirab. Ta piirab aga tegelikult on selleks aintud kõik võimalused, teha inimestel neid all kontosid, et kes mida näeb. Ma arvan, et ma peaksin ka seal natukene reguleerima. Ma lihtsalt ei ole seda niimoodi ettevõtnud, aga tihtipeale lihtsalt on üks seltskond, kes on natuke lähedasem, kellega need teemad on natuke laiemad ja vabamad, kui kõik ülejäänud, kes sinna on tekkinud aastate jooksul. Lihtsalt nimed nimekirjas, keda sa võibolla tänaval ei pruugi väga tervitada. Aga jah, seal on mingisugune kontoroll vahel.

K: Kui nüüd tagasi minna selle eelmise teema juurde, siis kas sinu arvates inimesed, kes tahavad olla aktiivsed facebookis ütleme siis ühiskondlikel ja Keskpanga teemadel, siis mis sinu hinnang on, kuidas nad peaksid käituma facebookis? Kas nad peaksid olema aktiivsed või pigem mitte?

V: Ma arvan, et kui neil on see võimalus kätte antud, siis jaa, ma arvan küll.

K: Mida sa selle kätte antud võimaluse all mõtled?

V: No täpselt see, mida ma enne õtlesin, et saada väga kiiresti väga suure hulga inimeste tähelepanu. Et mingisugust sõnumit tühja karjuda ei ole mõtet. Et tõenäoliselt see sõnumi tegija tahab mingisugust publikut, sealt saab ta selle publiku kohe kätte. Suhteliselt lihtsa vaevaga. Ta ei pea selleks pignutama, et tähelepanu saada.

K: Eks siis ütleme see kiirkohale jõudmine on üks positiivne asi selle juures?

V: Jaa.

K: Mis riske sa selle juures näeksid, kui kas Eesti Pank ise või Eesti Panga töötajad hakkaksid facebookis aktiivsemalt toimetama?

V: Ma arvan, et seal on suur oht saada poliitilisse ellu tõmbamist. Seda tuleks vältida. Kuna see vestlus ei ole seal sots.võrgustikus ühepoolne, et kui ta oleks, siis ei oleks tal enam mõtete, siis ta oleks mingusugune twitter või midagi muud, kus see oleks lihtsalt ühepoolne välja ütlemine. et Facebooki selline suhtlus peab olema mitmepoolne, ehk kui Eesti Panga poolt keegi midagi ütleb, siis on teistel võimalus midagi vastata. Ja ühesõnaga see võib minna natukene, see arutelu võib minna mingisugusesse valgusesse või mingisugustele teemadele, mida Eesti Pank endale ei soovi. Nt poliitilised kisklused. Siis tuleks kuidagi hoida seda kontrolli all seda vestlust, mis järgneb sellistele sõnavõttudele. Sest ma arvan, et seda ohtu ei ole, et Eesti Panga töötajad, kes seal sõna võtaksid, Eesti Panga nime alt, siis ise mingisuguse sigadusega välja tuleksid. Minu arvates, seda ei ole juhtunud. Aga just see, et kui sa oled midagi öelnud, siis sa pead seda diskussiooni olema nõus jätkama. Ja sulle ei pruugi meeldida, mis küsimused sealt tulevad ja mis teemad seal tõstatatakse. Mille kohta arvamust küsitakse.

K: Üks variant on see, et selliste käitumisolukordade kohta võib mingeid vestlusringe pidada pangas, et mida näiteks siis teha või kuidas sel puhul käituda, kas see sinu arvates oleks asjakohane?

V: Sellisel puhul sobiks küll, kui see oleks sama moodi nagu meil on koolitused nagu meediaga suhelda. See on täpselt samasse auku.

K: Tahad sa midagi veel lisada facebooki või panga kohta?

V: Ei!

N4, ökonomist, staaž üle 3 aasta

K: Kaua Facebooki kasutanud oled?

V: Ei ole kaua, ehk umbes kuskil neli aastat.

K: Kas mingeid teisi sotsvõrgustikke ka kasutate?

V: Jaa, ikka. Foursquare'i ja Linkedini, aga seal ma satun harvemini, käin mõnikord, kui meelde tuleb millegipärast või keegi lisab tuttavaks või kiidab mu oskusi.

K: Mis sind Facebooki kasumata ajendas?

V: Vaikne trend, kus ühe rohkem hakkas inimesi kasutama Facebooki, õigemini ma ei saanud enam taustainfot Orkutist kätte ja tuligi minna. Nüüd olen arvamusel, et Facebook on põhjusega massiivsem kui Orkut, hoopis teine tase.

K: Kui tihti sa facebooki kasutate?

V: Väga tihti. Nii kui igav on, põhimõtteliselt pidevalt. Isegi kui ma kohe ei reageeri Facebooki teavitusele telefonis või iPadis, teadmine ikkagi jääb mulle kuskile ajusoppi tolgendama. Segab, kuni kas reageerin või tulevad muud teavitused ja asjad peale.

K: Mille jaoks sa Facebooki kasutate?

V: See on äärmiselt hea kanal, kus saan vaadata, saan teada, kes mida teeb ja mis on juhtunud. Keegi hakkas sporti tegema ja keegi sai lapse või läheb Taisse. Ülevaatlik, ja kui mul tekib huvi inimese vastu, siis tema lehelt saab vahest ülevaate, et oleks jututeemat. Mõnikord läheb meelest, sõber on rääkinud, aga no ei ma ei jäta kõike meelde. Google'i põlvkond. Taustapilt inimese kohta on parem ja see on update'itud ka. Mis veel on ilgelt huvitav, on et mõnikord kiiremal ajal on ta heaks uudise filtriks. Kui kõik hakkavad FBs mingi asja kohta sõna võtma, siis nagu tuleb aega võtta ja vaadata, millest räägitakse. Siis nagu tead, on põhjust, pole ainult klikke tootev pealkiri Postimehe mingis portaalis.

K: Mille kohta Sa tavaliselt teed postitusi?

V: Esiteks peaks aega olema. Kui on, siis satud miskit lugema ja nii tulebki, et jääb midagi ette, mida tahaks jagada.

K: Kui sa oled teinud Eesti Panga või ühiskondlike teemade kohta postitusi, siis mis on seda ajendanud?

V: Eriti vist pole, vähemalt panga kohta. Muidu üldiselt on vist sama, mis muidugi. Kui on huvitav, siis jagan.

K: Kui Sa teisi kommenteerid, siis mis selleks ajendab? Kas samad põhjused on nagu siis, kui ise postitad?

V: Sõltub, kas jutt on laigist või kommentaarist. Like tuleb kergemini, aga muidu kommenteerid teisi siis, kui saan kas nalja visata ja see pole liiga terav või siis teine variant on, kus teen midagi on kui see sama asi on minuga juhtunud või mul on sama asi käsil.

K: Aga kui oled teinud postitusi, kas sa oled jälginud teiste reaktsiooni sellele?

V: Jep, Facebook kannab ise selle eest hoolt.

K: Kui palju Su tuttavad Facebookis tunnevad huvi Eesti Panga vastu?

V: Mitte eriti, ma ise pole eriti täheldanud. Aga ma pole küsinud ka miskit sel teemal.

K: Kas oskad öelda näiteid, kus mingi organisatsiooni või teema ümber käib Facebookis mingi asjalik diskusioon?

V: Mhm, aga see sõltub, kas mõni tuttav on aktiivses hoos või ei ole. See pole päris nii, et mingi firma või asutus seda teeks.

K: Kas sa oled enda jaoks leidnud ka tööks kasulikku facebookist?

V: Vahel harva, mingit kergemat analüüsi. Tõsiseid asju mitte.

K: Kui palju sa jälgid teiste inimeste kontosid?

V: Vahel, kui keegi huvi pakub.

K: Kas ka kolleegide puhul?

V: Üsna sama põhimõtte.

K: Mis Sulle Facebookis meeldib, mis ei meeldi?

V: Piltide jagamine ilma küsimata, see tähendab piltide ülespanek ja siis täägimine. Üsna ebameeldiv on, kui avastad endast pildi, mida sa ise ehk ei paneks kõigile vaatamiseks. Eriti nüüd, kui väga paljud vaatavad ikka väga-väga pidevalt Facebooki, siis pole nii, et pühapäeval keegi ei kommenteeri. Kommenteerikse ja kohe.

K: Milliseid võimalusi sa näed, kui Eesti Pank oleks facebookis aktiivsem?

V: No saaks rohkem seletada, kui kellelegi pakub huvi. Aga selleks peab pingutama, ei saa ainult pressiteateid koppida Facebooki ja Twitterisse. Oma nurk või miski pisike normaalne nali või leid oleks abiks. Siis viitsiks lugeda, huvi tekitaks see.

K: Mis riske sa selle juures näed?

V: Variant on, et keegi ütleb midagi valesti, kas salajase asja kohta või siis midagi, mis pole panga ametliku joonega kooskõlas. Ja siis tuled sina ja ma pean põhjendama. Ma ei tea, on miski veel?

K: Aga kas sinu arvates oleks vaja pangas selle üle aru pidada, kuidas Facebooki kasutada?

V: Kui, siis nendega, kel selle vastu huvi on. Kui huvi pole, siis pole nendega ka eriti mõtet tegeleda. Aga seda küll, et mingi asja kohta ju ei tea, kas see on presidendil hingel või see ei puuduta kedagi. Kui puudutab, siis tahaks ikka enne teada, mis see suhtumine.

K: Kas üldse on Eesti Pangal mingi juhis, mis sotsvõrke reguleerib?

V: Ma ei tea küll.

K: Kas peaks olema?

V: Võiks, aga see pole nüüd kõige kriitilisem asi, mida teha.

K: Kas sa oma facebooki tegevus arvestad kolleegidega?

V: Ikka.

K: Kuidas see mõjutab käitumist?

V: Ma tean, mida tohib seal ajada ja mida mitte.

K: Tahad sa midagi veel lisada?

V: Kõik sai nagu öeldud.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ Viljar Rääsk _____
(*autori nimi*)

(sünnikuupäev: _____ 10.10.1979 _____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose Eesti Panga töötajate Facebooki kasutus: alusmaterjal sotsiaalmeedia kasutamise hea tava väljatöötamiseks,

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _Kristina Reinsalu _____,
(*juhendaja nimi*)

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 27. mai 2013